

1457

ΔΗΜ. Ι. ΦΙΛΙΚΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ Η' ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙ ΓΑΤΟΣ ΓΡΑΚΧΟΣ

ΜΕΤΑ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

20x14

ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

*Τερόβιλθημον προστάξθησαν μοιδούμενος Ρήγας Πεπέλειος
Σχολής.*

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΗΛΙΑ Ν. ΔΙΚΑΙΟΥ
• ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ •

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,,

50—Όδός Σταδίου—50

1930

ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙ ΓΑΪΟΣ ΓΡΑΚΧΟΣ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΓΡΑΚΧΟΣ

1. Ἡμεῖς δὲ τὴν πρώτην ἴστορίαν ἀποδεδωκότες * ἔχομεν οὐκ ἐλάττονα πάθη * τούτων ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ συγγίᾳ * θεωρῆσαι, τὸν Τιβερίου καὶ Γαίου βίον ἀντιπαραβάλλοντες. Οὗτοι Τιβερίου Γράκχου παῖδες ἦσαν, φιλιητῇ τε Ῥωμαίων γενομένῳ καὶ δἰς ὑπατεύσαντι καὶ θριάμβους δύο καταγαγόντι * λαμπρότερον ἦν τὸ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἀξιώματος. Λιὸν καὶ τὴν Σκιπίωνος* τοῦ καταπολεμήσαντος Ἀννίβαν* θυγατέρα Κορνηλίαν,* οὐκ ὅν φύλος, ἀλλὰ καὶ διάφορος* τῷ ἀνδρὶ γεγονώς, λαβεῖν ἡξιώθη μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτήν. Λέγεται δέ ποτε συλλαβεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης ἡζεῦγος δρακόντων,* τοὺς δὲ μάντεις σκεψαμένους τὸ τέρας* ἀμφω μὲν οὐκ ἔαν δινελεῖν* οὐδέ ἀφεῖναι, περὶ δὲ ἑκατέρου διαιρεῖν,* ὃς δὲ μὲν ἀρρην τῷ Τιβερίῳ φέροι θάνατον ἀναιρεθεῖς, ή δὲ θήλεια τῇ Κορνηλίᾳ. Τὸν οὖν Τιβέριον καὶ φιλοῦντα τὴν γυναικα καὶ μᾶλλον αὐτῷ προσήκειν ὅντι πρεσβυτέρῳ τελευτᾶν ἥγούμενον, ἔτι νέας οὕσης ἐκείνης, τὸν μὲν ἀρρενα κτεῖναι τῶν δρακόντων, ἀφεῖναι δὲ τὴν θήλειαν εἴθ' ὕστερον οὐ πολλῷ χρόνῳ τελευτῆσαι δεκαδύο* παῖδας ἐκ τῆς Κορνηλίας αὐτῷ γεγονότας καταλιπόντα.

Κορνηλία δ' ἀναλαβοῦσα* τὸν παῖδας καὶ τὸν οἶκον οὕτω σώφρονα καὶ φιλότεκνον καὶ μεγαλόψυχον αὐτὴν παρέσχεν, ὥστε μὴ κακῶς δόξαι βεβουλεῦσθαι τὸν Τιβέριον ἀντὶ τοιαύτης γυναικὸς ἀποθανεῖν ἐλόμενον, ἢ γε καὶ Πτολεμαίου* τοῦ βασιλέως κοινούμενου* τὸ διάδημα* καὶ μνωμένου* τὸν γάμον αὐτῆς ἡρνήσατο καὶ χηρεύουσα τὸν μὲν ἄλλους ἀπέβαλε παῖδας, μίαν δὲ τῶν θυγατέρων, ἢ Σκιπίωνι τῷ νεωτέρῳ συνάρκησε,* καὶ υἱὸν δύο, περὶ δὲ τάδε γέγραπται, Τιβέριον καὶ Γάϊον, διαγενομένους* οὕτω φιλοτίμως* ἔξεθρεψεν, ὥστε πάντων εὐφυεστάτους* Ἀρωμαίων διμολογούμενως γεγονότας πεπαιδεῦσθαι δοκεῖν βέλτιον ἢ πεφυκέναι πρὸς ἀρετήν.

2. Ἐπεὶ δὲ ὥσπερ ἢ τῶν πλασσομένων* καὶ γραφομένων* Διοσκούρων* διμοιότης ἔχει τινὰ τοῦ πυκτικοῦ* πρὸς τὸν δρομικὸν* ἐπὶ τῆς μορφῆς διαφοράν, οὕτω τῶν νεανίσκων ἐκείνων ἐν πολλῇ τῇ πρὸς ἀνδρείαν καὶ σωφροσύνην, ἔτι δὲ ἐλευθεριότητα* καὶ λογιότητα* καὶ μεγαλοψυχίαν ἐμφερείᾳ* μεγάλαι περὶ τὰ ἔργα* καὶ τὰς πολιτείας* οἷον* ἔξήνθησαν* καὶ διεφάνησαν ἀνομοιότητες, οὐ χεῖρον* εἶναι μοι δοκεῖ ταύτας προεκθέσθαι. Πρῶτον μὲν οὖν ἴδει* προσώπου καὶ βλέμματι καὶ κινήματι* πρᾶος καὶ καταστηματικὸς* ἦν ὁ Τιβέριος, ἐντονος* δὲ καὶ σφοδρὸς ὁ Γάϊος, ὥστε καὶ δημηγορεῖν τὸν μὲν ἐν μιᾷ χώρᾳ* βεβηκότα* κοσμίως, τὸν δὲ Ἀρωμαίων πρῶτον ἐπὶ τοῦ βήματος περιπάτῳ τε χρήσασθαι καὶ περισπάσαι* τὴν τήβεννον* ἔξ ὅμου λέγοντα, καθάπερ Κλέωνα* τὸν Ἀθηναῖον ἵστορηται περισπάσαι τε τὴν περιβολὴν* καὶ τὸν μηρὸν ἀλοῆσαι* πρῶτον τῶν δημηγορούντων. Ἐπειθ' ὁ λόγος τοῦ μὲν Γαῖου φοβερὸς* καὶ περιπαθῆς* εἰς δείνωσιν, ἡδίων δὲ ὁ τοῦ Τιβέριου καὶ μᾶλλον ἐπαγωγὸς* οἴκτου τῇ δὲ λέξει* καθαρὸς* καὶ διαπεπονημένος* ἀκριβῶς ἐκεῖνος, ὁ δὲ Γαῖος

πιθανὸς^{*} καὶ γεγανωμένος.^{*} Οὗτος δὲ περὶ δίαιταν καὶ τράπεζαν εὐτελῆς^{*} καὶ ἀφελῆς^{*} ὁ Τιβέριος, ὁ δὲ Γάϊος τοῖς μὲν ἄλλοις παραβαλεῖν σώφρων καὶ αὐστηρός, τῇ δὲ πρὸς τὸν ἀδελφὸν διαφορῷ νεοπρεπῆς^{*} καὶ περίεργος,^{*} ως οἱ περὶ Δροῦσον^{*} ἥλεγχον, δτὶ δελφῖνας^{*} ἀργυροῦς ἐποίατο τιμῆς εἰς ἔκαστην λίτραν^{*} δραχμῶν^{*} χιλίων καὶ διακοσίων πεντήκοντα. Τῷ δὲ ἥθει^{*} κατὰ τὴν τοῦ λόγου διαφορὰν ὃ μὲν ἐπιεικῆς^{*} καὶ πρᾶος, ὃ δὲ τραχὺς καὶ θυμοειδῆς, ὥστε καὶ παρὰ^{*} γνώμην ἐν τῷ λέγειν ἐκφερόμενον^{*} πολλάκις ὑπ’ ὀργῆς τήν τε φωνὴν ἀποξύνειν καὶ βλασφημεῖν^{*} καὶ συνταράσσειν^{*} τὸν λόγον.

^{*}Οθεν καὶ βοήθημα τῆς ἐκτροπῆς^{*} ἐποιήσατο ταύτης τὸν Λικίννιον, οἰκέτην^{*} οὐκ ἀνόητον, δς ἔχων φωνασκικὸν^{*} ὄργανον, ὃ τοὺς φθόγγους μεταβιβάζουσιν, ὅπισθεν ἐστὼς τοῦ Γαῖου λέγοντος, δηνίκα^{*} τραχυνόμενον αἴσθησιτο τῇ φωνῇ καὶ παραρρηγνύμενον^{*} δι’ ὀργῆν, ἐνεδίδου τόνον μαλακόν, ὃ τὸ σφοδρὸν εὐθὺς ἐκεῖνος ἀμάτοῦ πάθους καὶ τῆς φωνῆς ἀνιεὶς^{*} ἐπραύνετο καὶ παρεῖχεν ἑαυτὸν εὐανάκλητον.^{*}

3. Αἱ μὲν οὖν διαφοραὶ τοιαῦται τινες ἦσαν αὐτῶν· ἀνδραγαθία δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους καὶ πρὸς τοὺς ὑπηκόους δικαιοσύνη καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐπιμέλεια καὶ πρὸς τὰς ἡδονὰς ἐγκράτεια παντάπασιν ἀπαράλλακτος. Ἡν δὲ πρεσβύτερος ἐνιαυτοῖς ἐννέα Τιβέριος καὶ τοῦτο τὴν ἐκατέρου πολιτείαν ἀπηρτημένην^{*} τοῖς χρόνοις ἐποίησε καὶ τὰς πράξεις οὐχ ἥκιστα διελυμήνατο,^{*} μὴ συνακμασάντων μηδὲ συμβαλόντων εἰς ταῦτα τὴν δύναμιν, μεγάλην ἀν ἐξ ἀμφοῖν δμοῦ καὶ ἀνυπέρβλητον γενομένην. Λεκτέον οὖν ίδιᾳ περὶ ἐκατέρου καὶ περὶ τοῦ πρεσβύτερον πρότερον.

4. Ἐκεῖνος τοίνυν εὐθὺς ἐκ παίδων γενόμενος^{*} οὗτος ἦν περιβόητος, ὥστε τῆς τῶν Αὐγούρων^{*} λεγομένης ιε-

ρωσύνης ἀξιωθῆναι δι· ἀρετὴν μᾶλλον ἢ διὰ τὴν εὐγένειαν.* Ἐδήλωσε δ' "Αππιος Κλαύδιος,* ἀνὴρ ὑπατικὸς* καὶ τιμητικὸς* καὶ προγεγόαμμένος* κατ' ἀξιωματοῖς* τῆς Ῥωμαίων βουλῆς καὶ πολὺ φρονήματι τοὺς καθαύτον ὑπεραίρων.* Ἐστι ωμένων γάρ ἐν ταῦτῷ τῶν ἵερέων προσαγορεύσας* τὸν Τιβέριον καὶ φιλοφρονηθεὶς* αὐτὸς ἐμνᾶτο* τῇ θυγατρὶ νυμφίον. Δεξαμένου δ' ἀσμένως ἔκείνου καὶ τῆς καταινέσεως* οὕτω γενομένης, εἰσιών δ "Αππιος οἰκαδε πρὸς αὐτὸν ἀπὸ τῆς θύρας εὐθὺς ἔκάλει τὴν γυναῖκα μεγάλῃ τῇ φωνῇ βοῶν· «ὦ Ἀντιστία,* τὴν Κλαυδίαν* ἡμῶν ἀνδρὶ καθωμοιλόγηκα». Κάκείνη θαυμάσασα «τίς» εἶπεν «ἡ σπουδὴ ἢ τί τὸ τάχος; εἰ* μὴ Τιβέριον αὐτῇ Γράκχον εὐρήκεις νυμφίον». Οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι τοῦτο τινες ἐπὶ τὸν πατέρα τὸν Γράκχων Τιβέριον καὶ Σκιπίωνα* τὸν Ἀφρικανὸν ἀναφέρουσιν, ἀλλ' οἱ πλείους ὡς ἡμεῖς γράφομεν ἴστοροῦσι, καὶ Πολύβιος* μετὰ τὴν Σκιπίωνος Ἀφρικανοῦ τελευτὴν τοὺς οἰκείους φησὶν ἐκ πάντων προκρίναντας τὸν Τιβέριον δοῦναι τὴν Κορηνηλίαν, ὡς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀνέκδοτον* καὶ ἀνέγγυον* ἀπολειφθεῖσαν. Ο δ' οὗν νεώτερος Τιβέριος στρατεύμενος ἐν Λιβύῃ* μετὰ τοῦ δευτέρου Σκιπίωνος, ἔχοντος αὐτοῦ τὴν ἀδελφήν, δμοῦ συνδιαιτώμενος ὑπὸ σκηνὴν τῷ στρατηγῷ ταχὺ μὲν αὐτοῦ τὴν φύσιν κατέμαθε, πολλὰ καὶ μεγάλα πρὸς ζῆλον ἀρετῆς καὶ μίμησιν ἐπὶ τῶν πράξεων ἐκφέρουσαν,* ταχὺ δὲ τῶν νέων πάντων ἐπρότευεν εὐταξίᾳ* καὶ ἀνδρείᾳ· καὶ τοῦ γε τείχους ἐπέβη τῶν πολεμίων πρῶτος, ὡς φησι Φάννιος,* λέγων καὶ αὐτὸς τῷ Τιβερίῳ συνεπιβῆναι καὶ συμμετασχεῖν ἔκείνης τῆς ἀριστείας.* Πολλὴν δὲ καὶ παρὸν εὔνοιαν είχεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ πόθον ἀπαλλαγτικούς* αὐτοῦ κατέλιπε.

5. Μετὰ δὲ τὴν στρατείαν ἔκείνην αἰρεθεὶς ταμίας

ἔλαχε τῶν ὑπάτων Γαῖφ Μαγκίνῳ^{*} συστρατεύειν ἐπὶ Νομαντίνους,^{*} ἀνθρώπῳ μὲν οὐ πονηρῷ,^{*} βαρυποτμοτάτῳ^{*} δὲ Ῥωμαίων στρατηγῷ. Διὸ καὶ μᾶλλον ἐν τύχαις παραλόγοις^{*} καὶ πράγμασιν ἐναντίοις^{*} τοῦ Τιβερίου διέλαμψεν οὐ μόνον τὸ συνετὸν^{*} καὶ ἀνδρεῖον,^{*} ἀλλ', ὃ θαυμάσιον ἦν, αἰδώς^{*} τε πολλὴ καὶ τιμὴ τοῦ ἀρχοντος, ὑπὸ^{*} τῶν κακῶν^{*} οὐδ' ἔαυτόν, εἰ στρατηγός ἐστιν, ἐπιγινώσκοντος. Ἡττηθεὶς γὰρ μάχαις μεγάλαις ἐπεχείρησε μὲν ἀναζευγγύναι^{*} νυκτὸς ἐκλιπὼν τὸ στρατόπεδον αἰσθομένων δὲ τῶν Νομαντίνων καὶ τὸ μὲν στρατόπεδον εὐθὺς λαβόντων, τοῖς δ' ἀνθρώποις ἐπιπεσόντων φεύγουσι καὶ τοὺς ἐσχάτους φονευόντων, τὸ δὲ πᾶν ἐγκυκλουμένων^{*} στράτευμα καὶ συνωθούντων εἰς τόπους χαλεποὺς καὶ διάφευξιν οὐκ ἔχοντας,^{*} ἀπογνοὺς^{*} τὴν ἐκ τοῦ βιάζεσθαι σωτηρίαν δι Μαγκίνος ἐπεκηρυκεύετο^{*} περὶ σπονδῶν καὶ διαλύσεων^{*} πρὸς αὐτούς· οἱ δὲ πιστεύειν ἔφασαν οὐδενὶ πλὴν μόνῳ Τιβερίῳ καὶ τοῦτον ἐκέλευον ἀποστέλλειν πρὸς αὐτούς. Ἐπεπόνθεσαν^{*} δὲ τοῦτο καὶ δι' αὐτὸν τὸν νεανίσκον (ἥν γὰρ αὐτοῦ πλεῖστος λόγος ἐπὶ στρατιᾶς), καὶ μεμνημένοι τοῦ πατρὸς Τιβερίου, ὃς πολεμήσας "Ιβηροῖς^{*} καὶ πολλοὺς καταστρεψάμενος^{*} εἰρήνην ἔθετο^{*} πρὸς τοὺς Νομαντίνους καὶ ταύτην ἐμπεδοῦντα^{*} τὸν δῆμον δῷμὸς καὶ δικαίως ἀεὶ παρέσχεν. Οὕτω δὴ πεμφθεὶς δι Τιβέριος καὶ συγγενόμενος^{*} τοῖς ἀνδράσι καὶ τὰ μὲν πείσας, τὰ δὲ δεξάμενος, ἐσπείσατο^{*} καὶ δισμυρίους ἔσωσε περιφανῶς^{*} Ῥωμαίων πολίτας, ἀνευ τῆς θεραπείας^{*} καὶ τῶν ἔξω^{*} τάξεως ἐπομένων.

6. Τὰ δὲ ἐν τῷ χάρακῃ^{*} ληφθέντα χρήματα^{*} πάντα κατέσχον οἱ Νομαντίνοι καὶ διεπόρθησαν. Ἐν δὲ τούτοις καὶ πινακίδες^{*} ἥσαν τοῦ Τιβερίου, γράμματα^{*} καὶ λόγους^{*} ἔχουσαι τῆς ταμιευτικῆς ἀρχῆς, ἃς περὶ πολλοῦ

ποιούμενος* ἀπολαβεῖν* ἥδη τοῦ στρατοῦ προκεχωρηκότος ἀνέστρεψε πρὸς τὴν πόλιν ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ τρεῖς ἡ τέτταρας ἑταίρους. Ἐκκαλέσας δὲ τῶν Νομαντίνων τοὺς ἄρχοντας ἡξίου κομίσασθαι* τὰς δέλτους,* ώς μὴ παράσχοι* τοῖς ἔχθροῖς διαβολ· ν οὐκ ἔχων* ἀπολογίσασθαι* περὶ τῶν φκονομημένων.* Ἡσθέντες οὖν οἱ Νομαντίνοι τῇ συντυχίᾳ* τῆς χρείας παρεκάλουν* αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ὃς δ' είστηκει βουλευόμενος, ἐγγὺς προσελθόντες ἐνεφύοντο* ταῖς χερσὶ καὶ λιπαρεῖς* ἥσαν δεόμενοι μηκέτι νομίζειν αὐτοὺς πολεμίους, ἀλλ' ὃς φίλοις χρῆσθαι καὶ πιστεύειν. Ἔδοξεν οὖν τῷ Τιβερίῳ ταῦτα ποιεῖν τῶν τε δέλτων περιεχομένων* καὶ δεδοικότι παροξύνειν ὃς ἀπιστουμένους* τοὺς Νομαντίνους. Εἰσελθόντι δ' εἰς τὴν πόλιν πρῶτον μὲν ἀριστον* παρέθεσαν καὶ πᾶσαν ἐποιήσαντο δέσην ἐμφαγεῖν* τι κοινῇ μετ' αὐτῶν καθήμενον· ἔπειτα τὰς δέλτους ἀπέδοσαν καὶ τῶν ἄλλων ἢ βούλοιτο χρημάτων λαβεῖν ἐκέλευον. Ο δ' οὐδὲν ἢ τὸν λιβανωτόν, φ πρὸς τὰς δημοσίας ἔχοητο θυσίας, λαβὼν ἀπῆλθεν ἀσπασάμενος* καὶ φιλοφρονηθεὶς τοὺς ἄνδρας.

7. Ἐπεὶ δ' εἰς Ἀράβην ἐπανῆλθεν, ἢ μὲν ὅλη πρᾶξις ὃς δεινὴ καὶ καταισχύνουσα τὴν Ἀράβην αἰτίαν* εἶχε καὶ κατηγορίαν, οἱ δὲ τῶν στρατιωτῶν οἰκεῖοι καὶ φίλοι μέρος ὅντες τοῦ δήμου, συνέτρεχον πρὸς τὸν Τιβέριον, τὰ μὲν αἰσχρὰ* τῶν γεγονότων ἀναφέροντες* εἰς τὸν ἄρχοντα, δι' αὐτὸν δὲ σώζεσθαι τοσούτους πολίτας φάσκοντες. Οἱ μέντοι δυσχεραίνοντες* τὰ πεπραγμένα μιμεῖσθαι τοὺς προγόνους ἐκέλευον· καὶ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς ἀγαπήσαντας* ὑπὸ Σαυνιτῶν* ἀφεθῆναι στρατηγοὺς αὐτούς τε τοῖς πολεμίοις γυμνοὺς προσέρριψαν* καὶ τοὺς ἐφαφαμένους* καὶ μετασχόντας τῶν σπονδῶν, οἷον ταμίας καὶ χιλιάρχους, διμοίως προύβαλον,* εἰς ἐκεί-

νους τὴν ἐπιορκίαν καὶ τὴν διάλυσιν τῶν ὀμοιογημένων* τρέποντες * "Ἐνθα δὴ καὶ μάλιστα τὴν πρὸς τὸν Τιβέριον εὔνοιαν καὶ σπουδὴν* ἔξέφηνεν* δὲ δῆμος. Τὸν μὲν γὰρ ὑπατὸν ἐψηφίσαντο* γυμνὸν καὶ δεδεμένον παραδοῦναι τοῖς Νομαντίνοις, τῶν δ' ἄλλων ἐφείσαντο* πάντων διὰ Τιβέριον. Δοκεῖ δὲ καὶ Σκιπίων βοηθῆσαι, μέγιστος ὅν τότε καὶ πλεῖστον δυνάμενος Ἐρωμαίων· ἀλλ' οὐδὲν ἥττον ἐν αἰτίαις ἦν,* δτὶ τὸν Μαγκῖνον οὐ περιέσωσεν, οὐδὲ τὰς σπονδὰς ἐμπεδωθῆναι τοῖς Νομαντίνοις ἐσπούδασε* δι' ἀνδρὸς οἰκείου* καὶ φίλου τοῦ Τιβερίου γενομένας. Τὸ δὲ πλεῖστον ἔοικεν ἐκ φιλοτιμίας* καὶ τῶν ἐπαιρόντων* τὸν Τιβέριον φίλων καὶ σοφιστῶν* ἐκγενέσθαι τὰ τῆς διαφορᾶς. Ἀλλ' αὕτη γε πρὸς οὐδὲν ἀνήκεστον* οὐδὲ φαῦλον ἔξέπεσε.* Δοκεῖ δ' ἂν μοι μηδαμῶς περιπεσεῖν δὲ Τιβέριος οἶς ἐπαθεν, εἰ παρῇν αὐτοῦ τοῖς πολιτεύμασι* Σκιπίων δὲ Ἀφρικανός· νῦν δὲ ἐκείνου περὶ Νομαντίαν ὅντος ἥδη καὶ πολεμοῦντος ἥψατο τῆς περὶ τοὺς νόμους πολιτείας* ἐκ τοιαύτης αἰτίας.

8. Ἐρωμαῖοι τῇ τῶν ἀστυγειτόνων χώρᾳ δσην ἀπετέμοντο* πολέμῳ, τὴν μὲν ἐπίπρασκον, τὴν δὲ ποιούμενοι δημοσίαν ἐδίδοσαν νέμεσθαι τοῖς ἀκτήμοσι καὶ ἀπόροις τῶν πολιτῶν, ἀποφορὰν* οὐ πολλὴν εἰς τὸ δημόσιον τελοῦσιν.* Ἀρξαμένων δὲ τῶν πλουσίων ὑπερβάλλειν* τὰς ἀποφορὰς καὶ τοὺς πένητας ἔξελαυνόντων,* ἐγράφη νόμος οὐκ ἐῶν πλέθρα* γῆς ἔχειν πλείονα πεντακοσίων. Καὶ βραχὺν μὲν χρόνον ἐπέσχε* τὴν πλεονεξίαν τὸ γράμμα* τοῦτο καὶ τοῖς πένησιν ἐβοήθησε κατὰ χώραν μένουσιν* ἐπὶ τῶν μεμισθωμένων καὶ νεμομένοις ἥν ἔκαστος ἐξ ἀρχῆς εἶχε μοῖραν.* "Υστερον δὲ τῶν γειτνιώντων πλουσίων ὑποβλήτοις* προσώποις μεταφερόντων τὰς μισθώσεις εἰς ἑαυτούς, τέλος δὲ φανερῶς ἥδη δι' ἑαυτῶν τὰ πλεῖστα κατεχόντων, ἔξωσθέντες οἱ πένητες

ούτε ταῖς στρατείαις ἔτι προθυμούς παρεῖχον ἑαυτούς, ἥμέλουν τε παίδων ἀνατροφῆς, ὅστε ταχὺ* τὴν Ἰταλίαν ἄπασαν δλιγανδρίας ἐλευθέρων αἰσθέσθαι, δεσμωτηρίων* δὲ βαρβαρικῶν ἐμπεπλῆσθαι, δι' ὧν ἐγεώργουν οἱ πλούσιοι τὰ χωρία* τοὺς πολίτας ἔξελάσαντες. Ἐπεχείρησε μὲν οὖν τῇ διορθώσει Γάϊος Λαίλιος* ὁ Σκιτίωνος ἐταῖρος, ἀντικρουσάντων δὲ τῶν δυνατῶν, φοβηθεὶς τὸν θόρυβον καὶ παυσάμενος ἐπεκλήθη σοφὸς ἢ φρόνιμος· ἐκάτερον γὰρ δοκεῖ σημαίνειν ὁ σαπίνης. Ὁ Τιβέριος δὲ δῆμαρχος ἀποδειχθεὶς εὐθὺς ἐπ' αὐτὴν ὁρμησε τὴν πρᾶξιν, ὡς μὲν οἱ πλεῖστοι λέγουσι, Διοφάνους* τοῦ ὄντος καὶ Βλοσσίου* τοῦ φιλοσόφου παρορμησάντων αὐτόν, ὃν δὲ μὲν Διοφάνης φυγὰς ἦν Μυτιληναῖος, δ' δ' αὐτόθεν ἔξι Ἰταλίας Κυμαῖος,* Ἀντιπάτρου* τοῦ Ταρσέως* γεγονὼς ἐν ἀστει συνήθης* καὶ τετιμημένος ὑπὸ αὐτοῦ προσφωνήσεσι* γραμμάτων* φιλοσόφων.* Ἔνιοι δὲ καὶ Κορηλίαν συνεπαίτιῶνται* τὴν μητέρα πολλάκις τοὺς νίοὺς ὀνειδίζουσαν, ὅτι Ῥωμαῖοι Σκιτίωνος αὐτὴν ἔτι πενθεράν, οὕπω δὲ μητέρα Γράκχων προσαγορεύουσιν. Ἄλλοι δὲ Σπόριόν τινα Ποστούμιον αἴτιον γενέσθαι λέγουσιν, ἡλικιώτην* τοῦ Τιβερίου καὶ πρὸς δόξαν ἐφάμιλλον αὐτῷ περὶ τὰς συνηγορίας, δν, ὡς ἐπανῆλθεν ἀπὸ τῆς στρατείας, εὑρὼν πολὺ τῇ δόξῃ καὶ τῇ δυνάμει παρηλλαχότα* καὶ θαυμαζόμενον, ἥμέλησεν, ὡς ἔοικεν, ὑπερβαλέσθαι πολιτεύματος* παραβόλου* καὶ μεγάλην προσδοκίαν ἔχοντος* ἀψάμενος. Ὁ δ' ἀδελφὸς αὐτοῦ Γάϊος ἐν τινι βιβλίῳ γέγραφεν εἰς Νομαντίαν πορευόμενον διὰ τῆς Τυρρηνίας* τὸν Τιβέριον καὶ τὴν ἐρημίαν τῆς χώρας δρῶντα καὶ τοὺς γεωργοῦντας ἢ νέμοντας* οἰκέτας ἐπεισάκτους* καὶ βαρβάρους, τότε πρῶτον ἐπὶ νοῦν βαλέσθαι τὴν μυρίων κακῶν ἀρξασαν αὐτοῖς πολιτείαν.* Τὴν δὲ πλείστην αὐτὸς δὲ δῆμος ὁρμὴν καὶ φιλοτιμίαν ἔξηψε, προκα-

λούμενος διὰ γραμμάτων αὐτὸν ἐν στοαις καὶ τοίχοις καὶ μνήμασι* καταγραφομένων ἀναλαβεῖν* τοῖς πένησι τὴν δημοσίαν χώραν.

9. Οὐ μὴν ἐφ' αὐτοῦ γε συνέθηκε τὸν νόμον, τοῖς δὲ πρωτεύουσιν ἀρετῇ καὶ δόξῃ τῶν πολιτῶν συμβούλοις χρησάμενος, ὃν καὶ Κράσσος ἦν δὲ ἀρχιερεὺς* καὶ Μούκιος Σκαιβόλας* δὲ νομοδείκης,* ὑπατεύων τότε, καὶ Κλαύδιος* Ἀπτιος δὲ κηδεστῆς* τοῦ Τιβερίου. Καὶ δοκεῖ νόμος εἰς ἀδικίαν καὶ πλεονεξίαν τοσαύτην μηδέποτε πραότερος γραφῆναι καὶ μαλακώτερος. Οὓς γὰρ ἔδει δίκην τῆς ἀπειθείας δοῦναι* καὶ μετὰ ζημίας ἦν παρὰ τοὺς νόμους ἐκαρποῦντο χώραν ἀφεῖναι, τούτους ἐκέλευσε τιμῆν* προσλαμβάνοντας ἐκβαίνειν ὃν ἀδίκως ἐκέκτηντο καὶ παραδέχεσθαι* τοὺς βοηθείας δεομένους τῶν πολιτῶν. Ἀλλὰ καίπερ οὕτω τῆς ἐπανορθώσεως οὕσης εὐγνώμονος,* δὲ μὲν δῆμος ἡγάπα,* παρεῖς* τὰ γεγενημένα, παύσασθαι τὸ λοιπὸν ἀδικούμενος, οἱ δὲ πλούσιοι καὶ κτηματικοὶ πλεονεξίᾳ μὲν τὸν νόμον, δργῇ δὲ καὶ φιλονικίᾳ* τὸν νομοθέτην* δι' ἔχθους ἔχοντες* ἐπεχείρουν ἀποτρέπειν τὸν δῆμον, ώς γῆς ἀναδασμὸν* ἐπὶ συγχύσει* τῆς πολιτείας εἰσάγοντος τοῦ Τιβερίου καὶ πάντα τὰ πράγματα κινοῦντος.* Ἀλλ' οὐδὲν ἐπέραινον* δὲ γὰρ Τιβέριος πρὸς καλὴν ὑπόθεσιν καὶ δικαίαν ἀγωνιζόμενος λόγῳ καὶ φαυλότερα κοσμῆσαι δυναμένῳ πράγματα δεινὸς ἦν καὶ ἄμαχος,* διπότε τοῦ δήμου τῷ βήματι περικεχυμένου* καταστὰς* λέγοι περὶ τῶν πενήτων, ώς τὰ μὲν θηρία τὰ τὴν Ἰταλίαν νεμόμενα* καὶ φωλεὸν* ἔχει καὶ κοιταῖόν* ἔστιν αὐτῶν ἐκάστῳ καὶ κατάδυσις,* τοῖς δ' ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας μαχομένοις καὶ ἀπομνήσκουσιν ἀέρος καὶ φωτός, ἄλλου δ' οὐδενὸς μέτεστιν, ἀλλ' ἄοικοι* καὶ ἀνίδρυτοι* μετὰ τέκνων πλανῶνται καὶ γυναικῶν, οἱ δὲ αὐτοκράτορες* ψεύδονται τοὺς στρατιώτας ἐν ταῖς μά-

χαις παρακαλοῦντες ὑπὲρ τάφων καὶ ιερῶν ἀμύνεσθαι τοὺς πολεμίους· οὐδενὶ γὰρ ἔστιν οὐ βωμὸς πατρῷος, οὐκ ἡρίον* προγονικὸν τῶν τοσούτων Ῥωμαίων, ἀλλ’ ὑπὲρ ἀλλοτρίας τρυφῆς καὶ πλούτου πολεμοῦσι καὶ ἀποθνήσκουσι, κύριοι τῆς οἰκουμένης εἶναι λεγόμενοι, μίαν δὲ βῶλον ἵδιαν οὐκ ἔχοντες.

10. Τούτους ἀπὸ φρονήματος μεγάλου καὶ πάθους ἀληθινοῦ τοὺς λόγους κατιόντας εἰς τὸν δῆμον ἐνθουσιῶντα καὶ συνεξανιστάμενον οὐδεὶς ὑφίστατο* τῶν ἐναντίων. Ἐάσαντες οὖν τὸ ἀντιλέγειν ἐπὶ Μᾶρκον Ὁκτάβιον* τρέπονται,* τῶν δημάρχων ἕνα, νεανίαν ἐμβριθῆ* τὸ ἥθος* καὶ κόσμιον, ἔταῖρον δὲ τοῦ Τιβερίου καὶ συνήθη.* Διδ τὸ μὲν πρῶτον αἰδούμενος ἐκεῖνον ἀνεδύετο* πολλῶν δὲ καὶ δυνατῶν δεομένων καὶ λιπαρούντων* ὥσπερ ἐκβιασθεὶς ἀντικαθίστατο* τῷ Τιβερίῳ καὶ διεκρούετο* τὸν νόμον. "Εστι δ' ἀεὶ τοῦ κωλύοντος ἐν τοῖς δημάρχοις τὸ κράτος* οὐδὲν γὰρ οἱ πολλοὶ κελεύοντες περαίνουσιν ἐνδεῖ ἐνισταμένου. Πρὸς* τοῦτο παροξυνθεὶς ὁ Τιβέριος τὸν μὲν φιλάνθρωπον ἐπανείλετο* νόμον, τὸν δ' ἥδιο τε τοῖς πολλοῖς καὶ σφοδρότερον ἐπὶ τοὺς ἀδικοῦντας εἰσέφερεν* ἥδη, κελεύων ἐξίστασθαι* τῆς χώρας, ἦν ἐκέκτηντο παρὰ τοὺς προτέρους νόμους. Ἡσαν οὖν διμοῦ* τι καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἀγῶνες* αὐτῷ πρὸς τὸν Ὁκτάβιον ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐν οἷς, καίπερ ἐξ ἀκρας σπουδῆς* καὶ φιλονικίας ἀντερείδοντες,* οὐδὲν εἰπεῖν λέγονται περὶ ἀλλήλων φαῦλον,* οὐδὲ ὅημα* προπεσεῖν* θάτέρου πρὸς τὸν ἔτερον δι' ὀργὴν ἀνεπιτήδειον.* Οὐ γὰρ μόνον ἐν βακχεύμασιν, ὡς ἔοικεν, ἀλλὰ καὶ ἐν φιλοτιμίαις* καὶ ὀργαῖς* τὸ πεφυκέναι* καλῶς καὶ πεπαιδευθεῖαι* σωφρόνως ἐφίστησι* καὶ κατακοσμεῖ* τὴν διάνοιαν. Ἐπεὶ δ' ἐώρα τὸν Ὁκτάβιον ἐνεχόμενον* τῷ νόμῳ καὶ κατέχοντα τῆς δημοσίας χώρας συχνὴν δὲ Τιβέριος,

ἔδειτο παρεῖναι* τὴν φιλονικίαν, ὑφιστάμενος* αὐτῷ τὴν τιμὴν ἀποδώσειν ἐκ τῶν ἴδιων, καίπερ οὐ λαμπρῶν ὄντων. Οὐκ ἀνασχομένου* δὲ τοῦ Ὁκταβίου, διαγράμματι* τὰς ἄλλας ἀρχὰς ἀπάσας ἐκώλυσε χρηματίζειν,* ἀχρι ἦν ἡ περὶ τοῦ νόμου διενεχθῆ^{τη}* ψῆφος· τῷ δὲ τοῦ Κρόνου ναῷ σφραγίδας ἴδιας ἐπέβαλεν, ὅπως οἱ ταμίαι μηδὲν ἔξ αὐτοῦ λαμβάνοιεν μηδ' εἰσφέροιεν, καὶ τοῖς ἀπειθήσασι τῶν στρατηγῶν ζημίαν ἐπεκήρυξεν, ὥστε πάντας ὑποδείσαντας ἀφεῖναι τὴν ἐκάστῳ προσήκουσαν οἰκονομίαν.* Ἐντεῦθεν οἱ κτηματικοὶ τὰς μὲν ἐσθῆτας μετέβαλον καὶ περιήσαν οἰκτροὶ καὶ ταπεινοὶ κατὰ τὴν ἀγοράν, ἐπεβούλευν δὲ τῷ Τιβερίῳ κρύψα καὶ συνίστασαν^{*} ἐπ' αὐτὸν τοὺς ἀναιρήσοντας,* ὥστε κάκεῖνον οὐδενὸς ἀγνοοῦντος ὑποζώννυσθαι* ξιφίδιον ληστρικόν, δόλωνα* καλοῦσιν.

11. Ἐνστάσης* δὲ τῆς ἡμέρας καὶ τὸν δῆμον αὐτοῦ καλοῦντος ἐπὶ τὴν ψῆφον, ἡρπάσθησαν ὑπὸ τῶν πλουσίων αἱ ὑδρίαι καὶ τὰ γινόμενα πολλὴν εἶχε σύγχυσιν. Οὐ μὴν ἀλλὰ τῶν περὶ Τιβέριον πλήθει βιάσασθαι* δυναμένων καὶ συστρεφομένων ἐπὶ τοῦτο, Μανύλιος* καὶ Φούλβιος,* ἀνδρες ὑπατικοί, προσπεσόντες* τῷ Τιβερίῳ καὶ χειρῶν ἀπτόμενοι καὶ δακρύοντες ἐδέοντο παύσασθαι. Τοῦ δὲ καὶ τὸ μέλλον ὅσον οὕπω δεινὸν ἦδη συμφρονοῦντος* καὶ δι^τ αἰδῶ τῶν ἀνδρῶν πυθομένου, τί κελεύονται πράττειν αὐτόν, οὐκ ἔφασαν ἀξιόχρεω^{*} πρὸς τηλικαύτην εἶναι συμβουλίαν,* ἐπιτρέψαι^{*} δὲ τῇ βουλῇ κελεύοντες καὶ δεόμενοι συνέπεισαν. ‘Ως δ’ οὐδὲν ἐπέραινεν ἡ βουλὴ συνελθοῦσα διὰ τοὺς πλουσίους ἰογύοντας ἐν αὐτῇ, τρέπεται^{*} πρὸς ἔργον οὐ νόμιμον οὐδ’ ἐπιεικές,* ἀφελέσθαι τῆς ἀρχῆς τὸν Ὁκτάβιον, ἀμηχανῶν ἄλλως ἐπαγαγεῖν^{*} τῷ νόμῳ τὴν ψῆφον. Καὶ πρῶτον μὲν ἐδεῖτο φανερῶς αὐτοῦ λόγους τε προσφέρων^{*} φιλανθρώπους^{*} καὶ χειρῶν ἀπτόμενος, ἐνδοῦναι^{*} καὶ χαρίσασθαι τῷ

δήμῳ δίκαια μὲν ἀξιοῦντι, μικρὰ δ' ἀντὶ μεγάλων πόνων καὶ κινδύνων ληφομένῳ. Διωθουμένου^{*} δὲ τοῦ Ὀκταβίου τὴν ἔντευξιν,^{*} ὑπειπὼν δὲ Τιβέριος, ώς οὐκ ἔστιν ἄρχοντας ἀμφοτέρους καὶ περὶ πραγμάτων μεγάλων ἀπ⁺ ἵσης ἔξουσίας διαφερομένους ἄνευ πολέμου διεξελθεῖν^{*} τὸν χρόνον, ἐν ἴαμα^{*} τούτου μόνον ὅρᾶν ἔφη, τὸ παύσασθαι τῆς ἀρχῆς τὸν ἔτερον. Καὶ περὶ αὐτοῦ γε προτέρου τὸν Ὀκτάβιον ἐκέλευσε τῷ δήμῳ ψῆφον ἀναδούναι·^{*} καταβήσεσθαι γὰρ εὐθὺς ἰδιώτης γενόμενος, ἢν τοῦτο δόξῃ τοῖς πολίταις. Τοῦ δὲ Ὀκταβίου μὴ θέλοντος αὐτὸς ἔφη περὶ ἔκείνου ψῆφον ἀναδώσειν, ἐὰν μὴ μεταγνῶ^{*} βουλευσάμενος.

12. Καὶ τότε μὲν ἐπὶ^{*} τούτοις διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν· τῇ δὲ ὑστερούμενᾳ τοῦ δήμου συνελθόντος ἀναβὰς ἐπὶ τὸ βῆμα πάλιν ἐπειρᾶτο πείθειν τὸν Ὀκτάβιον· ώς δὲ ἦν ἀμετάπειστος, εἰσήνεγκε νόμον ἀφαιρούμενον αὐτοῦ τὴν δημαρχίαν καὶ τοὺς πολίτας εὐθὺς ἐκάλει τὴν ψῆφον ἐπιφέροντας.^{*} Οὐσῶν δὲ πέντε καὶ τριάκοντα φυλῶν, ώς αἱ δεκαεπτὰ τὴν ψῆφον ἐπενηνόχεσαν καὶ μιᾶς ἔτι προσγενομένης^{*} ἔδει τὸν Ὀκτάβιον ἰδιώτην γενέσθαι, κελεύσας ἐπισχεῖν^{*} αὐθὺς ἔδειτο τοῦ Ὀκταβίου καὶ περιέβαλεν^{*} αὐτὸν ἐν ὅψει τοῦ δήμου καὶ κατησπάζετο, λιπαρῶν καὶ δεόμενος μήτ^ο ἔαυτὸν ἄτιμον περιιδεῖν^{*} γενόμενον μήτ^ο ἔκείνῳ βαρέος οὕτω καὶ σκυθρωποῦ^{*} πολιτεύματος αἰτίαν^{*} προσάψαι. Τούτων τῶν δεήσεων οὐ παντελῶς ἀτεγκτον^{*} οὐδὲ ἀτενῆ^{*} λέγουσιν ἀκροᾶσθαι τὸν Ὀκτάβιον, ἀλλὰ καὶ δακρύων ὑποπίμπλασθαι τὰ ὅμματα καὶ σιωπᾶν ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ως μέντοι πρὸς τοὺς πλουσίους καὶ κτηματικοὺς συνεστῶτας ἀπέβλεψεν, αἰδεσθεὶς δοκεῖ καὶ φοβηθεὶς τὴν παρο^ς ἔκείνοις ἀδοξίαν ὑποστῆναι πᾶν δεινὸν οὐκ ἀγεννῶς^{*} καὶ κελεῦσαι πράττειν δὲ βούλεται τὸν Τιβέριον. Οὕτω δὴ τοῦ νόμου κυρωθέντος δὲ μὲν Τι-

βέριος τῶν ἀπελευθέρων* τινὶ προσέταξεν ἀπὸ τοῦ βῆματος ἐλκύσαι τὸν Ὁκταβίου· ἔχοητο δ' ὑπηρέταις ἀπελευθέροις ἴδιοις, καὶ τοῦτο τὴν ὅψιν οἰκτροτέραν τοῦ Ὁκταβίου παρέσχεν ἐλκομένου πρὸς ὕβριν.* Ὁ δὲ δῆμος ἐφώρμησεν αὐτῷ, καὶ τῶν πλουσίων συνδραμόντων καὶ διασχόντων* τὰς χεῖρας, ὃ μὲν Ὁκτάβιος ἐσώθη μόλις ἔξαρπαγεὶς καὶ διαφυγὼν τὸν ὄχλον, οἰκέτην δ' αὐτοῦ πιστὸν ἐμπροσθεν ἐστῶτα καὶ προτεταγμένον ἔξετύφλωσαν, ἄκοντος τοῦ Τιβερίου καὶ πρὸς* τὸν θόρυβον, ὡς ἥσθετο τὰ γινόμενα, πολλῇ σπουδῇ καταδραμόντος.

13. Ἐκ* τούτου κυροῦται μὲν ὁ περὶ τῆς χώρας νόμος, αἱροῦνται δὲ τρεῖς ἄνδρες ἐπὶ τὴν διάκρισιν* καὶ διανομήν, αὐτὸς Τιβέριος καὶ Κλαύδιος Ἀππιος ὁ πενθερὸς καὶ Γάϊος Γράκχος ὁ ἀδελφός, οὓς παρὼν οὗτος ἀλλὰ ὑπὸ* Σκιπίωνι πρὸς Νομαντίαν στρατεύμενος¹ Ταῦτα τοῦ Τιβερίου διαπρᾶξαμένους² καθ³* ἡσυχίαν μηδενὸς ἐνισταμένου καὶ πρὸς τούτοις δήμαρχον ἀντικαταστήσαντος οὐδένα τῶν ἐπιφανῶν, ἀλλὰ Μούκιόν τινα, πελάτην αὐτοῦ, πρὸς⁴ πάντα δυσχεραίνοντες οἱ δυνατοὶ καὶ φοβούμενοι τοῦ Τιβερίου τὴν αὔξησιν ἐν τῇ βουλῇ προεπηλάκιζον⁵ αὐτόν, αἵτουμένῳ μέν, ὡς ἔθος ἐστίν, ἐκ δημοσίου σκηνῆν, δπως ἔχοι διανέμων τὴν χώραν, οὐ δόντες, ἐτέρων ἐπ'⁶ ἐλάττοσι χρείαις πολλάκις λαβόντων, ἀνάλωμα⁷ δ' εἰς ἐκάστην ἡμέραν ὀβιολοὺς ἐννέα τάξαντες, εἰσηγουμένου ταῦτα Ποπλίου Νασικᾶ⁸ καὶ δεδωκότος⁹ ἐαυτὸν εἰς τὴν πρὸς ἐκεῖνον ἔχθραν ἀφειδῶς πλείστην γὰρ ἐκέντητο γῆν δημοσίαν καὶ χαλεπῶς ἔφερεν ἐκβαίνειν αὐτῆς ἀναγκαῖόμενος.¹⁰ Ὁ δὲ δῆμος ἔτι μᾶλλον ἔξεκάετο¹¹ καὶ φίλου τινὸς τῷ Τιβερίῳ τελευτήσαντος αἱφνιδίως καὶ σημείων τῷ νεκρῷ μοχθηρῶν¹² ἐπιδραμόντων,¹³ βιωντες ὑπὸ φαρμάκων ἀνηργῆσθαι¹⁴ τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τὴν ἐκφορὰν συνέδραμον καὶ τὸ λέχος¹⁵ ἥραντο καὶ θαπτο-

μένω παρέστησαν, οὐ φαύλως^{*} ὑπονοῆσαι^{*} τὴν φαρμακείαν δόξαντες. Ἐρράγη γὰρ δὲ νεκρὸς καὶ διεφθορότων^{*} ὑγρῶν πλῆθος ἔξεβλυσεν,^{*} ὥστ' ἀποσθέσαι τὴν φλόγαν καὶ φερόντων ἄλλην αὐθίς οὐκ ἐκάετο ποὺν εἰς ἔτερον τόπον μετακομισθῆναι, καὶ πολλὰ πραγματευσαμένων^{*} μόλις^{*} ἦψατο τὸ πῦρ αὐτοῦ. Πρὸς^{*} ταῦτα τὸν πολλοὺς^{*} ἦτι μᾶλλον δὲ Τιβέριος παροξύνων μετέβαλε τὴν ἐσθῆτα καὶ τὸν παῖδας προαγαγὼν^{*} ἐδεῖτο τοῦ δήμου τούτων κήδεσθαι καὶ τῆς μητρός, ὡς αὐτὸς ἀπεγνωκὼς^{*} ἐαυτόν.

14. Ἐπεὶ δὲ τοῦ Φιλομήτορος Ἀττάλου^{*} τελευτήσαντος Εὔδημος δὲ Περγαμηνὸς ἀνήνεγκε^{*} διαθήκην, ἐν ᾧ κληρονόμος ἐγένετο πάπτο τοῦ βασιλέως δὲ Ἄρωμαίων δῆμος, εὐθὺς δὲ Τιβέριος δημαγωγῶν^{*} εἰσήνεγκε νόμον, διποτε τὰ βασιλικὰ χρήματα κομισθέντα τοῖς τὴν χώραν διαλαγχάνουσι^{*} τῶν πολιτῶν ὑπέροχοι πρὸς κατασκευὴν^{*} καὶ γεωργίας ἀφορμήν.^{*} Περὶ δὲ τῶν πόλεων, ὅσαι τῆς Ἀττάλου βασιλείας ἦσαν, οὐδὲν ἔφη τῇ συγκλήτῳ βουλεύεσθαι προσήκειν, ἀλλὰ τῷ δήμῳ γνώμην αὐτὸς προθήσειν.^{*} Ἐξ τούτου μάλιστα προσέκρουσε^{*} τῇ βουλῇ· καὶ Πομπήϊος^{*} μὲν ἀναστὰς ἔφη γειτνιᾶν τῷ Τιβερίῳ καὶ διὰ τοῦτο γινώσκειν Εὔδημον αὐτῷ τὸν Περγαμηνὸν τῶν βασιλικῶν διάδημα δεδωκότα καὶ πορφύραν, ὡς μέλλοντι βασιλεύειν ἐν Ἄρωμῃ, Κόρυντος δὲ Μέτελλος^{*} δινείδισε τὸν Τιβέριον, ὅτι τοῦ μὲν πατρὸς αὐτοῦ τιμητεύοντος, διάκις ἀναλύοι^{*} μετὰ δεῖπνον οἴκαδε, τὰ φῶτα κατεσβέννυσαν οἱ πολῖται, φοβούμενοι μὴ πορρωτέρω^{*} τοῦ μετρίου δόξωσιν ἐν συνουσίαις^{*} εἶναι καὶ πότοις,^{*} τούτῳ δὲ παραφαίνουσι^{*} νυκτὸς οἱ θρασύτατοι καὶ ἀπορώτατοι τῶν δημοτῶν· Τίτος δὲ Ἀννιος,^{*} οὐκ ἐπιεικῆς^{*} μὲν ὃν οὐδὲ σώφρων ἄνθρωπος, ἐν δὲ λόγοις πρὸς τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀμαχος εἶναι δοκῶν, εἰς δρισμόν^{*} τινα

προυκαλεῖτο τὸν Τιβέριον, ἦ* μὴν οἰδὸν ὅντα καὶ ἀσυλον* ἐκ* τῶν νόμων ἡτιμωκέναι τὸν συνάρχοντα. Θορυβούντων δὲ πολλῶν ἐκπηδήσας ὁ Τιβέριος τόν τε δῆμον συνεκάλει καὶ τὸν "Ἀννιον ἀχθῆναι κελεύσας ἔβούλετο κατηγορεῖν. 'Ο δὲ καὶ τῷ λόγῳ* καὶ τῇ δόξῃ πολὺ λειπόμενος* εἰς τὴν ἑαυτοῦ δεινότητα κατεδύετο* καὶ παρεκάλει μικρὰ πρὸ τῶν λόγων* ἀποκρίνασθαι τὸν Τιβέριον. Συγχωροῦντος* δ' ἐρωτᾶν ἐκείνου καὶ σιωπῆς γενομένης εἶπεν δ "Ἀννιος· «Ἄν σὺ μὲν ἀτιμοῦν με βούλῃ καὶ προπηλακίζειν, ἐγὼ δέ τινα τῶν σῶν ἐπικαλέσωμαι* συναρχόντων, ὃ δ' ἀναβῆ βοηθήσων, σὺ δ' ὀργισθῆς, ἀρά γ' αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ἀφαιρήσῃ;» Πρὸς* ταύτην λέγεται τὴν ἔρωτησιν οὕτως διαπορηθῆναι τὸν Τιβέριον, ὥστε πάντων ὅντα καὶ τῷ λέγειν ἑτοιμότατον* καὶ τῷ θαρρεῖν Ἱταμότατον* ἀποσιωπῆσαι.

15. Τότε μὲν οὖν διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν· αἰσθανόμενος δὲ τῶν πολιτευμάτων τὸ περὶ τὸν Ὁκτάβιον οὐ τοῖς δυνατοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολλοῖς ἐπαχθέστερον ὅν (μέγα γάρ τι καὶ καλὸν ἐδόκει τὸ τῶν δημάρχων ἀξίωμα μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης διατετηρημένον ἀνηρησθαι καὶ καθυβρίσθαι), λόγον ἐν τῷ δήμῳ διεξῆλθεν, οὗ μικρὰ παραθέσθαι τῶν ἐπιχειρημάτων οὐκ ἄτοπον ἦν, ὥσθ' ὑπονοηθῆναι* τὴν πιθανότητα* καὶ πυκνότητα* τοῦ ἀνδρός. "Ἐφη γάρ οἰδὸν τὸν δήμαρχον εἶναι καὶ ἀσυλον, * δτι τῷ δήμῳ καθωσίωται* καὶ τοῦ δήμου προέστηκεν. "Αν οὖν μεταβαλόμενος τὸν δῆμον ἀδικῇ καὶ τὴν ἰσχὺν κοιλούη* καὶ παραιτηται* τὴν ψῆφον, αὐτὸς ἑαυτὸν ἀπεστέρηκε τῆς τιμῆς, ἐφ' οἵς ἔλαβεν οὐ ποιῶν ἐπεὶ καὶ τὸ Καπετώλιον* κατασκάπτοντα καὶ τὸ νεώριον* ἐμπιπλάντα δήμαρχον ἔτιν δεήσει. Καὶ ταῦτα μὲν ποιῶν δήμαρχός ἐστι πονηρός· ἐὰν δὲ καταλύῃ τὸν δῆμον, οὐ δήμαρχός ἐστι. Πῶς οὖν οὐ δεινόν, εἰ τὸν μὲν ὑπατον δ δήμαρ-

χος ἄξει,* τὸν δὲ δῆμαρχον οὐκ ἀφαιρήσεται τὴν ἔξουσίαν ὁ δῆμος, ὅταν αὐτῇ κατὰ τοῦ δεδωκότος χρῆται; Καὶ γὰρ ὑπατον καὶ δῆμαρχον διμοίως ὁ δῆμος αἰρεῖται. Καὶ μὴν ἡ γε βασιλεία πρὸς τῷ πᾶσαν ἀρχὴν* ἔχειν ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα καὶ ταῖς μεγίσταις ἴερους γίας καθώσιωται πρὸς* τὸ θεῖον· ἀλλὰ Ταρκύνιον* ἔξέβαλεν ἡ πόλις ἀδικοῦντα καὶ δι' ἐνὸς ἀνδρὸς ὑβριν* ἡ πάτριος ἀρχὴ καὶ κτίσασα τὴν Ἀρόμην κατελύθη. Τί δ' οὕτως ἀγιον ἐν Ἀρόμην καὶ σεμνόν,* ώς αἱ περιέπουσαι* παρθένοι καὶ φυλάττουσαι τὸ ἀφθιτον* πῦρ; 'Αλλ' ἡτις ἀν αὐτῶν ἀμάρτη, ζῶσα κατορύσσεται·* τὸ γὰρ ἀσυλον οὐ φυλάττουσιν ἀσεβοῦσαι εἰς τοὺς θεούς, διὰ τοὺς θεούς ἔχουσιν. Οὕκουν οὐδὲ δῆμαρχος ἀδικῶν τὸν δῆμον ἔχειν τὴν διὰ τὸν δῆμον ἀσυλίαν δίκαιός ἐστιν· ἡ γὰρ ἰσχύει δυνάμει, ταύτην ἀναιρεῖ. Καὶ μὴν εἰ δικαίως ἔλειψε τὴν δῆμαρχίαν τῶν πλείστων φυλῶν ψηφισαμένων, πῶς οὐχὶ κἄν ἀφαιρεθείη δικαιότερον, πασῶν ἀποψησαμένων; 'Ιερὸν δὲ καὶ ἀσυλον οὐδὲν οὕτως ἐστίν, ώς τὰ τῶν θεῶν ἀναθήματα· χρῆσθαι δὲ τούτοις καὶ κινεῖν καὶ μεταφέρειν ώς βούλεται τὸν δῆμον οὐδεὶς κεκόλυκεν. 'Εξην οὖν αὐτῷ καὶ τὴν δῆμαρχίαν ώς ἀνάθημα μετενεγκεῖν εἰς ἔτερον. "Οτι δ' οὐκ ἀσυλον οὐδ' ἀναφαίρετον ἡ ἀρχή, δῆλον ἐστι τῷ πολλάκις ἔχοντας ἀρχήν τινας ἔξομνυσθαι* καὶ παραιτεῖσθαι* δι' αὐτῶν.

16. Τοιαῦτα μὲν ἦν τὰ κεφάλαια* τῆς τοῦ Τιβερίου δικαιολογίας. Ἐπεὶ δὲ συνορῶντες οἱ φύλοι τὰς ἀπειλὰς καὶ τὴν σύστασιν* φόντο δεῖν ἐτέρος περιέχεσθαι* δῆμαρχίας εἰς τὸ μέλλον, αὖθις ἄλλοις νόμοις ἀνελάμβανε* τὸ πλῆθος, τοῦ τε χρόνου τῶν στρατειῶν ἀφαιρῶν* καὶ διδοὺς* ἐπικαλεῖσθαι* τὸν δῆμον ἀπὸ τῶν δικαστῶν καὶ τοῖς κρίνουσι* τότε, συγκλητικοῖς οὖσι, καταμειγνὺς ἐκ τῶν ἱπέων τὸν ἵσον ἀριθμὸν καὶ πάντα τρόπον ἥδη τῆς

βουλῆς τὴν ἴσχὺν κολούων πρὸς* ὁργὴν καὶ φιλονικίαν μᾶλλον ἢ τὸν τοῦ δικαίου καὶ συμφέροντος λογισμόν.* Ἐπεὶ δὲ τῆς ψήφου φερομένης* ἥσθιοντο τοὺς ἐναντίους κρατοῦντας* (οὐ γὰρ παρῆν ἄπας ὁ δῆμος), πρῶτον μὲν εἰς βλασφημίας* τραπόμενοι τῶν συναρχόντων εἶλκον τὸν χρόνον· ἔπειτα τὴν ἐκκλησίαν ἀφῆκαν εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀπαντᾶν* κελεύσαντες. Καὶ πρῶτον μὲν εἰς τὴν ἀγορὰν καταβὰς ὁ Τιβέριος ἱκέτευε τοὺς ἀνθρώπους ταπεινὸς καὶ δεδακούμενος, ἔπειτα δεδοικέναι φήσας, μὴ νυκτὸς ἐκκόψωσι* τὴν οἰκίαν οἱ ἔχθροι καὶ διαφθείρωσιν* αὐτόν, οὕτω τοὺς ἀνθρώπους διέθηκεν, ὥστε περὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ παμπόλλους τινὸς αὐλίσασθαι* καὶ διανυκτερεῦσαι παραφυλάττοντας.

17. Ἄμα δ' ἡμέρᾳ παρῆν ὁ τὰς ὅρνιθας, αἷς διαμαντεύονται,* κομίζων καὶ προέβαλλε* τροφὴν αὐταῖς. Αἱ δ' οὐ προηλθον, εἰ μὴ μία μόνη, διασείσαντος εὗ μάλα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἀγγεῖον* οὐδὲ αὐτῇ δὲ τῆς τροφῆς ἔθιγεν,* ἀλλ' ἐπάρασα τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα καὶ παρατείγασα* τὸ σκέλος πάλιν εἰς τὸ ἀγγεῖον κατέφυγε. Τοῦτο καὶ τοῦ προτέρου σημείου τὸν Τιβέριον ἀνέμνησεν. Ἡν γὰρ αὐτῷ κράνος, φησιν πρὸς τὸς μάχας ἔχοντο, κεκοσμημένον ἐκπρεπῶς* καὶ διάσημον· εἰς τοῦτο καταδύντες* ὅφεις ἔλαθον ἐντεκόντες φὰ καὶ ταῦτ' ἔξεγλύφαντο.* Διὸ καὶ μᾶλλον ὁ Τιβέριος τοῖς περὶ τὰς ὅρνιθας ἐταράττετο. Προήγει* δ' ὅμως, ἄνω τὸν δῆμον ἡθοῖσθαι περὶ τὸ Καπετώλιον πυνθανόμενος· καὶ πρὸν ἔξελθεῖν προσέπταισε* πρὸς τὸν οὐδόν,* σφραγᾶς οὕτω πληγῆς* γενομένης, ὥστε τὸν μὲν ὄνυχα τοῦ μεγάλου δακτύλου ὁαγῆναι, τὸ δ' αἷμα διὰ τοῦ ὑποδήματος ἔξω φέρεσθαι. Μικρὸν δ' αὐτοῦ προελθόντος* ὕφθησαν ὑπὲρ κεράμου* μαχόμενοι κόρακες ἐν ἀριστερᾷ· καὶ πολλῶν, ὡς εἰκός, ἀνθρώπων παρερχομένων κατ'* αὐτὸν τὸν Τιβέριον λί-

θιος ἀπωσθεὶς ὑπὸ θάτέρου τῶν κοράκων ἔπεισε παρὰ τὸν πόδα. Τοῦτο καὶ τὸν θρασυτάτους τῶν περὶ αὐτὸν ἐπέστησεν.* Ἀλλὰ Βλόσσιος δὲ Κυμαῖος παρὼν αἰσχύνην ἔφη καὶ κατήφειαν* ἂν εἴναι πολλήν, εἰ Τιβέριος, Γράκχου μὲν υἱός, Ἀφρικανοῦ δὲ Σκιπίωνος θυγατριδοῦς,* προστάτης δὲ τοῦ Ῥωμαίων δήμου, κόρακα δείσας οὐχ ὑπακούσειε τοῖς πολίταις καλοῦσι· τοῦτο μέντοι τὸ αἰσχρὸν οὐκ ἐν γέλωτι θήσεσθαι* τοὺς ἔχθρούς, ἀλλ᾽ ὡς τυραννοῦντος* καὶ τρυφῶντος* ἥδη καταβοήσεσθαι* πρὸς τὸν δῆμον. Ἐμα δὲ καὶ προσέθεον* πολλοὶ τῷ Τιβερίῳ, παρὰ τῶν ἐν Καπετωλίῳ φίλων, ἔπειγεσθαι κελεύοντες, ὡς τῶν ἐκεῖ καλῶς ἔχόντων. Καὶ τά γε πρῶτα λαμπρῶς ἀπῆντα* τῷ Τιβερίῳ, φανέντι μὲν εὐθὺς ἀραμένων βοὴν φίλιον, ἀναβαίνοντα δὲ προθύμως δεχομένων καὶ περὶ αὐτόν, ὡς μηδεὶς πελάσειεν* ἄγνώς,* παρατατομένων.

18. Ἀρξαμένου δὲ πάλιν τοῦ Μουκίου τὰς φυλὰς ἀναγορεύειν,* οὐδὲν ἐπερραίνετο τῶν εἰωθότων διὰ τὸν ἀπὸ τῶν ἐσχάτων θόρυβον, ὥθουμένων καὶ ὥθουύτων τοὺς ἐναντίους εἰσβιαζομένους* καὶ ἀναμειγνυμένους. Ἐν δὲ τούτῳ Φούλβιος Φλάκκος ἀπὸ βουλῆς* ἀνὴρ εἰς ἐμφανὲς καταστάς,* ὡς οὐκ ἦν φθεγγόμενον* ἐφικέσθαι,* διεσήμηνε τῇ χειρὶ φράσαι τι βουλόμενος αὐτὸς ἴδιᾳ* τῷ Τιβερίῳ. Καὶ κελεύσαντος ἐκείνου διασχεῖν* τὸ πλῆθος, ἀναβὰς μόλις* καὶ προσελθὼν ἀπήγγειλεν, ὅτι τῆς βουλῆς συγκαθεζομένης* οἱ πλούσιοι τὸν ὑπατὸν μὴ πείθοντες αὐτοὶ διανοοῦνται καθ' αὐτοὺς ἀποκτιννύαι τὸν Τιβέριον, πολλοὺς ἐπὶ τοῦτο δούλους καὶ φίλους ὠπλισμένους ἔχοντες.

19. Ὡς οὖν ταῦτα τοῖς περὶ αὐτὸν ἐξήγγειλεν δὲ Τιβέριος, οὗτοι μὲν εὐθὺς τὰς τε τηβέννους περιεζώννυντο καὶ τὰ τῶν ὑπηρετῶν δόρατα συγκλωντες,* οἵς ἀνείργουσι* τὸν ὅχλον, διελάμβανον* · ὡς ἀμυνούμενοι τοῖς

κλάσμασι* τοὺς ἐπερχομένους. Τῶν δ' ἀπωτέρῳ θαυμα-
ζόντων τὰ γινόμενα καὶ πυνθανούμενων, δι Τιβέριος ἥψατο
τῇ χειρὶ τῆς κεφαλῆς, ἐνδεικνύμενος τῇ ὅψει* τὸν κίνδυ-
νον, ἐπεὶ τῆς φωνῆς οὐκ ἐπήκουον. Οἱ δ' ἐναντίοι τοῦτον
ἰδόντες ἔθεον πρὸς τὴν βουλὴν ἀπαγγέλλοντες αἴτεῖν διά-
δημα τὸν Τιβέριον καὶ τούτου σημεῖον εἶναι τὸ τῆς κε-
φαλῆς ἐπιθυγγάνειν.* Πάντες μὲν οὖν ἐθορυβήθησαν· δι
δὲ Νασικᾶς ἡξίου τὸν ὑπατον τῇ πόλει βοηθεῖν καὶ κα-
ταλύειν τὸν τύραννον. Ἀποκριναμένου δὲ πρώτως ἐκεί-
νου βίας μὲν οὐδεμιᾶς ὑπάρξειν* οὐδ' ἀναιρήσειν οὐδένα
τῶν πολιτῶν ἄκριτον, εἰ μέντοι ψηφίσαιτό τι τῶν παρα-
νόμων δι δῆμος ὑπὸ τοῦ Τιβερίου πεισθεῖς ἢ βιασθεῖς,
τοῦτο κύριον* μὴ φυλάξειν, ἀναπηδήσας δι Νασικᾶς «ἐπεὶ
τοίνυν» ἔφη «προδίδωσιν* δι ἄρχων τὴν πόλιν, οἱ βου-
λόμενοι τοῖς νόμοις βοηθεῖν ἀκολουθεῖτε». Καὶ ταῦτα
λέγων ἄμα καὶ τὸ κράσπεδον* τοῦ ἴματίου θέμενος ἐπὶ
τῆς κεφαλῆς ἔχώρει πρὸς τὸ Καπετώλιον· ἔκαστος δὲ
τῶν ἐπομένων αὐτῷ τῇ χειρὶ τὴν τήβεννον περιελέξας*
ἔθει τοὺς ἐμποδών, οὐδενὸς ἐνισταμένου πρὸς* τὸ ἄξι-
ωμα τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ φευγόντων καὶ πατούντων ἀλλή-
λους. Οἱ μὲν οὖν περὶ αὐτοὺς ὁράπαλα καὶ σκυτάλας*
ἐκόμιζον οὔκοθεν· αὐτοὶ δὲ τῶν δίφρων καταγγυμένων
ὑπὸ τοῦ φεύγοντος ὅχλου τὰ κλάσματα καὶ τοὺς πόδας
λαμβάνοντες ἀνέβαινον ἐπὶ τὸν Τιβέριον, ἄμα παίοντες
τοὺς προτεταγμένους. Καὶ τούτων μὲν ἦν τροπὴ καὶ
φόνος· αὐτοῦ δὲ τοῦ Τιβερίου φεύγοντος ἀντελάβετο* τις
τῶν ἴματίων. Ὁ δὲ τὴν τήβεννον ἀφεὶς καὶ φεύγων ἐν
τοῖς χιτῶσιν* ἐσφάλη* καὶ κατηνέχθη* περὶ τινας τῶν
πρὸ αὐτοῦ πεπτωκότας. Ἀνιστάμενον δ' αὐτὸν δι μὲν
ἐμφανῶς καὶ πρῶτος εἰς τὴν κεφολὴν πατάξας ποδὶ δί-
φρου Πόπλιος ἦν Σατυρόγιος εἰς τῶν συναρχόντων τῆς
δὲ δευτέρας ἀντεποιεῖτο πληγῆς Λεύκιος Ροῦφος, ὃς ἐπὶ

καλῷ^{*} τινὶ σεμνυνόμενος. Τῶν δὲ ἄλλων ἀπέθανον ὑπὲρ τριακοσίους ἔγγονος καὶ λίθοις συγκοπέντες, σιδήρῳ δὲ οὐδείς.

20. Ταύτην πρώτην ἴστοροῦσιν ἐν Ἀράβῃ στάσιν, ἀφ' οὗ τὸ βασιλεύεσθαι κατέλυσαν, αἷματι καὶ φόνῳ πολιτῶν διακριθῆναι·^{*} τὰς δὲ ἄλλας οὔτε μικρὰς οὔτε περὶ μικρῶν γενομένας ἀνθυπείκοντες^{*} ἄλλήλοις, φόβῳ μὲν οἱ δυνατοὶ^{*} τῶν πολλῶν, αἰδούμενοι δὲ τὴν βουλὴν διημος, ἔπαυον. Ἐδόκει δὲ καὶ τότε μὴ χαλεπῶς ἀν ἐνδοῦνται^{*} παρηγορηθεῖς^{*} δι Τιβέριος, ἕτι δὲ ὅπον εἴξαι^{*} δίχα φόνου καὶ τραυμάτων ἐπιοῦσιν· οὐ γὰρ πλείονες ἢ τρισχίλιοι περὶ αὐτὸν ἦσαν. Ἄλλ' ἔοικεν ὁργῇ τῶν πλουσίων καὶ μίσει πλέον ἢ δι' ἃς ἐσκήπτοντο^{*} προφάσεις ἡ σύστασις^{*} ἐπ' αὐτὸν γενέσθαι. Καὶ τούτου μέγα τεκμήριον^{*} ὠμῶς^{*} καὶ παρανόμως ὑβρισθεὶς δι νεκρός. Οὐ γὰρ ἐπέτρεψαν ἀνελέσθαι^{*} τὸ σῶμα τῷ ἀδελφῷ δεομένῳ καὶ θάψαι νυκτός, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων νεκρῶν εἰς τὸν ποταμὸν ἔρριψαν. Καὶ τοῦτο πέρας οὐκ ἦν, ἀλλὰ καὶ τῶν φίλων αὐτοῦ τοὺς μὲν ἔξεκήρυττον^{*} ἀκρίτους, τοὺς δὲ συλλαμβάνοντες ἀπεκτίννυσαν· ἐν οἷς καὶ Διοφάνης δι ὅγητῳ ἀπώλετο. Γάϊον δέ τινα Βίλλιον εἰς ἀγγείον^{*} καθείρξαντες καὶ συνεμβαλόντες ἐχίδνας καὶ δράκοντας οὕτω διέφθειραν. Οὐ δὲ Κυμαῖος Βλόσσιος ἀνήχθη μὲν ἐπὶ τοὺς ὑπάτους, ἔρωτῷ μενος δὲ περὶ τῶν γεγονότων διμολόγει πεποιηκέναι πάντα Τιβερίου κελεύοντος. Εἰπόντος δὲ τοῦ Νασικᾶ πρὸς αὐτὸν «τί οὗν, εἴ σε Τιβέριος ἐκέλευσεν ἐμπρῆσαι τὸ Καπετώλιον;» τὸ μὲν πρῶτον ἀντέλεγεν, ως οὐκ ἀν τοῦτο Τιβερίου κελεύσαντος πολλάκις δὲ καὶ πολλῶν ταῦτα πυνθανομένων, «ἄλλ. ἐκείνους γε προστάσσοντος» ἔφη «κάμοι τοῦτο πρᾶξαι καλῶς εἶχεν. Οὐ γὰρ ἀν Τιβέριος τοῦτο προσέταξεν, εἰ μὴ τῷ δῆμῳ συνέφερεν». Οὗτος μὲν οὖν διαφυγὼν ὑστε-

ρον φέρετο πρόδος Ἀριστόνικον εἰς Ἀσίαν καὶ τῶν ἐκείνου πραγμάτων^{*} διαφθαρέντων^{*} ἔστι τὸν ἀνεῖλεν.

21. Ή δὲ βουλὴ θεραπεύουσα^{*} τὸν δῆμον ἐκ^{*} τῶν παρόντων οὕτε πρόδος τὴν διανομὴν ἔτι τῆς χώρας ἡναντιοῦτο καὶ ἀντὶ τοῦ Τιβερίου προύθηκε^{*} τοῖς πολλοῖς^{*} δριστήν^{*} ἐλέσθαι. Λαβόντες δὲ τὰς ψήφους εἶλοντο Πόλιον Κράσσον, οίκετον ὅντα Γράκχῳ θυγάτηρ γὰρ αὐτοῦ Λικιννίᾳ^{*} Γαῖφ Γράκχῳ συνέφει.^{*} Καίτοι Νέπως^{*} δι Κορνήλιος φησιν οὐ Κράσσον, Βρούτου^{*} δὲ τοῦ θριαμβεύσαντος ἀπὸ Λυσιτανῶν^{*} θυγατέρα γῆμαι Γάϊον ἀλλ’ οἱ πλείους ὡς ἡμεῖς γράφομεν ἴστοροῦσιν. Ἐπεὶ δὲ γαλεπῶς μὲν δ δῆμος εἶχε^{*} τῷ θανάτῳ τοῦ Τιβερίου καὶ φανερὸς ἦν ἀμύνης^{*} περιμένων καιρόν,^{*} ἥδη δὲ καὶ δίκαι τῷ Νασικῇ προανεσείοντο,^{*} δείσασα περὶ τοῦ ἀνδρὸς ἡ βουλὴ ψηφίζεται^{*} μηδὲν δεομένη πέμπειν αὐτὸν εἰς Ἀσίαν. Οὐ γὰρ ἀπεκρύπτοντο κατὰ τὰς ἀπαντήσεις^{*} οἱ ἄνθρωποι τὴν δυσμένειαν, ἀλλ’ ἔξηγραιαί νοντο καὶ κατεβόν, ὅπου προστύχοιεν, ἐναγῆ^{*} καὶ τύραννον καὶ μεμιαγκότα φόνῳ σώματος ἀσύλου καὶ ιεροῦ τὸ ἀγιότατον καὶ φρικωδέστατον^{*} ἐν τῇ πόλει τῶν ιερῶν ἀποκαλοῦντες. Οὗτοι μὲν ὑπεξῆλθε τῆς Ἰταλίας δι Νασικᾶς, καίπερ ἐνδεδεμένοις ταῖς μεγίσταις ιερουργίαις· ἦν γὰρ δι μέγιστος καὶ πρῶτος τῶν ιερέων. Ἔξω δ’ ἀλύων^{*} καὶ πλανώμενος ἀδόξως οὐ μετὰ πολὺν χρόνον κατέστρεψε^{*} περὶ Πέργαμον.^{*} Οὐ δεῖ δὲ θαυμάζειν, εἰ Νασικᾶν μεμίσηκεν οὕτως δ δῆμος, ὅπου^{*} καὶ Σκιπίων δ Ἀφρικανός, οὗ δοκοῦσι Ρωμαῖοι μηδένα δικαιότερον μηδὲ μᾶλλον ἀγαπῆσαι, παρὰ μικρὸν ἥλθεν^{*} ἐκπεσεῖν^{*} καὶ στέρεσθαι τῆς πρὸς τὸν δῆμον εὐνοίας, ὅτι πρῶτον μὲν ἐν Νομαντίᾳ τὴν τελευτὴν τοῦ Τιβερίου πυθόμενος ἀνεφώνησεν ἐκ τῶν Ὁμηρικῶν

‘Ως^{*} ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅτις^{*} τοιαῦτά γε ὁέζοι,*

ἔπειτα τῶν περὶ Γάϊον καὶ Φούλβιον αὐτοῦ δι' ἐκκλησίας* πυνθανομένων, τί φρονοίη περὶ τῆς Τιβερίου τελευτῆς, οὐκ ἀρεσκομένην τοῖς ὑπ' ἔκείνου πεπολιτευμένοις* ἀπόχρισιν ἔδωκεν. Ἐκ τούτου γὰρ δὲ μὲν δῆμος ἀντέκρουσεν* αὐτῷ λέγοντι,* μηδέπω τοῦτο ποιήσας πρότερον, αὐτὸς δὲ τὸν δῆμον εἰπεῖν* κακῶς προήχθη. * Περὶ μὲν οὖν τούτων ἐν τῷ Σκιπίωνος βίφ τὰ καθ' ἔκαστα γέγραπται.

ΓΑΪΟΣ ΓΡΑΚΧΟΣ

1. Γάϊος δὲ Γράκχος ἐν ἀρχῇ μὲν ἦ δεδιώς τοὺς ἔχθροὺς ἢ φύδονον συνάγων* ἐπ' αὐτοὺς ὑπεξέστη* τε τῆς ἀγορᾶς καὶ καθ' ἑαυτὸν ἡσυχίαν ἔχων διέτριβεν, ὃς ἄν τις ἐν τε τῷ παρόντι ταπεινὰ πράττων καὶ τὸ λοιπὸν* οὕτως ἀπραγμόνως* βιωσόμενος, ὥστε καὶ λόγον τισὶ καθ' αὐτοῦ παρασχεῖν* ὡς δυσχεραίνοντος* καὶ προβεβλημένου* τὴν τοῦ Τιβερίου πολιτείαν.* Ἡν δὲ καὶ μειράκιον παντάπασιν· ἐννέα γὰρ ἐνιαυτοῖς ἐλείπετο τάδελφοῦ καθ' ἡλικίαν, ἐκεῖνος δ' οὕπω τριάκοντα γεγονός ἀπέθανεν. Ἐπεὶ δὲ προϊόντος τοῦ χρόνου τόν τε τρόπον* ἡσυχῇ* διέφαινεν* ἀργίας καὶ μαλακίας* καὶ πότων καὶ χοηματισμῶν* ἀλλότριον ὅντα, καὶ τὸν λόγον ὕσπερ ὠκύπτερα* κατασκευαζόμενος ἐπὶ τὴν πολιτείαν* δῆλος ἦν οὐκ ἡρεμήσων, δίκην τέ τινι τῶν φίλων φεύγοντι* Βεττίφ συνειπών,* τοῦ δήμου συνενθουσιῶντος ὑφ' ἡδονῆς καὶ βακχεύοντος περὶ αὐτόν, ἀπέδειξε τοὺς ἄλλους ὁήτορας παίδων μηδὲν διαφέροντας, εἰς φόβον αὖθις οἱ δυνατοὶ* καθίσταντο καὶ πολὺς ἦν ἐν αὐτοῖς λόγος, ὃς οὐκ ἐάσουσιν ἐπὶ δημαρχίαν τὸν Γάϊον προελθεῖν. Συντυγχάνει* δ' ἀπὸ ταύτομάτου* λαχεῖν αὐτὸν εἰς Σαρδὼ* τομίαν Ὁρέστη* τῷ ὑπάτῳ· καὶ τοῦτο τοῖς μὲν ἔχθροῖς καθ' ἡδονὴν ἐγεγόνει,* τὸν δὲ Γάϊον οὐκ ἐλύπησεν. Ἀτε γὰρ ὃν πολεμικὸς καὶ χεῖρον οὐδὲν πρὸς στρατείας ἡσκημένος ἦ δίκας, ἔτι δὲ τὴν πολιτείαν καὶ τὸ βῆμα φρίττων, ἀντέχειν* δὲ καλοῦντι τῷ δήμῳ καὶ τοῖς φίλοις οὐ δυνάμενος, παντάπασι τὴν ἀποδημίαν ἔκείνην ἡγάπησε.* Καίτοι κρατεῖ δόξα* πολλὴ τοῦτον

άκρατον γενέσθαι δημαγωγὸν καὶ πολὺ τοῦ Τιβερίου λα-
μπρώτερον* πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν ὄχλων δόξαν. Οὐκ ἔχει
δ' οὕτω τάληθές, ἀλλ' ἔοικεν ὑπ' ἀνάγκης τινὸς μᾶλ-
λον οὗτος ἢ προαιρέσεως* ἐμπεσεῖν εἰς τὴν πολιτείαν.*
Ἴστορεῖ δὲ καὶ Κικέρων* ὁ ὁρτωρ, ὃς ἄρα φεύγοντι*
πᾶσαν ἀρχὴν τῷ Γαῖῳ καὶ μεθ' ἡσυχίας ἥρημένῳ ζῆν
δ' ἀδελφὸς ὄντας* φανεῖς καὶ προσαγορεύσας «τί δῆτα»*
φαίη «Γάϊε, βραδύνεις; Οὐκ ἔστιν ἀπόδρασις, ἀλλ' εἰς
μὲν ἡμῖν ἀμφοτέροις βίος, εἰς δὲ θάνατος ὑπὲρ τοῦ δή-
μου πολιτευομένοις πέπρωται».

2. Γενόμενος* οὖν ὁ Γάϊος ἐν Σαρδόνι πᾶσαν ἀρε-
τῆς ἀπόδειξιν ἐδίδου καὶ πολὺ πάντων διέφερε τῶν
νέων ἐν τοῖς πρὸς τοὺς πολεμίους ἀγῶσι καὶ ἐν τοῖς πρὸς
τοὺς ὑπηκόους δικαίοις* καὶ ἐν τῇ πρὸς τὸν στρατηγὸν
εὔνοίᾳ* καὶ τιμῇ, σωφροσύνῃ δὲ καὶ λιτότητι καὶ φιλο-
πονίᾳ παρήλλαττε* καὶ τοὺς πρεσβυτέρους. Ἰσχυροῦ δὲ
καὶ νοσώδους ἄμα χειμῶνος ἐν Σαρδόνι γενομένου καὶ
τοῦ στρατηγοῦ τὰς πόλεις ἐσθῆτα* τοῖς στρατιώταις οἰ-
τοῦντος, ἐπεμψαν εἰς Ῥώμην παραπούμενοι.* Δεξαμέ-
νης δὲ τῆς βουλῆς τὴν παραίτησιν αὐτῶν καὶ τὸν στρα-
τηγὸν ἀλλοθεν ἀμφιάζειν* τοὺς στρατιώτας κελευούσης,
ἀποροῦντος δ' ἐκείνου καὶ τῶν στρατιωτῶν κακοπα-
θούντων, ἐπελθὼν* τὰς πόλεις ὁ Γάϊος αὐτὸν ἀφ' ἑα-
τῶν ἐποίησεν ἐσθῆτα πέμψαι καὶ βοηθῆσαι τοῖς Ῥω-
μαίοις. Ταῦτα πάλιν εἰς Ῥώμην ἀπαγγελλόμενα κοὶ
δοκοῦντα δημαγωγίας προάγωνες* εἶναι διετάραττε τὴν
βουλήν. Καὶ πρῶτον μὲν ἐκ Λιβύης παρὰ Μικίφα* τοῦ
βασιλέως πρέσβεις παραγενομένους καὶ λέγοντας, ὃς δὲ
βασιλεὺς χάριτι Γαῖου Γράκχου πέμψειεν εἰς Σαρδόνα
σῖτον τῷ στρατηγῷ, δυσχεραίνοντες ἐξέβαλον· ἐπειτα
δόγμα* ποιοῦνται τοῖς μὲν στρατιώταις διάδοχὴν* ἀπο-
στελῆναι, τὸν δὲ Ὁρέστην ἐπιμένειν,* ὃς δὴ καὶ τοῦ

Γαῖου διὰ τὴν ἀρχὴν παραμενοῦντος. Ό δὲ τούτων αὐτῷ προσπεσόντων* εὐθὺς ἔξεπλευσε πρὸς ὅργην καὶ φανεὶς ἐν 'Ρώμῃ παρ' ἑλπίδας οὐ μόνον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αἰτίαν* εἶχεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολλοῖς ἀλλόκοτον ἐδόκει τὸ ταμίαν ὄντα προαποστῆναι* τοῦ ἀρχοντος. Οὐ μὴν ἀλλὰ κατηγορίας αὐτῷ γενομένης ἐπὶ τῶν τιμητῶν,* αἰτησάμενος λόγον οὗτῳ μετέστησε* τὰς γνώμας τῶν ἀκουσάντων, ὡς ἀπελθεῖν ἡδικῆσθαι τὰ μέγιστα δόξας. Ἐστρατεῦσθαι μὲν γὰρ ἔφη δώδεκα ἔτη, τῶν ἀλλων δέκα στρατευομένων ἐν ἀνάγκαις,* ταμιεύσθαι δὲ τῷ στρατηγῷ παραμεμενηκέναι τριετίαν, τοῦ νόμου μετ' ἐνιαυτὸν ἐπανελθεῖν διδόντος,* μόνος δὲ τῷ στρατευομένων πλῆρες τὸ βαλλάντιον ἔξενηνοχώς κενὸν εἰσενηνοχέναι, τοὺς δ' ἄλλους ἐκπιόντας ὃν εἰσήνεγκαν οἶνον ἀργυρίου καὶ χρυσίου μεστοὺς δεῦρο τοὺς ἀμφορεῖς* ἥκειν κομίζοντας.

3. Ἐκ* τούτου πάλιν ἄλλας αἰτίας αὐτῷ καὶ δίκας ἐπῆγον ὡς τοὺς συμμάχους ἀφιστάντι καὶ κεκοινωνηκότι τῆς περὶ Φρέγελλαν* ἐνδειχθείσης* συνωμοσίας. Ό δὲ πᾶσαν ὑποψίαν ἀπολυσάμενος* καὶ φανεὶς καθαρὸς* εὐθὺς ἐπὶ δημαρχίαν ὕρμησε, τῶν μὲν γνωρίμων* ἀνδρῶν ὅμαλῶς* ἀπάντων ἐναντιούμένων πρὸς αὐτόν, ὅγλου δὲ τοσούτου συρρέοντος εἰς τὴν πόλιν ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ συναρχαιρεσιάζοντος,* ὡς πολλοῖς μὲν οἰκήσιες ἐπιλιπεῖν, τοῦ δὲ πεδίου μὴ δεξαμένου* τὸ πλῆθος ἀπὸ τῶν τεγῶν καὶ τῶν κεράμων τὰς φωνὰς συνηχεῖν.* Τοσούτον δ' οὖν ἔξεβιάσαντο τὸν δῆμον οἱ δυνατοὶ* καὶ τῆς ἑλπίδος τοῦ Γαῖου καθεῖλον,* ὅσον οὐχ ὡς προσεδόκησε πρῶτον, ἀλλὰ τέταρτον ἀναγορευθῆναι. Παραλαβὼν δὲ τὴν ἀρχὴν εὐθὺς ἦν ἀπάντων πρῶτος, ἴσχυών τε τῷ λέγειν ὡς ἄλλος οὐδεὶς καὶ τοῦ πάθους* αὐτῷ παρρησίαν πολλὴν διδόντος ἀνακλαιομένῳ τὸν

ἀδελφόν. Ἐνταῦθα γὰρ ἔξ ὀπάσης προφάσεως* περιῆγε τὸν δῆμον, ἀναμιμνήσκων τῶν γεγονότων καὶ παρατιθεὶς* τὰ τῶν προγόνων, ώς ἐκεῖνοι μὲν καὶ Φαλίσκοις* ἐπολέμησαν ὑπὲρ Γενυκίου τινὸς δημάρχου λοιδορηθέντος, καὶ Γαῖου Βετουρίου θάνατον κατέγγωσαν,* ὅτι δημάρχῳ πορευομένῳ δι’ ἀγορᾶς οὐχ ὑπεξέστη* μόνος «ὑμῶν δ’ ὁρώντων» ἔφη «Τιβέριον ἔνδοις συνέκοπτον οὗτοι καὶ διὰ μέσης τῆς πόλεως ἐσύρετο νεκρὸς ἐκ Καπετωλίου ὁιφησόμενος εἰς τὸν ποταμόν οἱ δ’ ἄλισκόμενοι τῶν φίλων ἀπέθνησκον ἄκριτοι. Καίτοι πάτριόν ἔστιν ἡμῖν, εἴ τις ἔχων δίκην θανατικὴν* μὴ ὑπακούει,* τούτου πρὸς τὰς θύρας ἔωθεν ἐλθόντα σαλπιγκήν ἀνακαλεῖσθαι τῇ σάλπιγγι, καὶ μὴ πρότερον ἐπιφέρειν* ψῆφον αὐτῷ τοὺς δικαστάς. Οὕτως εὐλαβεῖς* καὶ πεφυλαγμένοι περὶ τὰς κρίσεις* ἥσαν».

4. Τοιούτοις λόγοις προανασείσας* τὸν δῆμον (ἥν δὲ καὶ μεγαλοφωνότατος καὶ ὁμαλεώτατος ἐν τῷ λέγειν) δύο νόμους εἰσέφερε, τὸν μέν, εἴ τινος ἀρχοντος ἀφηρῆτο* τὴν ἀρχὴν δ δῆμος, οὐκ ἐῶντα τούτῳ δευτέρας ἀρχῆς μετουσίαν* εἶναι· τὸν δ’ εἴ τις ἀρχων ἄκριτον ἐκκεκηρύχοι* πολίτην, κατ’ αὐτοῦ διδόντας* κρίσιν τῷ δήμῳ. Τούτων τῶν νόμων ἀντικρυστὸς δὲ μὲν Μᾶρκον Ὁκτάβιον ἡτίμου τὸν ὑπὸ Τιβερίου τῆς δημαρχίας ἐκπεσόντα,* τῷ δ’ ἐνείχετο* Ποπίλλιος.* Οὕτος γὰρ στρατηγῶν τοὺς τοῦ Τιβερίου φίλους ἔξεκήρυξε.* Καὶ Ποπίλλιος μὲν οὐχ ὑποστὰς* τὴν κρίσιν ἔφυγεν ἔξ Ἰταλίας· τὸν δ’ ἔτερον νόμον Γάϊος αὐτὸς ἐπανείλετο,* φῆσας τῇ μητρὶ Κορνηλίᾳ δεημείσῃ χαρίζεσθαι τὸν Ὁκτάβιον. Καὶ δ δῆμος ἡγάσθη καὶ συνεχώρησε, τιμῶν τὴν Κορνηλίαν οὐδὲν ἥττον ἀπὸ* τῶν παίδων ἢ τοῦ πατρός, ἣς γε καὶ χαλκῆν εἰκόνα* στήσας ὕστερον ἐπέγραψε Κορνηλίαν μητέρα Γράκχων.

5. Τῶν δὲ νόμων, οὓς εἰσέφερε τῷ δήμῳ χαριζόμενος καὶ καταλύων* τὴν σύγκλητον, δὲ μὲν ἦν αἱρησούχικὸς διανέμων τοῖς πένησι τὴν δημοσίαν, δὲ στρατιωκὸς ἐσθῆτά* τε κελεύων δημοσίᾳ χορηγεῖσθαι καὶ μηδὲν εἰς τοῦτο τῆς μισθοφορᾶς ὑφαιρεῖσθαι τῶν στρατευομένων καὶ νεώτερον ἔτῶν ἐπτακαίδεκα μὴ καταλέγεσθαι στρατιώτην, δὲ συμμαχικὸς ἴσοψήφους* ποιῶν τοῖς πολίταις τοὺς Ἰταλιώτας, δὲ σιτικὸς ἐπευωνίζων* τοῖς πένησι τὴν ἀγοράν, δὲ δικαστικός, φ τὸ πλεῖστον ἀπέκοψε τῆς τῶν συγκλητικῶν δυνάμεως. Μόνοι γὰρ ἔκρινον τὰς δίκας καὶ διὰ τοῦτο φοβεροὶ τῷ τε δήμῳ καὶ τοῖς ἱππεῦσιν ἥσαν δὲ τριακοσίους τῶν ἵππων προσκατέλεξεν αὐτοῖς οὖσι τριακοσίοις καὶ τὰς κρίσεις κοινὰς τῶν ἔξακοσίων ἐποίησε. Τοῦτον τὸν νόμον εἰσφέρων τά τ' ἀλλὰ λέγεται σπουδάσαι* διαφερόντως, καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ πάντων δημαγωγῶν πρὸς τὴν σύγκλητον ἀφορώτων* καὶ τὸ καλούμενον κομίτιον,* πρῶτος τότε στραφεὶς ἔξω πρὸς τὴν ἀγορὰν δημητηρῖσαι, καὶ τὸ λοιπὸν οὕτω ποιεῖν ἔξ ἐκείνου, μικρῷ παρεγκλίσει* καὶ μεταθέσει σχήματος* μέγα πρᾶγμα κινήσας καὶ μετενεγκὼν τρόπον τινὰ τὴν πολιτείαν ἐκ τῆς ἀριστοκρατίας εἰς τὴν δημοκρατίαν, ὡς τῶν πολλῶν δέον, οὐ τῆς βουλῆς στοχάζεσθαι* τοὺς λέγοντας.

6. Ἐπεὶ δ' οὐ μόνον ἔδεξατο τὸν νόμον τοῦτον δὲ δημος, ἀλλὰ κάκείνῳ τοὺς κρίνοντας ἐκ τῶν ἵππων ἔδωκε* καταλέξαι, μοναρχική τις ἴσχὺς ἐγεγόνει περὶ αὐτόν, ὅστε καὶ τὴν σύγκλητον ἀνέχεσθαι συμβουλεύοντος* αὐτοῦ. Συνεβούλευε δ' ἀεὶ τι τῶν ἐκείνῃ πρεπόντων εἰσηγούμενος· οἷον ἦν καὶ τὸ περὶ τοῦ σίτου δόγμα μετριώτατον* καὶ κάλλιστον, ὃν ἔπειψε μὲν ἔξ Ἱβηρίας Φάριος* ἀντιστράτηγος, ἐκεῖνος δ' ἔπεισε τὴν βουλὴν ἀποδομένην* τὸν σῖτον ἀναπέμψαι ταῖς πόλεσι τὸ ἀργύριον

καὶ προσεπαιτιάσασθαι* τὸν Φάβιον ὡς ἐπαχμῆ* καὶ ἀφόρητον ποιοῦντα τὴν ἀρχὴν τοῖς ἀνθρώποις· ἐφ' ᾧ μεγάλην ἔσχε δόξαν μετ' εὐνοίας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Ἔγραψε δὲ καὶ πόλεις ἀποικίδας ἐκπέμπεσθαι καὶ τὸς ὄδοὺς ποιεῖσθαι καὶ κατασκευάζεσθαι σιτοβόλια,* τούτοις ἀπασι πραττομένοις αὗτὸν ἀρχοντα καὶ διοικητὴν ἐφιστᾶς* καὶ πρὸς* οὐδὲν ἀποτρυμένος* τῶν τοσούτων καὶ τηλικούτων, ἀλλὰ καὶ θαυμαστῷ τινι τάχει καὶ πόνῳ τῶν γινομένων* ὡς μόνον ἔκαστον ἔξεργαζόμενος,* ὥστε καὶ τοὺς πάνυ μισοῦντας αὐτὸν καὶ δεδοικέτας ἐκπλήττεσθαι τὸ διὰ πάντων ἀνύσιμον* καὶ τελεσιουργόν.* Οἱ δὲ πολλοὶ καὶ τὴν ὅψιν* αὐτὴν ἐθαύμαζον, ἔξηρτημένον δρῶντες αὐτοῦ πλῆθος ἐργολάβων, τεχνιτῶν, πρεσβευτῶν, ἀρχόντων, στρατιωτῶν, φιλολόγων,* οἵς πᾶσιν ἐντυγχάνων* μετ' εὐκολίας* καὶ τὸ σεμνὸν* ἐν τῷ φιλανθρώπῳ* διαφυλάττων καὶ νέμων* αὐτοῦ τὸ ἀρμόττον οἰκείως* ἑκάστῳ χαλεποὺς* ἀπεδείκνυε συκοφάντας τοὺς φοβερὸν αὐτὸν ἢ φορτικὸν* ὄλως* ἢ βίαιον ἀποκαλοῦντας. Οὕτω δεινότερος ἦν ἐν ταῖς διμιλίαις* καὶ ταῖς πράξεσιν ἢ τοῖς ἀπὸ τοῦ βήματος λόγοις δημαγωγός.

7. Ἐσπούδασε* δὲ μάλιστα περὶ τὴν δοδοποίεαν τῆς τε χρείας* ἄμα καὶ τοῦ πρὸς χάριν* καὶ κάλλος* ἐπιμεληθείς. Εὔθειαι γὰρ ἥγοντο διὰ τῶν χωρίων* ἀτρεμεῖς* καὶ τὸ* μὲν ἐστόρνυτο πέτρᾳ* ἔστη, τὸ δ' ἄμμου χώμασι* νακτῆς* ἐπυκνοῦτο.* Πιμπλαμένων δὲ τῶν κοίλων καὶ ζευγνυμένων γεφύραις ὅσα χείμαρροι διέκοπτον ἢ φάραγγες, ὕψος τε τῶν ἐκατέρωθεν ἵσον καὶ παράλληλον λαμβανόντων, διμαλὴν καὶ καλὴν ὅψιν εἶχε δι' ὄλους* τὸ ἔργον. Πρὸς δὲ τούτοις διαμετρήσας κατὰ μίλιον ὄδον πᾶσαν (τὸ δὲ μίλιον* ὀκτὼ σταδίων* ὀλίγον ἀποδεῖ*), κίονας λιθίνους σημεῖα τοῦ μέτρου* κατέστησεν. Ἄλλους δὲ λίθους ἔλαττον ἀπέχοντας ἀλλήλων

έκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ διέμηκεν,* ὡς εἴη* ὁρατῶς τοῖς ἄποντας ἔχουσιν ἐπιβαίνειν ἀπ' αὐτῶν ἀναβολέως* μὴ δεομένοις.

8. Ἐπὶ τούτοις τοῦ δήμου μεγαλύνοντος αὐτὸν καὶ πᾶν ὅτιοῦν ἑτοίμως ἔχοντος* ἐνδείκνυσθαι* πρὸς εὔνοιαν, ἔφη ποτὲ δημηγορῶν αὐτὸς αἰτήσειν χάριν. ἦν λαβὼν μὲν ἀντὶ παντὸς ἔξειν,* εἰ δ' ἀποτύχοι, μηδὲν ἔκείνοις μεμψιμοιρήσειν. Τοῦτο ὁρθὲν ἔδοξεν αἰτησις ὑπατείας εἶναι καὶ προσδοκίαν πᾶσιν ὡς ἄμα μὲν ὑπατείαν, ἄμα δὲ δημαρχίαν μετιὼν* παρέσχεν. Ἐνστάντων* δὲ τῶν ὑπατικῶν ἀρχαιρεσίων καὶ μετεώρων* ὅντων ἀπάντων, ὥφη Γάϊον Φάννιον* κατάγων εἰς τὸ πεδίον καὶ συναρχαιρεσιάζων* ἔκείνῳ μετὰ τῶν φίλων. Τοῦτο ὁπῆν* ἦνεγκε τῷ Φαννίῳ μεγάλην. Κάκεινος μὲν ὑπατος, Γάϊος δὲ δημαρχος ἀπεδείχθη τὸ δεύτερον, οὐ παραγγέλλων* οὐδὲ μετιὼν, ἀλλὰ τοῦ δήμου σπουδάσαντος.* Ἐπεὶ δὲ ἔώρα τὴν μὲν σύγκλητον ἔχθρὸν ἄντικρυς,* ἀμβλὺν* δὲ τῇ πρὸς αὐτὸν εὔνοιᾳ τὸν Φάννιον, αὖθις ἐτέροις νόμοις ἀπήρτιζε* τὸ πλῆθος, ἀποικίας μὲν εἰς Τάραντα* καὶ Καπύην* πέμπεσθαι γράφων, καλῶν δὲ ἐπὶ κοινωνίᾳ πολιτείας* τοὺς Λατίνους.* Ἡ δὲ βουλὴ δείσασα μὴ παντάπασιν ἄμαχος* γένηται, καὶ ν καὶ ἀσυνήθη πεῖραν ἐπῆγε* τοῖς πολλοῖς ἀποτροπῆς, ἀντιδημαγωγοῦσα* καὶ χαριζομένη παρὰ* τὸ βέλτιστον. Ἡν γὰρ εἰς τῶν τοῦ Γαΐου συναρχόντων Λίβιος Δροῦσος,* ἀνὴρ οὗτε γεγονώς* τινος Ρωμαίων οὗτε τεθραμμένος χεῖρον, ἦθει δὲ καὶ λόγῳ καὶ πλούτῳ τοῖς μάλιστα τιμωμένοις καὶ δυναμένοις ἀπὸ τούτων ἐνάμιλλος.* Ἐπὶ τοῦτον μὲν οὖν οἱ γνωριμώτατοι* τρέπονται καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἀψασθαι* τοῦ Γαΐου καὶ μετ' αὐτῶν ἐπὶ τὸν ἄνδρα συστῆναι, μὴ βιαζόμενον* μηδὲ ἀντικρούοντα* τοῖς πολλοῖς

ἀλλὰ πρὸς ἡδονὴν ἀρχοντα* καὶ χαριζόμενον ὑπὲρ ὅν
καὶ ἀπεκθάνεσθαι* καλῶς εῖχεν.

9. Ἐπιδοὺς* οὖν δὲ Λίβιος εἰς ταῦτα τῇ βουλῇ τὴν
ἔαυτοῦ δημαρχίαν νόμους ἔγραψεν οὕτε τῶν καλῶν τι-
νος οὕτε τῶν λυσιτελῶν ἔχόμενος,* ἀλλ' ἐν μόνον, ὑπερ-
βαλέσθαι τὸν Γάϊον ἡδονῆ καὶ χάριτι τῶν πολλῶν,
ὅπερ ἐν κωμῳδίᾳ, σπεύδων καὶ διαμιλέμενος. Ὡς καὶ
καταφανεστάτην ἐποίησεν ἑαυτὴν ἡ σύγκλητος οὐδε-
χεραίνουσαν* τοῖς τοῦ Γαϊού πολιτεύμασιν,* ἀλλ' αὐ-
τὸν ἔκεινον ἀνελεῖν ἡ ταπεινῶσαι παντάπασι βουλομέ-
νην. Τὸν μὲν γὰρ ἀποικίας δύο γράψαντα καὶ τὸν χα-
ριεστάτους* τῶν πολιτῶν εἰσάγοντα δημοκοπεῖν ἦτιῶντο,
Λιβίφ δὲ δώδεκα κατοικίζοντι καὶ τοισχιλίους εἰς ἑκά-
στην ἀποστέλλοντι τῶν ἀπόρων συνελαμβάνοντο.* Κά-
κεινῷ μὲν, δτι χώραν διένειμε τοῖς πένητοι προστάξας
ἑκάστῳ τελεῖν ἀποφορὰν εἰς τὸ δημόσιον, ὃς κολακεύοντι
τὸν πολλοὺς ἀπηχθάνοντο,* Λίβιος δὲ καὶ τὴν ἀποφο-
ρὰν ταῦτην τῶν νειμαμένων ἀφαιρῶν ἥρεσκεν αὐτοῖς.
Ἐτι δὲ δὲ μὲν τοῖς Λατίνοις ἴσοψηφίαν* διδοὺς ἐλύ-
πει, τοῦ δὲ δπως μηδὲπὶ στρατείας* ἔξῆ τινα Λατίνων
ὅάβδοις αἰκίσασθαι* γράψαντος, ἐβοήθουν τῷ νόμῳ. Καὶ
μέντοι καὶ αὐτὸς δὲ Λίβιος ἀεὶ δημηγορῶν ἔλεγεν, ὃς
μοράφοι ταῦτα τῇ βουλῇ δοκοῦντα κηδομένη τῶν πολ-
λῶν δὲ δὴ καὶ μόνον ἀπὸ τῶν πολιτευμάτων αὐτοῦ χοή-
σιμον ὑπῆρχεν· ἡμερώτερον γὰρ ἔσχε* πρὸς τὴν βουλὴν
δὲ δῆμος· καὶ τὸν γνωριμωτότους αὐτοῦ πρότερον ὑφο-
ριμένους* καὶ μισοῦντος ἔέλυσε* καὶ κατεπράῦνε τὴν
μνησικάκιαν καὶ χαλεπότητα ταῦτην δὲ Λίβιος, ὃς ἐκ τῆς
ἔκεινων δρμώμενος γνώμης ἐπὶ τὸ δημαγωγεῖν καὶ χα-
ρίζεσθαι τοῖς πολλοῖς.

10. Μεγίστη δὲ τῷ Δρούσῳ πίστις* εύνοίας πρὸς
τὸν δῆμον ἐγίνετο καὶ δικαιοσύνης τὸ μηδὲν αὐτῷ μηδ'

ὑπὲρ ἑαυτοῦ φαίνεσθαι γράφοντα· καὶ γὰρ οἰκιστὰς ἔτέ-
ρους ἔξεπεμπει τῶν πόλεων καὶ διοικήσεσι χρημάτων οὐ
προσήγει,* τοῦ Γαῖου τὰ πλεῖστα καὶ μέγιστα τῶν τοιού-
των αὐτῷ προστιθέντος. Ἐπεὶ δὲ Ἡροφρίου* τῶν συναρ-
χόντων ἐνδεικνύεσθαι Καρχηδόνα* γράψαντος ἀνηρη-
μένην* ὑπὸ Σκιπίωνος, κλήρῳ λαχὼν ὁ Γάϊος ἔξεπλευ-
σεν εἰς Λιβύην ἐπὶ τὸν κατοικισμόν, ἦτι μᾶλλον ἐπιβάς*
ὁ Δροῦσος ἀπόντος αὐτοῦ τὸν δῆμον ὑπελάμβανε* καὶ
προσήγετο,* μάλιστα ταῖς κατὰ τοῦ Φουλβίου διαβολαῖς.
Οἱ δὲ Φούλβιος οὗτος ἦν τοῦ Γαῖου φίλος καὶ συνάρ-
χων ἐπὶ τὴν διανομὴν τῆς χώρας ἥρημένος· ἦν δὲ θο-
ρυβώδης καὶ μισούμενος μὲν ὑπὸ τῆς βουλῆς ἄντικρυς,*
ὑποπτος δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὡς τὰ συμμαχικὰ* διακινῶν*
καὶ παροξύνων κρύφα τοὺς Ἰταλιώτας πρὸς ἀπόστα-
σιν. Οἵς ἀναποδείκτως καὶ ἀνελέγκτως λεγομένοις αὐτὸς
προσετίθει πίστιν ὁ Φούλβιος οὐχ ὑγιαινούσης οὐδὲ εἰ-
ρηνικῆς ὥν προαιρέσεως.* Τοῦτο μάλιστα κατέλυε* τὸν
Γάϊον ἀπολαύοντα τοῦ μίσους. Καὶ ὅτε Σκιπίων ὁ
Ἀφρικανὸς ἔξι οὐδενὸς αἰτίου προφανοῦς ἐτελεύτησε καὶ
σημειά τινα τῷ νεκρῷ πληγῶν καὶ βίας ἐπιδραμεῖν*
ἔδοξεν, ὡς ἐν τοῖς περὶ ἐκείνου γέγραπται, τὸ μὲν πλεῖ-
στον ἐπὶ τὸν Φούλβιον ἥλθε τῆς διαβολῆς, ἐχθρὸν δοντα
καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐπὶ τοῦ βήματος τῷ Σκιπίωνι
λελοιδορημένον,* ἥψατο δὲ καὶ τοῦ Γαῖου ὑπόνοια. Καὶ
δεινὸν οὕτως ἔργον ἐπ' ἀνδρὶ τῷ πρώτῳ καὶ μεγίστῳ
Ῥωμαίων τολμηθὲν οὐκ ἔτυχε δίκης οὐδὲ εἰς ἔλεγχον
προηλθεν. Ἐνέστησαν γὰρ οἱ πολλοὶ καὶ κατέλυσαν τὴν
κοίσιν ὑπὲρ τοῦ Γαῖου φοβηθέντες, μὴ περιπετήσῃ τῇ
αἰτίᾳ τοῦ φόνου ξητουμένου γένηται.* Ταῦτα μὲν οὖν
ἔγεγόνει πρότερον.

11. Ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ περὶ τὸν τῆς Καρχηδόνος κατοι-
κισμόν, ἦν ὁ Γάϊος Ἰουνωνίαν,* δπερ ἐστὶν Ἡραίαν,*

ώνόμασε, πολλὰ κωλύματα γενέσθαι παρὰ τοῦ δαιμονίου^{*} λέγουσιν. Ἡ τε γὰρ πρώτη σημαία, πνεύματος^{*} ἀφαρπάξοντος αὐτήν, τοῦ δὲ φέροντος ἐγκρατῶς^{*} ἀντεχομένου,^{*} συνετρίβη, καὶ τὰ ἵερὰ^{*} τοῖς βωμοῖς ἐπικείμενα διασκέδασεν ἀνέμου θύελλα καὶ διέρριψεν ὑπὲρ τοὺς ὅρους^{*} τῆς γεγενημένης ὑπογραφῆς,^{*} αὐτὸὺς δὲ τοὺς ὅρους ἀνέσπασαν ἐπελθόντες λύκοι καὶ μακρὰν ὄχοντο φέροντες. Οὐ μὴν ἀλλὰ πάντα συντάξας καὶ διακοσμήσας δ Γάϊος ἡμέραις ἔβδομήκοντα ταῖς πάσαις ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην, πιέζεσθαι τὸν Φούλβιον ὑπὸ τοῦ Δρούσου πυνθανόμενος καὶ τῶν πραγμάτων τῆς αὐτοῦ προσίας δεομένων. Λεύκιος γὰρ Ὁπίμιος,^{*} ἀνὴρ ὀλιγαρχικὸς καὶ δυνατὸς ἐν τῇ βουλῇ, πρότερον μὲν ἔξεπεσεν^{*} ὑπατείαν παραγγέλλων,^{*} τοῦ Γαῖου τὸν Φάννιον προαγαγόντος,^{*} ἐκεῖνον δὲ καταρχαιρεσιάσαντος.^{*} τότε δὲ πολλῶν βοηθούντων ἐπίδοξος^{*} ἦν ὑπατεύσειν, ὑπατεύων δὲ καταλύσειν τὸν Γάϊον, ἥδη τρόπον τινὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ μαραινομένης καὶ τοῦ δήμου μεστοῦ^{*} γεγονότος τῶν τοιούτων πολιτευμάτων διὰ τὸ πολλοὺς τοὺς πρὸς χάριν δημαγωγοῦντας εἶναι καὶ τὴν βουλὴν ὑπείκειν ἐκοῦσαν.

12. πανελθὼν δὲ πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ Παλατίου^{*} μετώκησεν εἰς τὸν ὑπὸ τὴν ἀγορὰν τόπον ὡς δημοτικώτερον, ὃπου πλείστους τῶν ταπεινῶν καὶ πενήτων συνέβαινεν οἰκεῖν· ἐπειτα τῶν νόμων ἔξεθηκε τοὺς λοιποὺς ὡς ἐπάξιων^{*} τὴν ψῆφον αὐτοῖς. Ὁχλου δὲ πανταχόθεν αὐτῷ συνιόντος ἐπεισεν ἡ βουλὴ τὸν ὑπατον Φάννιον ἐκβαλεῖν τοὺς ἄλλους πλὴν Ῥωμαίων ἀπαντας. Γενομένου δὲ κηρύγματος ἀήθους καὶ ἀλλοκότου, μηδένα τῶν συμμάχων μηδὲ τῶν φίλων ἐν Ῥώμῃ φανῆναι περὶ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἀντεξέθηκεν δ Γάϊος διάγραμμα κατηγορῶν τοῦ ὑπάτου καὶ τοῖς συμμάχοις,

ἄν μένωσι, βοηθήσειν ἐπαγγελλόμενος.* Οὐ μὴν ἔβοήθησεν, ἀλλ’ ὅρῶν ἔνα τῶν ξένων^{*} αὐτοῦ καὶ συνήθων^{*} ἔλκόμενον ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τῶν τοῦ Φαννίου παρῆλθε καὶ οὐ προσήμυνεν,* εἴτε τὴν ἴσχὺν ἐπιλείπουσαν^{*} ἥδη δεδιώς ἐλέγχειν, εἴτε μὴ βουλόμενος, ώς ἔλεγεν, ἀψιμαχίας αὐτὸς καὶ συμπλοκῆς ἀρχὰς ζητοῦσι τοῖς ἔχθροῖς παρασχεῖν. Συνέτυχε δ’ αὐτῷ καὶ πρὸς τοὺς συνάρχοντας ἐν ὁργῇ γενέσθαι^{*} διὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἐμελλεν δὲ δῆμος θεᾶσθαι μονομάχους ἐν ἀγορᾷ καὶ τῶν ἀρχόντων οἱ πλεῖστοι θεωρητήρια^{*} κύκλῳ κατασκευάσαντες ἔξεμίσθιον. Ταῦθ’ ὁ Γύριος ἐκέλευεν αὐτοὺς καθαιρεῖν,* ὅπως οἱ πένητες ἐκ τῶν τόπων ἐκείνων ἀμισθὶ θεάσασθαι δύνωνται. Μηδενὸς δὲ προσέχοντος ἀναμείνας τὴν πρὸ τῆς θέας νύκτα καὶ τῶν τεχνιτῶν ὅσους εἶχεν ἐργολάβους ὑφ^{*} ἔαυτῷ παραλαβών, τὰ θεωρητήρια καθεῖλε καὶ τῷ δῆμῳ σχολάζοντα^{*} μεθ’ ἡμέραν^{*} ἀπέδειξε τὸν τόπον ἐφ’ ὃ τοῖς μὲν πολλοῖς ἀνὴρ^{*} ἔδοξεν εἶναι, τοὺς δὲ συνάρχοντας ώς ἵταμὸς^{*} καὶ βίαιος ἐλύπησεν. Ἐκ τούτου καὶ τὴν τρίτην ἔδοξε δημαρχίαν ἀφηρησθαι,^{*} ψήφων μὲν αὐτῷ πλείστων γενομένων, ἀδίκως δὲ καὶ κακούργως^{*} τῶν συναρχόντων ποιησαμένων τὴν ἀναγρευσιν^{*} καὶ ἀνάδειξιν. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμφισβήτησιν εἶχεν ἥνεγκε^{*} δ’ οὐ μετρίως ἀποτυχών, καὶ πρός γε τοὺς ἔχθρούς ἐπεγγελῶντας αὐτῷ λέγεται θρασύτερον τοῦ δέοντος εἰπεῖν, ώς Σαρδόνιον^{*} γέλωτα γελῶσιν, οὐ γιγνώσκοντες, ὅσον αὐτοῖς σκότος^{*} ἐκ τῶν αὐτοῦ περικέχυται πολιτευμάτων.

13 Ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν Ὁπίμιον καταστήσαντες ὕπατον τῶν νόμων πολλοὺς διέγραφον^{*} καὶ τὴν Καρχηδόνος ἔκίνουν^{*} διάταξιν ἐρεθίζοντες τὸν Γάϊον, ώς ἄν αἰτίαν ὁργῆς παρασχὼν ἀναιρεθείη, τὸν μὲν πρῶτον χρόνον ἐκαρτέρει, τῶν δὲ φίλων καὶ μάλιστα τοῦ Φουλ-

βίου παρόξυνοντος ὥρμησε πάλιν συνάγειν τοὺς ἀντιταξιμένους πρὸς τὸν ὑπατον. Ἐνταῦθα καὶ τὴν μητέρα λέγουσιν αὐτῷ συστασιάσαι, μισθουμένην ἀπὸ τῆς ξένης κρύφα καὶ πέμπουσαν εἰς Ῥώμην ἀνδρας, ώς δὴ θεριστάς· ταῦτα γὰρ ἐν τοῖς ἐπιστολίοις αὐτῆς ἦνιγμένα* γεγράφθαι πρὸς τὸν υἱόν. Ἐτεροι δὲ καὶ πάνυ τῆς Κορηνηλίας δυσχεραινούσης ταῦτα πράττεσθαι λέγουσιν. Ἡ δ'* οὖν ἔμελλον ἡμέρᾳ τοὺς νόμους λύσειν οἱ περὶ τὸν Ὁπίμιον, κατείληπτο μὲν ὑπ' ἀμφοτέρων ἔωθεν εὐθὺς τὸ Καπετώλιον, θύσαντος δὲ τοῦ ὑπάτου, τῶν ὑπηρετῶν τις αὐτοῦ Κόϊντος Ἀντύλλιος διαφέρων* ἐτέρωσε τὰ σπλάγχνα πρὸς τοὺς περὶ τὸν Φούλβιον εἴπε· «δότε τόπον ἀγαθοῖς, κακοὶ πολῖται». Τινὲς δέ φασιν ἄμα τῇ φωνῇ ταύτῃ καὶ τὸν βραχίονα γυμνὸν οἶον ἐφ' ὑβρει τσχηματίζοντα παρενεγκεῖν.* Ἀποθνήσκει γοῦν* εὐθὺς δ' Ἀντύλλιος ἐκεῖ μεγάλοις γραφείοις* κεντούμενος, ἐπ' αὐτῷ τούτῳ πεποιῆσθαι λεγομένοις. Καὶ τὸ μὲν πλῆθος διεταράχθη πρὸς* τὸν φόνον, ἐναντία δὲ τοὺς ἡγεμόνας ἔσχε διάθεσις.* Ὁ μὲν γὰρ Γάϊος ἦχθετο* καὶ κακῶς ἔλεγε* τοὺς περὶ αὐτόν, ώς αἰτίαν δεομένοις πάλαι καθ' ἕαυτῶν τοῖς ἐχθροῖς δεδωκότας, δ δ' Ὁπίμιος ὥσπερ ἐνδόσιμον* λαβὼν ἐπῆργοτο* καὶ παρόξυνε τὸν δῆμον ἐπὶ τὴν ἄμυναν.*

14. Καὶ τότε μὲν ὅμβρου* γενομένου διελύθησαν. Ἄμα δ' ἡμέρᾳ τὴν μὲν βουλὴν δ' ὑπατος συναγαγὼν ἔνδον ἔχρημάτιζεν,* ἔτεροι δὲ τὸ τοῦ Ἀντυλλίου σῶμα γυμνὸν ἐπὶ κλίνης προθέμενοι δι' ἀγορᾶς παρὰ τὸ βουλευτήριον ἐπίτηδες παρεκόμιζον, οἴμωγῇ χρώμενοι καὶ θρήνω, γινώσκοντος μὲν τοῦ Ὁπιμίου τὰ πραττόμενα, προσποιουμένου δὲ θαυμάζειν, ὥστε καὶ τοὺς βουλευτὰς προελθεῖν.* Κατατεθείσης δὲ τῆς κλίνης εἰς μέσον, οἱ μὲν ἔσχετλίαζον* ώς ἐπὶ δεινῷ καὶ μεγάλῳ πάθει, τοῖς

δὲ πολλοῖς ἐπήει μισεῖν καὶ προβάλλεσθαι* τοὺς δλιγαρχικούς, ώς Τιβέριον μὲν Γράχον ἐν Καπετωλίῳ φονεύσαντες αὐτοὶ δῆμαρχον ὅντα καὶ τὸν νεκρὸν προσεξέβαλον, ὁ δὲ ὑπηρέτης Ἀντύλλιος, οὐδὲν δικαία μὲν ἵσως πεπονθώς, τὴν δὲ πλείστην αἰτίαν εἰς τὸ παθεῖν αὐτῷ παρασχόν, ἐν ἀγορᾷ πρόκειται καὶ περιέστηκεν ἡ Ἐρυμαίων βουλὴ θρηνοῦσα καὶ συνεκκομίζουσα* μισθωτὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῷ τὸν ἔτι λειπόμενον ἀνελεῖν τὸν τοῦ δῆμου κηδομένων. Ἐκ τούτου πάλιν εἰς τὸ βουλευτήριον ἀπελθόντες ἐψηφίσαντο καὶ προσέταξαν Ὁλιμίῳ τῷ ὑπάτῳ σφέσιν τὴν πόλιν, δπος δύνατο καὶ καταλύειν τοὺς τυράννους. Ἐκείνου δὲ προειπόντος ἐπὶ τὰ δπλα χωρεῖν τοὺς συγκλητικούς καὶ τὸν ἴππεων ἐκάστῳ παράγγελμα δόντος ἄγειν ἔωθεν οἰκέτας δύο καθωπλισμένους, ὁ μὲν Φούλβιος δντιπαρεσκενάζετο καὶ συνηγεν δχλον, ὁ δὲ Γάϊος ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀπερχόμενος ἐστη κατὰ τὸν τοῦ πατρὸς ἀνδριάντα καὶ πολὺν χρόνον ἐμβλέψας εἰς αὐτὸν οὐδὲν ἐφέργξατο, δακρύσας δὲ καὶ στενάξας ἀπήιει. Τοῦτο πολλοῖς τὸν ἰδόντων οἰκτῆραι τὸν Γάϊον ἐπῆλθε· καὶ κακίσαντες αὐτοὺς ώς ἐγκαταλείποντες τὸν ἄνδρα καὶ προδιδόντες ἥκον ἐπὶ τὴν οἰκίαν καὶ παρενυκτέρευον* ἐπὶ τὸν θυρῶν, οὐχ δμοίως τοῖς τὸν Φούλβιον φυλάττουσιν. Ἐκεῖνοι μὲν γάρ ἐν κρότοις καὶ ἀλαλαγμοῖς πίνοντες καὶ θρασυνόμενοι* διετέλεσαν, αὐτοῦ τοῦ Φουλβίου πρώτου μεθυσκομένου καὶ πολλὰ φορτικῶς* παρ' ἡλικίαν φθεγγομένου καὶ πράττοντος· οἱ δὲ περὶ τὸν Γάϊον ώς ἐπὶ συμφορᾶς κοινῇ τῆς πατρίδος ἡσυχίαν ἀγοντες καὶ περισκοπούμενοι τὸ μέλλον ἐν μέρει* φυλάττοντες καὶ ἀναπαυόμενοι διῆγον.

15. "Αμα δὲ" ἡμέρᾳ τὸν μὲν Φούλβιον ἐκ τοῦ πότου καθεύδοντα μόλις* ἐπεγείραντες ὀπλίζοντο τοῖς περὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ λαφύροις, ἢ Γαλάτας νενικηώς, δθ'

νπάτευεν, εἰλήφει καὶ μετὰ πολλῆς ἀπειλῆς καὶ κραυγῆς ἔχωρουν καταληψόμενοι τὸν Ἀβεντῖνον* λόφον. Ὁ δὲ Γάϊος διπλίσασθαι μὲν οὐκ ἡθέλησεν, ἀλλ᾽ ὅσπερ εἰς ἀγορὰν ἐν τηβέννῳ* προήει μικρὸν ὑπεζωσμένος* ἔγχειρίδιον, ἔξιόντι δ' αὐτῷ περὶ τὰς θύρας ἡ γυνὴ προσπεσοῦσα καὶ περιπτύξασα τῶν χειρῶν τῇ μὲν αὐτὸν ἔκεινον, τῇ δὲ τὸ παιδίον «οὐκ ἐπὶ τὸ βῆμά σε» εἶπεν «ὦ Γάϊε, προπέμπω δήμαρχον, ὃς πρότερον, καὶ νομοθέτην, οὐδ' ἐπὶ πόλεμον ἔνδοξον, ἵνα μοι καὶ παθών* τι τῶν κοινῶν ἀπολίπῃς τιμώμενον γοῦν* πένθος, ἀλλὰ τοῖς Τιβερίου φονεῦσιν ὑποβάλλεις ἔαυτόν, ἄνοπλον μὲν καλῶς, ἵνα πάθῃς τι μᾶλλον ἢ δράσης, πρὸς οὐδὲν δὲ τοῖς κοινοῖς ὅφελος ἀπολεῖ. Κεκράτηκεν* ἥδη τὰ χείρω· βίᾳ καὶ σιδήρῳ τὰς δίκας πράττουσιν.* Εἰ περὶ Νοματίαν δ σὸς ἀδελφὸς ἔπεσεν, ὑπόσπονδος ἀνήμιν ἀπεδόθη νεκρός· νῦν δ' ἵσως κάγῳ ποταμοῦ τινος ἢ θαλάσσης ἴκετις ἔσομαι φῆγαντι* ποτε τὸ σὸν σῶμα φρουρούμενον. Τί γὰρ ἢ νόμοις ἔτι πιστὸν* ἢ θεοῖς μετὰ τὸν Τιβερίου φόνον;» Τοιαῦτα τῆς Λικιννίας ὀδυρομένης, ἀτρέμα* τὰς περιβολὰς* ἀπολυσάμενος αὐτῆς ὁ Γάϊος ἔχωρει σιωπῇ μετὰ τῶν φίλων. Ἡ δὲ τοῦ ἱματίου λαβέσθαι γλιχομένη,* καταρρεῖσα πρὸς τοῦδαφος ἔκειτο πολὺν χρόνον ἄναυδος, μέχρι οὗ λιποθυμήσασαν αὐτὴν οἱ θεράποντες ἀράμενοι πρὸς Κράσσον ὄχοντο τὸν ἀδελφὸν κομίζοντες.

16. Ὁ δὲ Φούλβιος, ὃς ἐγένοντο πάντες ἀθρόοι, πεισθεὶς ὑπὸ τοῦ Γαΐου πέμπει τῶν υἷῶν τὸν νεώτερον ἔχοντα κηρύκειον* εἰς ἀγοράν. Ἡν δὲ κάλλιστος ὁ νεανίσκος ὀφθῆναι*, καὶ τότε καταστὰς* κοσμίως καὶ μετ' αἰδοῦς, δεδακρυμένος ἐποιήσατο συμβατικοὺς* λόγους πρὸς τὸν ὑπατὸν καὶ τὴν σύγκλητον. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν παρόντων οὐκ ἀηδῶς πρὸς τὰς διαλύσεις*

είχον.* δ' Ὁπίμιος οὐ δι' ἀγγέλων ἔφη χρῆναι πείθειν τὴν σύγκλητον, ἀλλὰ καταβάντας ώς ὑπευθύνους πολίτας ἐπὶ* κρίσιν καὶ παραδόντας αὗτούς, οὕτως παραιτεῖσθαι* τὴν δογήν· τῷ δὲ μειρακίῳ καὶ διηγόρευσεν* ἐπὶ* τούτοις κατιέναι πάλιν ἢ μὴ κατιέναι. Γάϊος μὲν οὖν, ως φασιν, ἐβούλετο βαδίζειν καὶ πείθειν τὴν σύγκλητον· οὐδενὸς δὲ τῶν ἄλλων συγχωροῦντος* αὐθίς ἔπειμψεν δὲ Φούλβιος τὸν παῖδα διαλεξόμενον ὑπὲρ αὐτῶν ὅμοια τοῖς προτέροις. Ὁ δέ Ὁπίμιος σπεύδων μάχην συνάψαι τὸ μὲν μειράκιον εὐθὺς συνέλαβε καὶ παρέδωκεν εἰς φυλακήν,* τοῖς δὲ περὶ τὸν Φούλβιον ἐπήει μετὰ πολλῶν δπλιτῶν καὶ τοξοτῶν Κρητῶν, οἵ μάλιστα βάλλοντες αὐτοὺς καὶ τραυματίζοντες συνετάραξαν. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς δὲ μὲν Φούλβιος εἰς τι βαλανεῖον* ἡμελημένον καταφυγών καὶ μετὰ μικρὸν ἀνειρεθεὶς κατεσφάγη μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου παιδός, δὲ Γάϊος ὅφθη μὲν ὑπ' οὐδενὸς μαχόμενος, ἀλλὰ δυσανασχετῶν τοῖς γινομένοις ἀνεχώρησεν εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ιερόν· ἐκεῖ δὲ βουλόμενος ἑαυτὸν ἀνελεῖν ὑπὸ τῶν πιστοτάτων ἑταίρων ἐκωλύθη Πομπωνίου* καὶ Λικιννίου* παρόντες γὰρ οὗτοι τό τε ξίφος ἀφείλοντο καὶ πάλιν φεύγειν ἐπῆραν* αὐτόν. Ἐνθα δὲ λέγεται καθεσθεὶς εἰς γόνυν καὶ τὰς κεῖρας ἀνατείνας πρὸς τὴν θεὸν ἐπεύξασθαι τὸν Ῥωμαίων δῆμον ἀντὶ τῆς ἀχαιοιστίας ἐκείνης καὶ προδοσίας μηδέποτε παύσασθαι δουλεύοντα· φανερῶς γὰρ οἱ πλεῖστοι μετεβάλοντο κηρύγματι δοθείσης ἀδείας.*

17. Φεύγοντι δ' οὖν τῷ Γαΐῳ τῶν ἐχθρῶν ἐπιφερομένων καὶ καταλαμβανόντων* περὶ τὴν ξυλίνην γέφυραν, οἱ μὲν δύο φίλοι προχωρεῖν ἐκείνον κελεύσαντες αὐτοὶ τοὺς διώκοντας ὑπέστησαν* καὶ μαχόμενοι πρὸ τῆς γεφύρας οὐδένα παρῆκαν,* ἔως ἀπέθανον. Τῷ δὲ

Γαῖφ συνέφευγεν εἰς οἰκέτης ὄνομα Φιλοκράτης, πάντων μὲν ὥσπερ ἐν ἀμίλλῃ* παρακελευομένων, οὐδενὸς δὲ βιηθοῦντος οὐδ' ἵππον αἴτουμένῳ παρασχεῖν ἐθελήσαντος· ἐπέκειντο γὰρ ἐγγὺς οἱ διώκοντες. Ὁ δὲ φθάνει μικρὸν εἰς ἱερὸν ἄλσος Ἐρινύῶν* καταφυγὼν κάκει διαφθείρεται,* τοῦ Φιλοκράτους ἀνελόντος ἐκεῖνον, εἴθ' ἔαυτὸν ἐπισφάξαντος. Ὡς δ' ἔνιοί φασιν, ἀμφότεροι μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων κατελήφθησαν ζῶντες, τοῦ δὲ θεράποντος τὸν δεσπότην περιβαλόντος* οὐδεὶς ἐκεῖνον ἡδυνήθη πατάξαι πρότερον ἢ τοῦτον ὑπὸ πολλῶν παιόμενον ἀναιρεθῆναι. Τὰ δὲ σώματα καὶ τούτων καὶ τῶν ἄλλων εἰς τὸν ποταμὸν ἐρρίφη, τρισχιλίων ἀναιρεθέντων καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν ἀπέδοντο* πρὸς τὸ δημόσιον. Ἀπεῖπαν δὲ πενθεῖν ταῖς γυναιξὶ, τὴν δὲ Γαῖου Λικιννίαν καὶ τῆς προικὸς ἀπεστέρησαν. Ὡμότατον δὲ προσειργάσαντο τοῦ Φουλβίου τὸν νεώτερον υἱόν, οὗτε χειρας ἀνταράμενον* οὕτ' ἐν τοῖς μαχομένοις γενόμενον, ἀλλ' ἐπὶ σπονδᾶς ἐλθόντα πρὸ τῆς μάχης συλλαβόντες καὶ μετὰ τὴν μάχην ἀνελόντες. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τούτου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων μᾶλλον ἡνίασε* τοὺς πολλοὺς τὸ κατασκευασθὲν Ὁμονοίας ἱερὸν ὑπὸ τοῦ Ὄπιμίου· σεμνύνεσθαι γὰρ ἐδόκει καὶ μέγα φρονεῖν καὶ τρόπον τινὰ θριαμβεύειν ἐπὶ φόνοις τοσούτοις πολιτῶν. Διὸ καὶ νυκτὸς ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ νεώτερος παρενέγραψάν τινες τὸν στίχον τοῦτον· «ἔργον ἀπονοίας* ναὸν διμονοίας ποιεῖ».

18. Οὗτος μέντοι πρῶτος ἔξουσίᾳ δικτάτωρος ἐν ὑπατείᾳ χρησάμενος καὶ κατακτείνας ἀκρίτους ἐπὶ* τρισχιλίοις πολίταις Γάϊον Γράκχον καὶ Φούλβιον Φλάκκον, ὃν δὲ μὲν ἦν ὑπατικὸς καὶ θριαμβικός, δ δὲ τῆς καθ' αὗτὸν ἡλικίας* ἀρετῇ καὶ δόξῃ περιφρενώς, οὐκ ἀπέσχετο κλοπῆς,* ἀλλὰ πεμφθεὶς ως Ἰουγούρθαν* τὸν

Νομάδα πρεσβευτής διεφθάρη χρήμασιν ὑπ' αὐτοῦ καὶ δίκην ὀφλὸν* αἰσχίστην δωροδοκίας ἐν ἀτιμίᾳ κατεγήρασε μισούμενος καὶ πρατηλακιζόμενος* ὑπὸ τοῦ δῆμου, παρ'* αὐτὰ μὲν τὰ πραχθέντα ταπεινοῦ γενομένου καὶ συσταλέντος, δλίγῳ δ' ὑστερον ἐκφήγαντος,* ὃσον εἶχεν ἴμερον* καὶ πόθον τῶν Γράκχων. Εἰκόνας τε γὰρ αὐτῶν ἀναδείξαντες ἐν φανερῷ προστίθεντο καὶ τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἐφονεύμησαν, ἀφιερώσαντες ἀπήρχοντο* μὲν ὅν ὅραι* φέρουσι πάντων, ἔθυον δὲ καὶ καθ' ἡμέραν πολλοὶ καὶ προσέπιπτον* ὥσπερ θεῶν ιεροῖς ἐπιφοιτῶντες.

19. Καὶ μέντοι καὶ ἡ Κορηνηλία λέγεται τὰ τ' ἄλλα τῆς συμφορᾶς εὐγενῶς* καὶ μεγαλοψύχως ἐνεγκεῖν καὶ περὶ τῶν ιερῶν, ἐν οἷς ἀνηρέμησαν, εἰπεῖν, ως ἀξίους οἱ νεκροὶ τάφους ἔχουσιν. Αὕτη δὲ περὶ τοὺς καλουμένους Μισηνοὺς* διέτριβεν, οὐδὲν μεταλλάξασα τῆς συνήθους διαίτης. Ἡν δὲ καὶ πολύφιλος* καὶ διὰ φιλοξενίαν εὐτράπεζος,* ἀεὶ μὲν Ἑλλήνων καὶ φιλολόγων* περὶ αὐτὴν ὅντων, ἀπάντων δὲ τῶν βασιλέων καὶ δεκομένων παρ'* αὐτῆς δῶρα καὶ πεμπόντων. Ἡδίστῃ* μὲν οὖν ἦν αὕτη τοῖς ἀφικνουμένοις καὶ συνοῦσι διηγομένη τὸν τοῦ πατρὸς Ἀφρικανοῦ βίον καὶ δίαιταν, θαυμασιωτάτη δὲ τῶν παίδων ἀπενθήτης* καὶ ἀδάκρυτος μνημονεύουσα, καὶ πάθη καὶ πράξεις αὐτῶν, ὥσπερ ἀρχαίων τινῶν, ἔξηγομένη* τοῖς πυνθανομένοις. Ὅθεν ἔδοξεν ἐνίοις ἔκνους* ὑπὸ γῆρως ἢ μεγέθους κακῶν γεγονέναι καὶ τῶν ἀτυχημάτων ἀναίσθητος, αὐτοῖς ως ἀληθῶς ἀναισθήτοις οὖσιν, ὃσον ἐξ εὐφυΐας* καὶ τοῦ γεγονέναι* καὶ τεθράφθαι* καλῶς ὅφελός ἐστι πρὸς ἀλυπίαν ἀνθρώποις, καὶ ὅτι τῆς ἀρετῆς ἡ τύχη φυλαττομένης* μὲν τὰ κακὰ* πολλάκις περίεστιν,* ἐν δὲ τῷ πταῖσαι* τῷ φέρειν εὐλογίστως* οὐ παραιρεῖται.*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

---

1. Βίος Πλευτάρχου.

Ο Πλούταρχος ἐγεννήθη τῷ 46 μ. Χ. ἐν Χαιρωνείᾳ τῆς Βοιωτίας ἐξ ἐπιφανοῦς καὶ εὐπόρου οἰκογενείας.

Ως υῖδος ἐπιφανῶν καὶ εὐπόρων γονέων ἔτυχεν δὲ Πλούταρχος ἐπιμεμελημένης ἀνατορφῆς καὶ παιδεύσεως. Νέος δὲ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅπου ἐσπούδασε φιλοσοφίαν καὶ ὅμοιοικήν. Κατόπιν μετέβη εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, τὴν ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Διαδόχων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ἐδραν τῶν γραμμάτων, ὅπου διέλιγον μόνον χρόνον διέτοιψε.

Καὶ εἰς τὴν μητρόπολιν δὲ τοῦ τότε κόσμου, τὴν Ῥώμην, μετέβη πολλάκις δὲ Πλούταρχος, ὅπου συνεδέθη διὰ στενῆς φιλίας μὲ πολλοὺς ἐπιφανεῖς Ῥωμαίους. Παρὰ τῇ αὐτοκρατορικῇ αὐλῇ τῆς Ῥώμης ἀπέκτησε μεγάλην δύναμιν διὰ τὴν πολυμάθειαν καὶ τὰς ἄλλας του ἀρετάς. Οἱ δὲ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς (98—117 μ. Χ.) ἐτίμησεν αὐτὸν διὰ τοῦ ὑπατικοῦ ἀξιώματος.

Αλλὰ ἂν καὶ τοσοῦτον ἐτιμήθη ἐν Ῥώμῃ δὲ Πλούταρχος, ἀφιέρωσεν ὅμως ὅλον του τὸν βίον εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ιδίᾳ εἰς τὴν γενέθλιον πόλιν Χαιρώνειαν. Ἐν ταύτῃ ἔλαβεν οὗτος τὸ ἀξίωμα τοῦ **δροποιοῦ** καὶ τὸ τοῦ **ἀρχοντος**, πιθανώτατα δὲ ἔγινε καὶ **Βοιωτάρχης**. Καὶ εἰς τὴν καθόλου δὲ διοίκησιν τῆς εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὑποτεταγμένης πατρίδος του ἔλαμβανεν ἐνεργὸν μέρος δὲ Πλούταρχος, καθόσον δὲ αὐτοκράτωρ Τραϊανὸς εἶχε διατάξει νὰ ζητοῦν τὴν γνώμην αὐτοῦ περὶ ὅλων τῶν ζητημάτων οἱ ἐκάστοτε ἀρχοντες τῆς Ἀζαΐας*. Ἐν προβεβηκίᾳ δὲ ἡλικίᾳ ἀπομακρυνθεὶς τοῦ δημοσίου βίου ἔγινεν λερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος.

Ο Πλούταρχος ἀπέθανε περὶ τὸ 124 μ. Χ.

---

* Ἀζαΐα ἐκαλεῖτο ἡ ὁμοιαίκη ἐπαρχία ἡ περιλαμβάνουσα τὴν Στροφὰν Ἑλλάδα καὶ τὴν Πελοπόννησον.

2. Συγγράμματα τοῦ Πλουτάρχου.

Τὰ σφεζόμενα συγγράμματα τοῦ Πλουτάρχου διαιροῦνται εἰς δύο κατηγορίας, ἵτοι εἰς τὰ ἴστορικὰ καὶ τὰ φιλοσοφικά. Καὶ εἰς μὲν τὰ ἴστορικὰ ἀνήκουν οἱ **Βίοι** πεντήκοντα ἐπιφανῶν ἀνδρῶν Ἑλλήνων καὶ Ρωμαίων, εἰς δὲ τὰ φιλοσοφικὰ τὰ καλούμενα **Ἠθικά**, ἵτοι δύο διηγούμενα τρεῖς πραγματεῖαι ποικίλου περιεχομένου.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ

Α

- Αβεντῖνος** (mons Aventinus) εἰς τῶν ἑπτὰ λόφων τῆς Ρώμης.
ἀγαπᾶ 1) στέργω· 2) εἶμαι εὐχαριστημένος.
- ἀγγεῖον** 1) κλωθός· 2) δερμάτινος σάκκος.
- ἀγεννῶς** ἀνευ γενναιότητος.
- ἀγνῶς** (-ῶτος) ἄγνωστος.
- ἄγω τινὰ** ἀπάγω τινὰ εἰς τὸ δεσμωτήριον.
- ἄγων** σφοδρὰ συζήτησις.
- ἄδεια** ἀμνηστία.
- αἰκίζομαι τινα ράβδοις** μαστιγώνω τινά.
- αἰνίττομαι παρκι.** ἥντιγματι· ἥντιγμένον γράφεται τι συμβολικῶς γράφεται τι.
- αἰσχρὸς** δι φέρων καταισχύνην.
- αἰτία** 1) μοιφή· 2) ἀποδοκιμασία· ἐν αἰτίαις εἰμὶ ψέγομαι, κατηγοροῦμαι· **αἰτίαν ἔχω** ὑπό τινος κατηγοροῦμαι ὑπό τινος.
- ἀλιοῦ** (-άω) κτυπῶ.
- ἀλύω** περιφέρομαι (ἀπὸ τόπου εἰς τόπον).
- ἀμαχος** ἀκαταμάχητος, ἀκαταγώνιστος.
- ἀμβλὺς** γαλαζός, γλιαζός.
- ἀμιλλα** ἀγών.
- ἀμυντα** ἐκδίκησις.
- ἀμφιάξω=ἀμφιέννυμι** ἐνδύω.
- ἀμφιορεὺς** ἀγγείον διοιάζον μὲν ὑδρίαν (στάμιναν).
- ἀναβολεὺς** δι βοηθῶν τινα νὰ ἀναβῇ ἐπὶ τοῦ ἵππου.
- ἀνάγκη·** ἐν ἀνάγκαις ὑποχρεωτικῶς.
- ἀναγόρευσις καὶ ἀνάδειξις** διαλογὴ καὶ ἔξαγγελία τῶν ψήφων.
- ἀναγορεύω τὰς φυλὰς** καλῶ τὰς φυλὰς εἰς ψηφοφορίαν.
- ἀναδασμὸς γῆς** διανομὴ ἐκ νέου τῆς γύρως.
- ἀναδίδωμι τινι τὴν ψῆφον** καλῶ τινα εἰς ψηφοφορίαν.

A

ἀναδύομαι ἀποφεύγω, ἀρνοῦμαι.

ἀναζεύγνυμι διεσθίζωρῶ.

ἀναιρῶ φονεύω. Μέσ. **ἀναιροῦμαι τὸ σῶμα** λαμβάνω τὸ πτῶμα πρὸς ταφήν. Παθ. **ἀναιροῦμαι καταστρέφομαι**. **ἀναιροῦμαι καταστρέφομαι** **ἀναιροῦμαι ύπὸ φαρμάκων** δηλητηρίαζομαι.

ἀναλαμβάνω τι πάρον πίσω κάτι τι. **ἀναλαμβάνω τοὺς παῖδας** **καὶ τὸν οἶκον** ἀναλαμβάνω τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων καὶ τὴν διοίκησιν τοῦ οἴκου. **ἀναλαμβάνω τὸ πλῆθος** ἐλκώθ τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ.

ἀναλύω ἐπανέρχομαι.

ἀνάλωμα δαπάνη, ἀποζημίωσις.

ἀναφέρω τι προσκομίζω τι **ἀναφέρω τι εἰς τινα** ἀποδίδω τι εἰς τινα.

ἀνδρεῖος οὐδ. **τὸ ἀνδρεῖον** = ἀνδρεία.

ἀνέγγυος οὐχὶ ἀρραβωνιασμένος.

ἀνείριγω τινὰ ἐμποδίζω τινὰ νὰ προχωρήσῃ.

ἀνένδοτος ἀνύπανδρος.

ἀνεπιτήδειος προσβλητικός.

ἀνέχομαι ἀποδέχομαι.

ἀνήκεστος ἀθεράπευτος.

ἀνήρ παλληκάρι.

ἀνθυπείνω ὑποχωρῶ.

ἀνίδρυτος δι μὴ ἔχων μόνιμον κατοικίαν.

ἀνίημι χαλαρώνω.

ἀνιῶ λυπῶ, στενοχωρῶ.

Ἀννίβας (Annibal) στρατηγὸς τῶν Καρχηδονίων κατὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον (218 - 201 π. Χ.).

"Ἀννιος (T. Annius Luscus) ἔχθρὸς τοῦ Τιβερίου Γράκου.

ἀνταίρομαι κεῖσθας τινι σηκώνω τὰς κεῖσθας ἐναντίον τινός, ἀνθίσταμαι κατά τινος.

ἀντερείδω ἐπιμένω εἰς τὴν ἀντίστασιν, ἀνταγωνίζομαι.

ἀντέχω τινὶ ἀνθίσταμαι πρὸς τινα. Μέσ. **ἀντέχομαι τινος** κρατῶ τι.

ἀντιδημαγωγῶ προσπαθῶ καὶ ἔγὼ διὰ δημαγωγίας νὰ καταβάλω τὸν ἀντίπαλον δημαγωγόν.

ἀντικαθίσταμαι τινὶ ἀντιτάσσομαι κατά τινος.

ἀντικρούω τινὶ 1) ἀποδοκιμάζω τινά· 2) ἐναντιοῦμαι πρὸς τινα.

B

Γ

Δ

Ε

Η

Θ

Ι

Κ

Λ

Μ

Ν

Ζ

Ο

Π

Σ

Τ. ΥΦ

ΧΨ.Ω

ἀντικρυντις φανερά.

ἀντιλαμβάνομαι τῶν ἴματίων τινὸς πιάνω τινὰ ἀπὸ τὸ φόρεμα.

Ἀντίπατρος Ἐλλην φιλόσοφος ἐκ Ταρσοῦ τῆς Κιλικίας, φίλος τοῦ Τιβερίου Γράχου.

ἀντιποιοῦμαί τινος ισχυρίζομαι ὅτι εἶναι τι ἰδικόν μου.

Ἀντιστία πενθερὰ τοῦ Τιβερίου Γράχου.

ἀνύσιμος οὐδ. **τὸ ἀνύσιμον** ἡ δραστηρία ἐνέργεια.

ἀξιόχρεως ἵκανός, ἀριθμότος.

ἀξιώματα ὑπόληψις· **τὸ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἀξιώματα τινος** ἡ ὑπόληψις τινος ὡς ἐναρέτου ἀνδρός.

ἄσικος ἄστεγος.

ἀπαλλάττομαί τινος ἀποχωρῶ ἀπό τινος.

ἀπάντησις συνάντησις.

ἀπαντῶ συνέρχομαι, συνεδριάζω· **ἀπαντᾶ τι λαμπρῶς** πηγαίνει τι καλά.

ἀπαρτίζω ἔτοιμάζω.

ἀπαρτῶμαί ἀποχωρίζομαι.

ἀπάρχομαι προσφέρω ἀπαρχὰς (τοὺς πρώτους καρπούς).

ἀπελεύθερος (*libertinus*) ὁ ἐκ δούλου γενόμενος ἐλεύθερος.

ἀπενθῆσε ὁ ἀνευ θλύφεως.

ἀπεχθάνομαι τινι 1) γίνομαι εἴς τινα μισητός· 2) κηρύγγομαι ἐχθρός τινος.

ἀπιστοῦμαί δὲν τυγχάνω ἐμπιστοσύνης.

ἀπὸ μετὰ γενικ. πρὸς δήλωσιν 1) τῆς αἰτίας· ἐνεκα· **ἀπὸ τῶν παιδῶν** 2) τοῦ τρόπου· **ἀπὸ ταῦτομάτου** τυχαίως.

ἀπογιγνώσκω τι ἀπελπίζομαι περὶ τινος· **ἀπογιγνώσκω ἐμαυτὸν** χάνω πᾶσαν ἐλπίδα περὶ σωτηρίας μου.

ἀποδέω τινὸς εἴμαι μικρότερός τινος.

ἀποδίδωμι τι ἀποστέλλω τι, τὸ ὅποιον ἔχω ὑποσχεθῆ. Μέσ. **ἀποδίδομαί τι** πωλῶ τι· **ἀποδίδομαί τι πρὸς τὸ δημόσιον** πωλῶ τι πρὸς ὄφελος τοῦ δημοσίου, δημεύω τι.

ἀπολαμβάνω τι λαμβάνω τι διπέσω, ἀνακτῶμαί τι.

ἀπολογίζομαι δίδω λογαριασμόν.

ἀπολύομαι τὴν ὑποψίαν διαλύω τὴν περὶ ἐμοῦ ὑποψίαν.

ἀπόνοια ἀφοσύνη.

ἀποτέμνομαι τι διὰ τῆς βίας καταλαμβάνω τι, κυριεύω τι.

ἀποτρύνομαι καταπονοῦμαι.

ἀποφορὰ μίσθωμα.

Δπραγμάτων ἡσύχως.

Δπτομαί τινος ἀντιπράττω κατά τινος.

Δριστεία ἡ ἀνδραγαθία.

Δριστον τὸ γεῦμα.

Δριστόνικος νόθος νίδος τοῦ βασιλέως τῆς Περιγάμου Εὐμένους τοῦ Β' (197—159 π. Χ.).

Δροχὴ ἔξουσία.

Δροχερεὺς (pontifex maximus) ὁ προϊστάμενος τοῦ ἱερατικοῦ ἐκείνου συλλόγου (pontifices), ὃστις ἦρωτάτο περὶ πάσης ἀμφισβητήσεως ἀναφερομένης εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς καθηκόντων τῆς πολιτείας.

Δροχω πρὸς ἡδονὴν ἀσκῷ τὴν ἔξουσίαν μου κατὰ τρόπον εὐχαριστοῦντα τοὺς ἀρχομένους.

Δσπάζομαι τινα ἀποχαιρετίζω τινά.

Δσυλλος ἀπαραβίαστος.

Δτεγκτος σκληρός, ἀνένδοτος.

Δτενῆς ἄκαμπτος.

Δτρέμα ἥρεμα, ἀπαλός.

Δτρεμῆς διμαλός.

Δτριταλος δ Γ' ὁ ἐπικαλούμενος Φιλομήτωρ, βασιλεὺς τῆς Περγάμου.

Δύγονορες (augures) ἱερατικὸς σύλλογος, ὃστις ἡσχολεῖτο εἰς τὴν οἰωνοσκοπίαν καὶ ἦρωτάτο περὶ τῶν δῶς πρὸς τοὺς οἰωνοὺς ἐλαττωμάτων δημοσίας τινὸς πρᾶξεως. Οὗτοι ἦσαν μέχρι μὲν τοῦ 300 π. Χ. ἔξ τὸν ἀριθμόν, ὑστερον δὲ ἐννέα καὶ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Σύλλα καὶ ἐφεξῆς δέκα καὶ πέντε.

Δυλίζομαι διαμένω βίς τὸ ὕπαιθρον.

Δυτοκράτωρ (imperator) στρατηγός.

Δφαιρῶ τοῦ χρόνου τῶν στρατειῶν ἐλαττώνω τὸν χρόνον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. Μέσ. **Δ**φαιροῦμαι τι 1) ἀφαιρῶ τι 2) χάνω τι.

Δφελῆς ἀπλοῦς.

Δφηρῆτο εὖκτ. παρκμ. τοῦ δ. **Δ**φαιροῦμαι.

Δφθιτον πῦρ ἀσβεστον πῦρ.

Δφορμὴ γεωργίας τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς.

Δφορῶ πρὸς τι ἀποβλέπω, εἴμαι ἐστραμμένος πρός τι.

Δχθομαι δυσαρεστοῦμαι.

Πλουτάρχον **Τ.** καὶ **Γ.** Γράνχος

4

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Χψ.ω.

Β

βαίνω παρακ. **βέβηκα** ἵσταμαι.

βαλανεῖον (balneum) λουτρόν.

βαρύποτμος ἀτυχής.

βιάζομαι μεταχειρίζομαι βίαν, βίατα μέτρα.

βλασφημία ὑβρίς.

βλασφημῶ ὑβρίζω.

Βλόσσιος Ἐλλην φιλόσοφος ἐκ Κύμης, πόλεως τῆς κάτω Ἰταλίας, φίλος τοῦ Τιβερίου Γράκχου.

βουλή ἀνὴρ ἀπὸ βουλῆς συγκλητικός.

Βροῦτος (D. Junnius Brutus) θριαμβεύσας τῷ 132 π.Χ., ὅτε ὑπέταξε τὰς ἐν τῇ Ισπανίᾳ χώρας Λυσιτανίαν καὶ Καλαϊκήν.

Γ

γανοῦμαι (-όμαι) στιλβώνομαι, λαμπρύνομαι μετοχ. παρκι.

γεγανωμένος λαμπρός.

γίγνομαι κατασκευάζομαι. **γίγνομαι περιπετῆς τῇ αἰτίᾳ** περιπλέκομαι εἰς τὴν κατηγορίαν. **γίγνομαι ἐκ παιδῶν** γίνομαι νεανίας. **γίγνομαι ἐν τινι (τόπῳ)** ἔρχομαι εἰς τινα (τόπον). **γίγνομαι ἐν δργῇ πρός τινα** ἔρχομαι εἰς σύγκρουσιν πρός τινα. **γίγνεται τινί τι πρὸς ήδονήν** προξενεῖ τι εὐχαρίστησιν εἰς τινα. **τὸ γεγονέναι καλῶς** ἡ καταγωγὴ ἐξ ἐπιφανοῦς γένους. **γεγονὼς κεῖσθαι** δ ταπεινωτέρας καταγωγῆς.

γλίχομαι σφόδρα ἐπιμυμῶ.

γνώριμος πληθ. **γνώριμοι δλιγαρχικοί γνωριμώτατοι** οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν γνωρίμων.

γοῦν 1) τούλαχιστον· 2) δπως καὶ ἀν ἔχει τὸ πρᾶγμα.

γράμμα 1) ἔγγραφον· 2) σύγγραμμα· 3) νόμος.

γραφεῖον (stylus) σιδηροῦν κονδύλιον, διὰ τοῦ δποίου ἔγραφον οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῶν δελτίων κατὰ τὰς ψηφοφορίας.

γράφομαι ζωγραφίζομαι.

Δ

δαιμόνιον τὸ θεῖον.

δεκαδύο δώδεκα.

δέλτοι βλ. πινακίδες.

δελφῖνες πολυτελῆ ἀγγεῖα ἔχοντα σχῆμα δελφῖνος.

δεσμωτήρια βαρβαρικά δεσμῶται (=δοῦλοι) βάρβαροι.

δέχομαι τι περιλαμβάνω τι.

δημαγωγῶ θέλω νὰ προσελκύσω τὴν εὔνοιαν τοῦ λαοῦ.

δῆτα λοιπόν.

διὰ μετὰ γεν. εἰς δήλωσιν τρόπου· **δι’ αντῶν** μόνοι των.

διαγίγνομαι ἐπιζῶ.

διαγορεύω δητῶς ἐπιτάσσω.

διάγραμμα (edictum) διάγγελμα.

διαγράφω νόμον καταργῶ νόμον.

διάδημα βασιλικὸν στέμμα.

διαδοχὴ διάδοχοι, ἀντικαταστάται

διάθεσις ψυχικὴ κατάστασις.

διαιρῶ ἀποφαίνομαι δῷσμένως.

διακινῶ ὑποκινῶ.

διακρίνομαι διαλύομαι, λήγω.

διάκρισις χωρισμός, χάραξις δρίων.

διακρούομαι τὸν νόμον ἐμποδίζω τὴν ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

διαλαγχάνω τι διὰ κλήρου λαμβάνω τι.

διαλαμβάνω διαμοιράζομαι.

διαλυμαίνομαι τι πολὺ βλάπτω τι.

διάλυσις πληθ. **διαλύσεις** λύσις διαφορῶν, παῦσις πολέμου, εἰρήνη.

διαμαντεύομαι διενεργῶ μαντείας.

διαπονοῦμαι μετοχ. παρκμ. **διαπεπονημένος** ἐπεξειργασμένος.

διαπόττομαι τι κατορθώνω τι.

διατίθημι τι τοποθετῶ τι.

διαφαίνω τι κάμνω τι φανερόν.

διαφέρω τι μετακομίζω τι. Παθ. **διαφέρομαι**· **διαφέρεται** ἡ **ψῆφος** γίνεται ἡ ψηφοφορία.

διαφείρω τινά φονεύω τινά. Παθ. διαφείρομαι 1) φονεύομαι· 2) νικῶμαι· παρακμ. **διέφθισα**· **διεφθιρόδες** ὑγρὸν μεμολυσμένον ὑγρόν.

διάφορος πολιτικὸς ἔχθρος.

δίδωμι μετ’ ἀπαρεμφ. ἐπιτρέπω· **δίδωμι τῷ δήμῳ κρίσιν κατά τινος** ἐπιτρέπω εἰς τὸν δῆμον νὰ δικάσῃ τινά· **δίδωμι δικῆν τινὸς** τιμωροῦμαι διά τι· **δίδωμι ἐμαυτὸν ἀφειδῶς**

εἰς τὴν πρόσ τινα ἔχθραν παρέζω τὸν ἑαυτὸν μου ἀνεπι-
φύλακτον ὅργανον τῶν ἔχθρῶν τινος.

διεξέρχομαι τὸν χρόνον διανύω τὸν χρόνον.

διέχω 1) μεταβατ. διέχω τὰς χεῖρας ἐκτείνω τὰς χεῖρας 2)
ἀμετβ. διαχωρίζομαι.

δίκαιος· τὰ δίκαια ἡ δικαιοσύνη.

Διόσκουροι οἱ δύο δίδυμοι ἀδελφοὶ Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης,
υἱοὶ τοῦ Διὸς καὶ τῆς θνητῆς Λήδας.

Διοφάνης, -ους Ἐλλην ὁ γίτωρ καὶ φιλόσοφος ἐκ Μιτυλήνης,
φίλος τοῦ Τιβερίου Γράκχου.

διωθοῦμαί τι ἀποκρούω τι.

δόγμα (*senatus consultum*) ἀπόφασις (τῆς Συγκλήτου).

δόλων, -ωνος δ ὁ ἄριδος ἐγκλείουσα ἐγχειρίδιον.

δόξα γνώμη.

δ' οὖν ὅπως καὶ ἂν ἔχει τὸ πρᾶγμα.

δράκων ὄφις.

δραχμὴ (*denarius*) ἀργυροῦν νόμισμα ἵσον πρὸς 8 σημερινὰς
δραχμάς.

δρομικὸς ἡσκημένος εἰς τὸν δρόμον, δρομεύς.

Δροῦσσος (M. Livius Drusus) ἔχθρος τῶν Γράκχων.

δυνατός πληθ. οἱ δυνατοὶ οἱ δύλιγαρχοι.

δυσχεραίνω τι ἀγανακτῶ διά τι.

E

ἔγκρατῶς στερεά.

ἔγκυνθλοῦμαί τι περικυνθλώνω τι.

ἔθιγεν ἀόρ. τοῦ δ. θιγγάνω.

εἴκω τινὶ ὑποχωρῶ εἰς τινα.

εἰκὼν ἀνδριάς.

εἰλι· ἔστι (μετ' ἀπαριφ.) εἶναι δυνατὸν (νὰ . . .).

εἰσβιάζομαι διὰ τῆς βίας προσπαθῶ νὰ προχωρήσω.

εἰσφέρω νόμον προτείνω εἰς κύρωσιν νόμου.

ἔη μετὰ γενικ. εἰς δήλωσιν, 1) χρόνου· μετά· **ἐκ τούτου** 2) συμ-
φωνίας· **ἐκ τῶν νόμων**· **ἐκ τῶν παρόντων** συμφώνως
πρὸς τὰς παρούσας περιστάσεις.

ἔκβλύνω ἔκρέω.

ἔκγλύφομαι ἔκκολάπτω.

ἔκκασμαι ἔξερεθίζομαι.

ἔκκηρντω τινὰ ἄκοιτον ἔξορίζω τινὰ ἀνευ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως.

ἔκκλησία· δι' ἔκκλησίας ἐν ἔκκλησίᾳ.

ἔκκληπτω διὰ τῆς βίας ἀνοίγω.

ἔκλύω τι διαλύω τι.

ἔκνοντις ὁ ἔκτος νοῦ, ὁ ἔξι φρενῶν.

ἔκπλιτω 1) ἔξορίζομαι· 2) ἐκβάλλομαι· 3) ἀποτυγχάνω· ἔκπλιτω πρός τι καταλήγω εἰς τι, παρεκτρέπομαι εἰς τι.

ἔκπρεπδς ἔξογως.

ἔκτροπη σύγχυσις.

ἔκφαινω ἐκδηλώνω.

ἔκφέρω παρέχω. Μέσ. **ἔκφέρομαι** παραφέρομαι.

ἔλευθεριότης εὐγένεια αἰσθημάτων.

ἔμβριθής σταθερός.

ἔμπεδω (-ώ) τι τηρῶ τι στερεόν, δὲν παραβιάζω τι.

ἔμφαγεν ἀπαρεμφ. ἀδό. τοῦ δ. **ἔνεσθιω**.

ἔμφανδς ἀναμφιβόλως.

ἔμφέρεια διμοιότης.

ἔμφύομαι ταῖς χερσὶ σφίγγω θερμῶς τὰς χειράς τινος, ἐγκαρδίως χαιρετίζω.

ἔναγής ἀνόσιος.

ἔνάμιλλος ἔφάμιλλος, ἵσος.

ἔνδεικνυμαι ἀποκαλύπτομαι. **ἔνδεικνυματι πρὸς εὔνοιαν κάμνω** τι πρὸς ἀπόδειξιν εὔνοίας.

ἔνδιδωμι ὑποχωρῶ.

ἔνδόσιμος οὐδ. **ἔνδόσιμον** ἀφορμή.

ἔνεσθιώ τρώγω ἐσπευσμένως.

ἔνέχομαι τῷ νόμῳ ὑπόκειμαι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου.

ἔνίσταμαι 1) κάμνω ἔνστασιν· 2) ἔρχομαι.

ἔντευξις παράκλησις.

ἔντονος δρμητικός.

ἔντυγχάνω τινί συνδιαλέγομαι μετά τινος.

ἔξανθῶ ἐκφύομαι, ἔρχομαι εἰς φῶς.

ἔξελαύνω ἐκδιώκω.

ἔξεργάζομαι τι φέρω εἰς πέρας τι.

ἔξηγοῦμαι τινί τι διηγοῦμαι εἰς τινά τι.

ἔξισταμαι τινος ἀπομακρύνομαι ἀπό τινος.

Ε

Η

Θ

Ι

Κ

Λ

Μ

Ν

Ζ

Ο

Π

Σ

Τ. ΥΦ

ΧΨΩ.

ξεσόμνυμαι τὴν ἀρχὴν (*ejurare magistratum*) ξεέρχομαι τῆς ἀρχῆς διμύων ὅτι οὐδὲν παρὰ τοὺς νόμους ἔχω ἐνεργήσει.
ξέω· οἱ ξέω τάξεως (*extra militiae*) οἱ παρακολουθοῦντες τὸν στρατὸν κάπηλοι.

ξπαγγέλλομαι ὑπόσχομαι.

ξπάγω τὸ νόμῳ τὴν ψῆφον θέτω τὸ νομοσχέδιον εἰς ψηφοφορίαν· **ξπάγω τινὶ πεῖραν ἀποτροπῆς** προσπαθῶ νὰ ἀποστράψω τινὰ ἀπό τινος.

ξπαγωγός τινος ὁ προκαλῶν τι.

ξπαίρω τινὰ 1) παρακινῶ τινα· 2) ξεξεθίζω τινά. Μέσ. **ξπαίρομαι** ξεξάπτομαι.

ξπαναιροῦμαι τι ἀποσύρω τι.

ξπείσακτος ξένος.

ξπέρχομαι τι περιέρχομαι τι.

ξπευσωνίζω καθιστῶ τι εὔφωνον, ἐφθηνόν.

ξπέχω τι συγκρατῶ, ἀναχαιτίζω τι· ἀμετβ. σταματῶ.

ξπὶ Α') μετὰ γενικ. εἰς δήλωσιν 1) τοῦ ἐνώπιον· **ξπὶ τιμητῶν** 2) χρόνου· **ξπὶ στρατείας** ἐν ἐκστρατείᾳ. Β') μετὰ δοτ. εἰς δήλωσιν 1) προσμήκης· **ξπὶ τρισχιλίοις πολίταις=πρὸς τρισχιλίοις πολίταις** 2) ὅρου ἢ συμφωνίας· **ξπὶ τούτοις=ξπὶ τούτῳ τῷ ὅρῳ.** Γ') μετ' αἰτ. εἰς δήλωσιν σκοποῦ· **ξπὶ κοίσιν.**

ξπιθαίνω τινὸς ἐπιτίθεμαι κατά τινος.

ξπιδίδωμι τινὶ τι προθύμως καθιστῶ τι ὅργανόν τινος.

ξπίδοξός εἰμι προσδοκῶμαι.

ξπιεικής 1) μαλακός· 2) δίκαιος, δρόμος· 3) χρηστός.

ξπιθιγγάνω ἐγγίζω.

ξπικαλοῦμαι τινα καλῶ τινα εἰς βοήθειαν· **ξπικαλοῦμαι τὸν δῆμον ἀπὸ τῶν δικαστῶν** (*proroco ad populum*) κάμνω ἐφεσιν τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου.

ξπικηρυκεύομαι διὰ κήρυκος διαπραγματεύομαι.

ξπιλείπω ἐκλείπω.

ξπιμένω παραμένω.

ξπιτρέπω τινὶ τι ἀναθέτω εἰς τινά τι.

ξπιτρέχω ἐπιφαίνομαι, παρουσιάζομαι.

ξπιφέρω τὴν ψῆφον ψηφοφορῶ· **ξπιφέρω ψῆφόν τινι** ψηφοφορῶ, ἀποφασίζω περὶ τινος.

ἔργον πρᾶξις.

Ἐξεινύεις (-ων) θεαὶ τιμωροῦσαι τὰ διάφορα ἔγκλήματα.

ἔρχομαι· παρὰ μικρὸν ἥλθε (μετ' ἀπαρεμφ.) διίγον ἔλειψε
(νὰ . . .).

ἔσθης,-ῆτος ἐνδύματα.

ἔτοιμος πρόθυμος.

εὐανάκλητος δὲ εὐκόλως ἀνακαλούμενος εἰς τὴν προτέραν κατά-
στασιν.

εὐγένεια καταγωγὴ ἐξ ἐπιφανοῦς γένους.

εὐγενῶς μετὰ γενναιότητος.

εὐγνώμων ἡπιος, ἐπιεικής.

εὐκολία φιλοφροσύνη, εὐπροσηγορία.

εὐλαβὴς προσεκτικός.

εὐλογίστως μετὰ φρονήσεως.

εὔνοια ἀφοσίωσις.

εὐταξία πειθαρχία.

εὐτελῆς δλιγαρκής.

εὐτράπεζος=μεγαλοπρεπής ἐν τῇ ἑστιάσει.

εὐφυής=φύσει εὖ πεποιημένος.

εὐφυΐα ἡ καλὴ φύσις.

ἔφραπτομαι τινος συμπράττω εἰς τι.

ἔφικνοῦμαι· οὐκ ἦν φθεγγόμενον αὐτὸν ἔφικέσθαι δὲν ἦτο
δυνατὸν νὰ ἀκουσθῇ αὐτὸς διμιῶν.

ἔφίστημι καθιστῶ· ἔφίστημι τινα σταματῶ, ἀναγαπτίζω τινά·
ἔφίστημι τι χαλιναγωγῶ τι.

ἔχω (μετ' ἀπαρεμφ.) δύναμαι (νὰ . . .) **ἔχω προσδοκίαν** πα-
ρόχω προσδοκίαν· **ἔχω διάφενξιν** παρέχω διαφυγήν· **ἔχω**
δίκην **θανατικήν** κατηγοροῦμαι δι^τ ἔγκλημα, διὰ τὸ δοποῖον
ὅς ποινὴ ἐπιβάλλεται δὲ θάνατος· **ἔχω τινὰ δι'** **ἔχθονις**
μισῶ τινα· **ἔχω τι ἀντὶ παντὸς** θεωρῶ τι ίσοδύναμιον πρὸς
ὅλα τὰ ἄλλα, θεωρῶ τι σπουδαιότατον· **ἔχω ἔτοιμως** (μετ'
ἀπαραφ.) εἶμαι ἔτοιμος (νὰ . . .)· **ἔχω ἡμερώτερον** γίνομαι
ἡμερώτερος· **χαλεπῶς** **ἔχω** δργίζομαι· **οὐκ ἀηδῶς** (=ἡ-
δέως) **ἔχω πρός τι** εἶμαι πρόθυμος πρός τι. Μέσ. **ἔχομαι**
τινος ἐπιδιώκω τι.

Η

Θ

Ι

Κ

Λ

Μ

Ν

Ζ

Ο

Π

Σ

Τ. ΥΦ

ΧΨΩ.

II

ηδὺς εὐάρεστος.

ἡθος χαρακτήρ.

ἡλικία· ἡ κατά τινα ἡλικία οἱ συνομήλικές τινος.

ἡλικιώτης συνηλικιώτης.

ἡμέρα· μεθ' ἡμέραν ὅτε ἔξημέρωσε, κατὰ τὴν ἡμέραν.

ἢ μὴν τῷ ὅντι.

ἥνιγμένος μετοχ. παρκμ. τοῦ δ. **αἰνίττομαι.**

Ἡραία πόλις ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀρμαίων τῷ 122 π. X.

εἰς τὴν γῆν τῆς Καρχηδόνος.

ἥριον τὸ τάφος.

ἥσυχη βαθμηδόν.

Θ

θεραπεία στρατιωτικοὶ ὑπηρέται (calones).

θεραπεύω τινὰ περιποιοῦμαι τινα.

θεωρητήριον κάθισμα θεατοῦ.

θιγγάνω ἐγγίζω.

θρασύνομαι ἀλαζονεύομαι, κομπάζω.

θυγατριδοῦς υἱὸς θυγατρός, ἔγγονος.

I

ἴαμα θεραπεία.

Ίβηρία ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Ἰσπανίας· οἱ κάτοικοι: "Ιβηρες.

ἰδέα προσώπου φυσιογνωμία.

ἰδίᾳ ἴδιαιτέρως.

ἴερός τὰ ίερὰ τὰ σφάγια.

ἴμερος πόθος.

Ίουγούρθας (Jugurtha) βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας, χώρας τῆς βορείου Ἀφρικῆς.

Ίουνωνία [Junonia (Juno=Ἡρα) Ἐλλην. Ἡραία] πόλις ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀρμαίων τῷ 122 π. X. εἰς τὴν γῆν τῆς Καρχηδόνος.

ἴσοψηφία ίσοπολιτεία.

ἴσόψηφος δ ἔχων ίσον δικαίωμα ψήφου,

Ιταμδ̄ς δρμητικός, θρασύς· **Ιταμώτατος τῷ θαρρεῖν** θαρραλεώτατος.

Κ

καθαιρῶ ἀφαιρῶ· **καθαιρῶ τι** κατακρημνίζω τι.

καθαρὸς 1) διμαλός· 2) ἀθῶος.

καθίσταμαι 1) στέκομαι· μετοχ. ἀδόξ. **καταστάς** σταθείς· 2) λαμβάνω θέσιν· **καθίσταμαι εἰς ἔμφανες** ἔρχομαι εἰς τόπον (θέσιν) περιόπτον, ὑψηλόν.

καθομολογῶ ὑπόσκομαι εἰς γάμον, ἀρραβωνίζω.

καθοσιοῦμαι (-δομαι) **τῷ δήμῳ** κηρύττομαι ἵερος καὶ ἀπαραβίαστος χάριν τοῦ δήμου.

καιρὸς εὐκαιρία.

καὶ δὲ ἀτύχημα, συμφορά,

κακούργως ἐγκληματικῶς.

κάλλος τὸ πρόδες **κάλλος** ὅ,τι συντελεῖ εἰς τὴν ὁραιότητα, τὸ ὕδαιον.

καλὸν τὸ μέγα κατόρθωμα.

Καπετώλιον (Capitolium) ἡ ἀκρόπολις τῆς Ἀρχαίας Ρώμης. Ἐπὶ ταύτης ὑπῆρχε ναὸς τοῦ Διὸς καὶ πρὸ αὐτοῦ πλατεῖα (*area Capitolina*), ὅπου συχνάκις ἐγίνοντο συνελεύσεις τοῦ λαοῦ.

Καπύη (Capua) ἡ πρωτεύουσα τῆς Καμπανίας, κώρας τῆς μεσηγηγορίας.

Καρχηδὼν πόλις εἰς τὰ βόρεια τῆς Αφρικῆς.

κατά· μετ' αἴτιατ. εἰς δίλωσιν 1) χρόνου· **οἱ κατά τινα** οἱ σύγχρονοί τινος· 2) τοῦ ἐμπροσθεν· **κατά τὸν Τιβέριον** 3) τρόπου· **καθ'** ήσυχιαν ήσυχως.

καταβοῶ τινος κραυγάζω κατά τινος.

καταγιγνώσκω τινὸς θάνατον καταδικάζω τινὰ εἰς θάνατον.

κατάγω θρίαμβον (triumphum ago) θριαμβεύω.

καταδύομαι 1) χώνομαι· 2) καταφεύγω.

κατάδυσις καταφύγιον, κρησφύγετον.

καταίνεσις συγκατάθεσις, ἀρραβών.

κατακοσμῶ τι συγκρατῶ τι ἐντὸς τῶν δρίών τῆς κοσμιότητος, τῆς εὐπρεπείας.

καταλαμβάνω τινὰ προφθάνω τινά.

καταλύω τινὰ καταρρίπτω, χαντακώνω τινά· **καταλύω τὴν σύγκλητον** περιορίζω τὴν δύναμιν τῆς συγκλήτου.

H
Θ
Ι
Κ
Λ
Μ
Ν
Ζ
Ο
Π
Ρ
Σ
Τ. Υ.Φ
Χ.Ψ.Ω.

καταρχαιρεσιάζω τινά καταπολεμῶ τὴν ὑποψηφιότητά τινος.
κατασκευή τὰ ἀναγκαιοῦντα διὰ τὴν ἐγκατάστασίν (τινος εἰς τινὰ τόπον).

καταστηματικὸς ἀτάραχος, ἥρεμος.

καταστρέφω (τὸν βίον) ἀποθνήσκω· **καταστρέφομαι τινα** ὑποτάσσω τινά.

καταφέρομαι πίπτω κάτω.

κατήφεια ὄνειδος.

κατοργύσσομαι θάπτομαι, ἐνταφιάζομαι.

κέραμος· ὑπὲρ κεράμου ὑπεράνω στέγης (τινός).

κεφάλαιον πλῆθ. τὰ **κεφάλαια** τὰ κυριώτατα.

κηδεστής πενθερός.

κηρύκειον δάβδος ἔχουσα ἐκατέρῳ μέν δύο ὅφεις περιπεπλεγμένους καὶ ἀντιποσώπους πρὸς ἄλλήλους, τὴν δοπίαν ἐκράτουν οἱ ἀπεσταλμένοι.

Κικέων (M. Tullius Cicero) 106—43 π. Χ., ὁ μέγιστος ὁ φιλαράτης καὶ ὁ μάιος ὁ ἡτορ καὶ συγγραφεὺς.

κίνημα κίνησις.

κινῶ τι ἀνατρέπω τι· **κινῶ πάντα τὰ πράγματα** δισταράπτω δλόκληρον τὸ κράτος.

κλάσμα τεμάχιον.

Κλανδία (Claudia) σύζυγος τοῦ Τιβερίου Γράκχου.

Κλαύδιος (App. Claudius Pulcher) πενθερός τοῦ Τιβερίου Γράκχου.

Κλέων ὁ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Περικλέους ἀρχηγὸς τῶν δημοκρατικῶν ἐν Ἀθήναις.

κλοπὴ ἀνήμικος ζητηματολογία.

κοινοῦμαί τι (τινι) καθιστῶ τι κοινὸν μετά τινος, κάμνω τινὰ συμμέτοχόν τινος.

κοιταῖον κούτη.

κολούω κολοβώνω ἐλαττώνω.

κομίζομαι τι λαμβάνω τι.

κομίτιον (comitium) ὁ πρὸς B. τῆς ἀγορᾶς τῆς Ρώμης καὶ πρὸ τοῦ βουλευτηρίου κείμενος τόπος, ὃπου συνήρχετο ἡ παλαιοτάτη, ἡ κατὰ φράτρας ἐκκλησία.

Κορενηλία (Cornelia) μήτηρ τοῦ Τιβερίου καὶ Γαῖου Γράκχου.

κράσπεδον ἄκρα.

κράτος ὑπερίσχυσις, νίκη.

κρατῶ ὑπερισχύω· **κρατεῖ** τὰ χείρω **ὑπερισχύει** ἢ κακία (τῆς ἀρετῆς)· **κρατεῖ** δόξα πολλὴ νομίζουσι πολλοί.

κρίνω δικάζω· **δικάζει** δικαστής.

κρίσις δίκη.

Κυμαῖος ὁ ἐκ Κύμης, πόλεως τῆς κάτω Ἰταλίας.

κύριος οὐ φυλάττω τι **κύριον** ἀκυρῶ τι.

Λ

Λαιλιος (G. Laelius) φύλος τοῦ Σκιτίωνος τοῦ Αἰμιλιανοῦ, χορηματίσας ὑπατος τὸ 140 π. X.

λαμυρὸς ἄπληστος, ἀκόρεστος.

Λατῖνοι οἱ κάτοικοι τοῦ Λατίου.

λέγω ἀγορεύω· **κακῶς λέγω** ἐπιτιμῶ.

λείπομαι ὑπολείπομαι, εἴμαι κατώτερος.

λέξις φράσις.

λέχος κλίνη, φρέσετρον.

Λιβύη ἀρχαίον ὄνομα τῆς Ἀφρικῆς.

Λικιννία σύζυγος τοῦ Γαῖου Γράκχου.

Λικιννιος φύλος τοῦ Γαῖου Γράκχου.

λιπαρής ἐπίμονος, θερμός· **λιπαρής είμι δεόμενος** θερμῶς παρακαλῶ.

λιπαρῶ ἐπιμένω παρακαλῶ.

λίτρα (libra) ὁμοιαίκὸν μέτρον βάρους 12 οὐγγιῶν.

λογιστής εὐφράδεια.

λογισμὸς ὑπολογισμός.

λόγος 1) λογαριασμός· 2) εὐγλωττία· πληθ. **λόγοι** ἀπολογία.

λοιδοροῦμαί τινι λογομαχῶ πρός τινα.

λοιπὸν τὸ εἰς τὸ ἔξης, εἰς τὸ μέλλον.

Δυσιτανοὶ (Lusitanici) οἱ κάτοικοι τῆς Δυσιτανίας (τῆς σημερινῆς Πορτογαλίας καὶ μέρους τῆς δυτικῆς Ισπανίας).

Μ

Μαγκῖνος (G. Hostilius Mancinus) ὑπατος τὸ 137 π. X.

μαλακία μαλθακότης.

Μανίλιος (Manius Minilius) περίφημος νομομαθής.

μεθίστημι τι μεταβάλλω τι.

A

M

N

Z

O

P

R

S

T. Y.Φ

X.Ψ.Ω.

μεμίαγνα παρκμ. τοῦ δ. μιαίνω.

μένω κατὰ χώραν μένω εἰς τὴν θέσιν μου, δὲν ἐκδιώκομαι.

μέρος· ἐν μέρει ἐκ περιτροπῆς, κατὰ σειράν.

μεστός εἰμι τινος βαρύνομαι, ἔχω χορτάσει τι.

μεταγιγνώσκω μεταβάλλω γνώμην.

Μέτελλος (Q. Metellus Macedonicus) ἐχθρὸς τοῦ Τιβερίου

Γράκχου.

μετέρχομαι τι ἐπιζητῶ, ἐπιδιώκω τι.

μετέρωρος περίεργος.

μετιών μετοχ. τοῦ δ. μετέρχομαι.

μετουσία ἔστι τινί τινος μετέχει τίς τινος.

μέτριος δίκαιος.

μέτρον μεμετρημένον διάστημα.

μιαίνω μολύνω.

Μικίψας βασιλεὺς τῆς Νουμιδίας (148—119 π. Χ.).

Μισηνοί,—ῶν οἱ (Misenum) ἀκρωτήριον καὶ πόλις ἐν Καμ-

πανίᾳ, χώρᾳ τῆς μέσης Ἰταλίας.

μηῆμα δημόσιον οἰκοδόμημα.

μνῶματι τι ἐπιζητῶ νὰ ἐπιτύχω τι· **μνῶματι τινα νυμφίον** ζητῶ

τινα δῶς γαμβρόν.

μοῖρα μέρος, μερίδιον.

μόλις μετὰ δυσκολίας.

μοχθηρὸν σημεῖον κακόν, ὑποπτον σημεῖον.

N

νακτὸς πυκνός, στερεός· **ἄμμος νακτὴ** ἀμμοκονία (ἄμμος ἀνα-

μεμειγμένη μὲ ἄσβεστον).

Νασικᾶς (P. Scipio Nasica) ὥπατος τὸ 138 π. Χ., τὸ δὲ 133

π. Χ. ἀρχιερεὺς (pontifex maximus) καὶ ἀρχηγὸς τῶν

δῆμιαρχικῶν.

νέμω 1) ἀπονέμω· 2) βόσκω. Μέσ. **νέμομαι τι** κατοικῶ, ζῶ ἐν

τινι (τόπῳ).

νεοπρεπῆς νεανικός, ἀβροδίαιτος.

Νέπως,-ωτος (Cornelius Nepos) ὁμοίος ιστοριογράφος (90

—30 π. Χ.).

νεώριον ναύσταθμος.

Νομαντία (Numantia) πόλις τῆς βορείου Ἰσπανίας· οἱ κάτοι-

ζοι: Νομαντῖνοι.

Νομάς,-άδος ὁ ἐκ Νομιμίας, χώρας τῆς βορείου Ἀφρικῆς.
νομοδείκητης (*jurisconsultus*) νομομαθής.
νομοθέτης (*auctor legis*) εἰσηγητής νόμου.

Η

ξένος φίλος.
ξεστὸς πελεκητός.

Ο

οἰκεῖος συγγενής.
οἰκείως προσηκόντως.
οἰκέτης δοῦλος.
οἰκονομία δημοσία ὑπηρεσία.
οἰκονομοῦμαι μετοχ. παρομ. **τὰ φκονομημένα** ή οἰκονομικὴ διαχείρισις.
οἶον τρόπον τινά.
'Οκτάβιος (M. Octavius) δύμαρχος τὸ 133 π. X.
ὅλος· δι· δόλου ἐν γένει.
ὅλως ἐν γένει.
δμαλῶς γενικῶς, ἀνεξαιρέτως.
δμβρος ὁαγδαία βροχή.
δμιλία σχέσις (πρός τινα).
δμολογοῦμαι μετοχ. παρομ. **τὰ δμολογημένα** τὰ συμπεφυωνημένα, ή συμφωνία, ή συνθήκη.

δμοῦ τι σχεδόν.
δναρ ἐν δνείρῳ, καθ' ὅπνον.

δπηνίκα ὅτε, δσάκις.

'Ορίμιος (L. Opimius) εἷς ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τοῦ ὀλιγαρχικοῦ νόμιματος, ὥπατος τὸ 121 π. X.

δπον ἀφ' οῦ.

δργή· ἐν δργαῖς κατὰ τὰς ἐκρήξεις δργῆς.

'Ορέστης (L. Aurelius Orestes) ὥπατος τὸ 126 π. X.
δρισμὸς στοίχημα.

δριστὴς ὁ θέτων τὰ δρια.

δρος δ δριον.

δρῶ· παθ. ἀόρ. **ἀφθην· κάλλιστος** δφθηναι=κάλλιστος τὴν ὅψιν δραιότατος.

δτις δστις.

Ν**Ζ****Ο****Π****Ρ****Σ****Τ. ΥΦ****ΧΨΩ.**

οὐδὲς κατώφλιον.

δρφθῆναι ἀπαρεμφ. παθ. ἀόρ. τοῦ δ. **δρῶμαι.**

δφλισκάνω δίκην δωροδοκίας καταδικάζομαι ἐπὶ δωροδοκίᾳ.
δψις 1) θέαμα· 2) νεῦμα· ἐν δψει τινδες ἐνώπιόν τινος.

Π

πάθος πάθημα.

παιδεύομαι τὸ πεπαιδεῦσθαι σωφρόνως ἢ σώφρων ἀγωγή.

Παλάτιον ὁ Παλατῖνος λόφος (mons Palatinus), εἰς τῶν ἐπτὰ λόφων τῆς Ῥώμης.

παρὰ μετ' αἰτιατ. εἰς δήλωσιν 1) ἐναντιότητος· **παρὰ γνώμην** ἀκουσίως· **παρὰ τὸ βέλτιστον** ἐναντίον τοῦ συμφέροντος· 2) χρόνου· **παρ' αὐτὰ τὰ πραχθέντα** κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον τῆς πράξεως.

παράβολος τολμηρός.

παραγγέλλω τὴν ὑπατείαν (*τὴν δημαρχίαν*) εἶμαι ὑποψήφιος ἅπατος (δήμαρχος).

παραδέχομαι τινα κάμνω θέσιν εἰς τινα, ἀφίνω τινὰ νὰ εἰσέλθῃ.

παραιροῦμαι τι ἀφαιρῶ τι· **παραιροῦμαι τὴν ψῆφόν** (*τινος*) ἔμποδίζω (τινὰ) νὰ ἀποφασίσῃ.

παραιτοῦμαι τι 1) ζητῶ νὰ μὴ γίνῃ τι· 2) ἀποτοέπω τι δι᾽ ἵκεσίας.

παρακαλῶ προσκαλῶ.

παραλλάσσω (*τινὰ*) ὑπερέχω (*τινός*).

παράλογος ἀποσδόκητος.

παρανυκτερεύω διανυκτερεύω.

παραρρήγνυμαι ἔχω συγκοπτομένην τὴν φωνήν.

παρατείνω ἔκτείνω.

παρατίθημι τι συγκρίνω τι.

παραφαίνω τινὶ βαδίζων πλησίον τινὸς φέγγω εἰς αὐτόν.

παραφέρω τι κινῶ τι δρμητικῶς.

παρέγκλισις πλαγία κλίσις.

παρέχω τινὶ λόγον δίδω ἀφορμὴν εἰς τινα νὰ λέγῃ· **παρέχω τινὶ διαβολὴν** δίδω ἀφορμὴν εἰς τινα νὰ με ἐνοχοποιήσῃ.

παρηγοροῦμαι πείθομαι εἰς λόγους.

παρῆκα ἀόρ. τοῦ δ. **παρίημι.**

παρίημι τι 1) ἀφίνω τι· 2) λησμονῶ τι· **παρίημι τινα** ἀφίνω τινὰ νὰ διαβῇ.

πᾶς ἡ ημέραις ἔβδομήκοντα ταῖς πάσαις ἐντὸς ἔβδομήκοντα ἐν συνόλῳ ἥμερῶν.

πάσχω διατίθεμαι (οὗτως ἢ ἀλλως)· **πάσχω τι τῶν κοινῶν** (τοῖς ἀνθρώποις) ἀποθνήσκω.

πελάζω πλησιάζω.

περαίνω τι κατορθώνω τι.

Πέργαμος πόλις τῆς Μυσίας, χώρας τῆς Μ. Ἀσίας· ὁ κάτοικος: Περγαμηνός.

περιβάλλω τινὰ ἐναγκαλίζομαι τινα.

περιβολὴ 1) ἡμάτιον· 2) ἐναγκαλισμός.

περιελίττω περιτυλίσσω.

περιέπω τι περιποιοῦμαι τι, φροντίζω περὶ τίνος.

περιέργος ὁ περισσῶς (περὶ τι) ἐργαζόμενος, ὁ περισσῶς φροντίζων (περὶ τίνος).

περίειμι (τίνος) ὑπερισχύω, ὑπερτερῶ, νικῶ.

περιέχομαι τίνος 1) κρατοῦμαι σφικτὰ ἐκ τίνος, ποθῷ (νὰ ἀποκήσω) τι· 2) ἐπιδιώκω τι.

περιορῶ (μετὰ μετοχ.) ἀνέχομαι, ὑπομένω.

περιπαθῆς εἰς δείνωσιν πλήρης πάθους μέχρι δεινώσεως, ὅτοι οὗτως ὅστε νὰ παρουσιάσῃ ἐκάστοτε δεινά, δηλ. μεγάλα καὶ φοβερὰ τὰ πράγματα.

περισπῶ τι ἀφαιρῶ τι.

περιφανῶς προδήλως.

περιχέομαι τινι συναθροῦμαι περὶ τι.

πέτρα λίθος.

πιθανὸς πειστικός.

πιθανότης πειστικότης.

πινακίς πληθ. **πινακίδες** (ἢ δέλτοι) (tabulae) ξύλινοι πίνακες κεκαλυμμένοι διὰ κηροῦ, χρησιμεύοντες παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ως γραφικὴ ἥλη.

πίστις ἀπόδειξις.

πιστὸν τὸ ἡ ἐμπιστοσύνη.

πλάσσομαι εἰκονῦμαι (ἐν πηλῷ ἢ λίθῳ ἢ μετάλλῳ).

πλέθρον (jagerum) μέτρον μήκους περιέχον 1448 τετραγωνικὰ μέτρα.

πληγὴ κτύπημα.

17

P

S

T. YΦ

XΨ. W.

πνεῦμα ἀνεμος.

ποιοῦμαι τι περὶ πολλοῦ θεωρῶ τι σπουδαῖον.

πολιτεία 1) πολιτικὴ πρᾶξις· 2) πολιτικὰ δικαιώματα.

πολίτευμα πολιτικὴ πρᾶξις.

πολιτεύομαι μετοχ. παρκμ. τὰ πεπολιτευμένα αἱ πολιτικὰ πρᾶξεις.

Πολύβιος Ἐλλην ὑστοριογάρφος ἐκ Μεγαλοπόλεως τῆς Ἀρκαδίας (204—104 π. Χ.).

πολύς· οἱ πολλοὶ δὲ λαός.

πολύφιλος δὲ ἔχων πολλοὺς φίλους.

Πομπήιος (Q. Rōmpejus) σφροδὸς ἀριστοκρατικός, χοηματίσας ὑπατος τὸ 141 π. Χ. καὶ τιμητὴς τὸ 133 π. Χ.

Πομπάνιος (M. Rōmpōnius) φίλος τοῦ Γαίου Γοάκου.

πονηρὸς κακός.

Ποπίλλιος (P. Popillius Lænas) ὑπατος τὸ 132 π. Χ. ἐχθρὸς τῶν Γοάκων.

πορρωτέρω τοῦ μετρίου πέραν τοῦ πρόποντος.

πότος συμπόσιον.

πρᾶγμα· πληθ. πράγματα κράτος· **πρᾶγματα ἐναντία** (res adversae) ἀτυχήματα, συμφοραί.

πραγματεύομαι πολλὰ καταβάλλω πολλοὺς κόπους.

πράττω τὰς δίκας διαδικάζομαι.

προάγω τινὰ 1) παρουσιάζω τινά· παρουσιάζω τινὰ δὲ ὑπψήφιον. Παθ. **προάγομαι** παρασύρομαι.

προάγων,-ωνος προκαταρκτικὸς ἀγών, προεξάσκησις, προπρασκευή.

προαιρεσίς 1) θέλησις· 2) ἡ πολιτική.

προανασείω (τὸν δῆμον) συγκλονίζω προηγουμένως (τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ). Παθ. **προανασείομαι** ἀπειλοῦμαι.

προαφίσταμαι προαπέρχομαι.

προβάλλω 1) ὁίτω· 2) παραδίδω. Μέσ. **προβάλλομαι τι** ψέγω τι.

προγράφομαι· προγεγραμμένος τῆς βουλῆς δὲ πρῶτος ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν κατάλογον τῶν συγκλητικῶν, πρόκριτος τῆς συγκλήτου (princeps senatus).

προδίδωμι τινα ἐγκαταλείπω, ἀφίνω τινὰ ἀνυπεράσπιστον.

προέρχομαι 1) προχωρῶ· 2) ἐξέρχομαι.

προπηλακίζω χλευάζω, ἔξευτελίζω. Παθ. **προπηλακίζομαι** περιφρονοῦμαι.

προπίπτω ἐκφεύγω.

πρὸς μετ' αἰτιατ. πρὸς δήλωσιν 1) τοῦ ἀπέναντι ἢ ἐνώπιον· **πρὸς τὸν ὄπεντα** ἀπέναντι τοιαύτης διαγωγῆς· **πρὸς τὸν θεῖον** ἀπέναντι τῶν θεῶν· **πρὸς οὐδὲν** ἐνώπιον οὐδενός, ὑπ' οὐδενός· 2) τοῦ τρόπου· **πρὸς ὑβριν** χλευαστικῶς· 3) τῆς αἰτίας· **πρὸς τὸν θόρρον** ἐνεκα τοῦ θ. **πρὸς πάντα** πρὸς πάντα· **πρὸς ταῦτα** πρὸς τὴν ἐρώτησιν· **πρὸς δργήν**· **πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν** πρὸς τὸν φόνον.

προσαγορεύω τινὰ χαιρετίζω τινά.

προσάγομαι τινα φέρω τινὰ μὲ τὸ μέρος μου.

προσαμύνω (τινὶ) ἔχομαι εἰς βοήθειάν (τινος).

προσεπαιτιῶμαι κατηγορῶ προσέπτι.

προσέρχομαι διοικήσεσι χρημάτων ἀναλαμβάνω χρηματικὴν διαχείρισιν.

προσήγειν παρατ. τοῦ δ. **προσέρχομαι**.

προσθέω προστρέχω.

προσκρούω τινὶ ἔχομαι εἰς σύγκρουσιν πρός τινα.

προσπίπτω τινὶ πίπτω εἰς τὸν πόδας τινός· **προσπίπτει τῇ τινι** συμβαίνει τι εἰς τινα ἀπροσδοκήτως.

προσπταίω πρός τι προσκρούω πρός τι.

προσρίπτω παραδίδω

προσφέρω φιλανθρώπους λόγους λέγω φιλόφρονας λόγους.

προσφώνησις ἀφιέρωσις.

προτίθημι προτείνω· **προτίθημι γνώμην** συμβουλεύω.

πρόφασις ἐξ ἀπάσης προφάσεως εἰς πᾶσαν περίστασιν.

πταίω περιπίπτω εἰς συμφοράν.

Πτολεμαῖος δι εὐεργέτης δ Β', δ ἐπικαλούμενος Φύσκων, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου (145-116 π. Χ.).

πτυκνότης ἐμβρίθεια.

πυκνῶ (-όω) κάμνω τι συμπαγές, στερεόν.

πυκνικὸς ἡσκημένος εἰς τὴν πυγμήν, πυγμάχος.

P

P

φέξω πράττω.

S

φῆμα λέξις, φράσις.

T. Y.Φ

Πλουτάρχου Τ. καὶ Γ. Γράκχος

5

ξοπή κλίσις, βοήθεια.

*Ρούβριος (Rubrius) δήμαρχος τὸ 122 π. Χ.

Σ

Σαρδόνιον γέλωτα γελῶ παροιμιώδης φράσις λεγομένη περὶ τῶν γελώντων σπασμωδικῶς χωρὶς ἀφορμὴν ἢ περὶ τῶν γελώντων καθ' ὃν χρόνον ἐπίκειται εἰς αὐτὸν ὅλεθρος, τὸν διόποιον δὲν ἔννοοῦν. Καλεῖται δὲ ὁ γέλως οὗτος Σαρδόνιος, διότι διμοιάζει πρὸς τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ διόποιον παρῆγε φυτόν τι τῆς νήσου Σαρδοῦ, τὸ διόποιον τρωγόμενον ἔκινε τὸν τρώγοντα αὐτὸν εἰς σπασμωδικὸν γέλωτα καὶ κατόπιν ἐπέφερε τὸν θάνατον αὐτοῦ.

Σαρδώ,-οῦς ἢ -όνος νῆσος ἐν τῷ Τυρρηνικῷ πελάγει.

Σαυνῖται (Samnites) οἱ κάτοικοι τῆς Σαυνίτιδος, χώρας τῆς μέσης Ἰταλίας.

σεμνὸς σεβαστός· τὸ σεμνὸν ἢ σοβαρότης.

σιτοβόλιον σιταποθήκη.

Σκαιβόλας (P. Muccius Scaevola) περίφημος νομομαθῆς, ὕπατος τὸ 133 π. Χ.

σκήπτρομαι προφασίζομαι.

Σκιπίων,-ωνος 1) (P. Cornelius Scipio Africanus) πάππος τοῦ Τιβερίου καὶ Γαίου Γράκχου, νικήσας ἐν Ζάμφῃ τῆς Ἀφρικῆς τῷ 202 π. Χ. τὸν Καρχηδόνιον στρατηγὸν Ἀννίβαν. 2) **Σκιπίων** ὁ νεώτερος ἢ ὁ δεύτερος (P. Cornelius Scipio Aemilianus) γαμβρὸς ἐπ' ἀδελφῇ (τῇ Σεμπρωνίᾳ) τοῦ Τιβερίου καὶ Γαίου Γράκχου, ὁ κυριεύσας καὶ καταστρέψας τὴν Καρχηδόνα τῷ 146 π. Χ.

σκότιος ἀφάνεια, ἀδοξία (πολιτική).

σκυθρωπὸς λυπηρός.

σκυτάλη ὁρδος.

σοφιστὴς φιλόσοφος.

σπένδομαι συνθηκολογῶ..

σπουδάξω 1) δεικνύω σπουδήν, προθυμίαν· 2) ἐνεργῶ (ὑπέρ τινος)· 3) (μετ' ἀπαρμφ.) ἐνεργῶ (νὰ...)· 4) **σπουδάξω** περὶ τι δεικνύω ἐπιμέλειαν εἴς τι.

σπουδὴ 1) ἐνδιαφέρον· 2) ἀφοσίωσις.

στάδιον μέτρον μήκους περιέχον 192 μέτρα.

στοχάζομαλ τυρος ἀποβλέπω εἰς τινα, λαμβάνω τινὰ ὑπὸ δψιν.

συγγίγνομαλ τινι συνομιλῶ μετά τινος.

συγκαθέζομαι συνεδριάζω.

συγκλῶ (-άω) θραύσω.

σύγχυσις τῆς πολιτείας ἀνατροπὴ τοῦ πολιτεύματος.

συγχωρῶ 1) συμφωνῶ· 2) συγκατανεύω.

συζηγία ζεῦγος.

συλλαμβάνομαλ τινι βοηθῶ, ὑποστηρίζω τινά.

συμβατικός· λόγοι συμβατικοὶ προτάσεις περὶ συμφιλιώσεως.

συμβουλεύω τῇ συγκλήτῳ συγκαλῶ τὴν σύγκλητον καὶ εἰσηγοῦμαί τι εἰς αὐτήν.

συμβουλία συμβουλή.

συμμαχικός· τὰ συμμαχικὰ οἱ σύμμαχοι.

συμφρονῶ τι διμοῦ μετά τινος ἐννοῶ τι, σαφῶς προβλέπω τι.

συναγορεύω τινι ὑπερασπίζω τινὰ (ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου).

συνάγω φθόνον ἐπὶ τινα περιμένω νὰ αὐξηθῇ ἢ κατά τινος δυσαρέσκεια.

συναρχαιρεσιάζω μετέχω τῶν ἀρχαιρεσίων, ἵτοι τῆς ἐκκλησίας πρὸς ἐκλογὴν ἀρχόντων· **συναρχαιρεσιάζω τινι** ὑποστηρίζω τὴν ὑποψηφιότητά τινος.

συνεῖπον ἀόρ. τοῦ δ. **συναγορεύω.**

συνεκκομίζω τινὰ παρακολουθῶ τὴν κηδείαν τινός.

συναιπαιτιῶμαί τινα ἀποδίδω τὴν αἰτίαν προσέτι εἰς τινα.

συνετὸν τὸ ἡ σύνεσις.

συνήθης 1) οἰκεῖος· 2) μαθητής.

συνηχῶ ἀντηχῶ.

συνίστημι τινα παρασκευάζω τινά.

συνοικῶ τινι 1) ὑπανδρεύομαι μετά τινος· 2) είμαι σύζυγός τινος.

συνονσία συναναστροφή.

συνταράττω τὸν λόγον χάνω τὴν συνοχὴν τοῦ λόγου.

συντυγχάνει (ἀποσπ.) συμβαίνει.

συντυχία τῆς χρείας ἡ σύμπτωσις τοῦ νὰ ἔχῃ (τις) τὴν ἀνάγκην (τινός).

σύστασις συνασπισμός.

Σ

Τ. ΥΦ

ΧΨΩ.

σφάλλομαι κλονίζομαι (κατὰ τὸ βάδισμα), παραπατῶ.

σχετλιάξω ἀγανακτῶ.

σκῆμα στάσις (τοῦ σώματος).

σχολάξω εἰμαι κενὸς.

T

Τάρας,-αντος πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας.

Ταρκύνιος (δὲ Υπερόφανος) (Tarquinius Superbus) ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Ρώμης.

Ταρσεὺς ὁ ἐκ Ταρσοῦ, πόλεως τῆς Κιλικίας.

ταχὺ ταχέως.

τέγρος ἐπίπεδος στέγη, ταράτσα.

τεκμήριον ἀπόδειξις.

τελεσιουργός· τὸ τελεσιουργὸν ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐνέργεια.

τελῶ πληρώνω.

τέρας ἀσύνηθες φαινόμενον, θαῦμα.

τήβεννος (toga) περιβλημα ἐν εἴδει μανδύου.

τίθεμαι εἰρήνην συνάπτω εἰρήνην· **τίθεμαι τι ἐν γέλωτι** θεωρῶ τι ἄξιον γέλωτος.

τιμητή ἀποζημίωσις.

τιμητικὸς (censorius) χρηματίσας τιμητής.

τὸ μέν... τὸ δὲ μέρος μέν...μέρος δέ.

τοσοῦτος· τοσοῦτον δ' οὖν...δσον τόσον ὅμως...ῶστε.

τρέπω τι εἰς τινα ἐπιρρίπτω τι εἰς τινα. Μέσ. **τρέπομαι ἐπὶ τινα** ἀποτείνομαι πρός τινα. **τρέπομαι εἰς τι** καταφεύγω εἰς τι.

τρέφομαι ἀνατρέφομαι· **τὸ τεθράφθαι καλῶς** ἡ καλὴ ἀνατροφή· **δὲ τεθραμμένος χεῖρον** δὲ ταπεινοτέρας ἀνατροφῆς.

τρόπος χαρακτήρ.

τρυφῶ ἐκ τρυφηλότητος φέρομαι περιφρονητικῶς.

τυραννῶ φέρομαι τυραννικῶς.

Τυρρηνία χώρα τῆς μέσης Ἰταλίας.

Υ

ὕβρις 1) ἀλαζονεία· 2) κακοποίησις.

ὑπακούω ὑπακούω εἰς δικαστικὴν κλήτευσιν.

ὑπάρχω βίας κάμνω ἀρχὴν βίας, γίνομαι εἰσιγιητής βιαίας τινὸς πρᾶξεως.

ὑπατικὸς (*consularis*) ὁ χρηματίσας ὑπατος.

ὑπεξίσταμαι τινὶ σηκώνομαι ἐκ τῆς θέσεώς μου πρὸς τιμήν τινος, ὁ δοποῖς διέρχεται ἔμπροσθέν μου· **ὑπεξίσταμαι τῇς ἀγορᾶς** μένω μακρὰν τῆς ἀγορᾶς, τ. ἔ. δὲν ἀναιειγνύομαι εἰς τὴν πολιτικήν.

ὑπεραίρω τινὰ ὑπερέχω τινός.

ὑπερβάλλω τὰς ἀποφορὰς προσφέρω ἀνώτερα μισθώματα.

ὑπὸ 1) μετὰ γενικ. πρὸς δήλωσιν αἰτίας· **ὑπὸ τῶν κακῶν**

2) μετὰ δοτικ. πρὸς δήλωσιν τοῦ «ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν, ὑπὸ τὰς διαταγάς»· **ὑπὸ Σκιπίωνι**.

ὑπόβλητος ὑποβολιμαῖος.

ὑπογραφὴ αὐτοῦ.

ὑποξώννυμαί τι ὑπὸ τὴν ζώνην κρεμῶ τι.

ὑπολαμβάνω τινὰ ἀποκτῶ τὴν εὔνοιάν τινος.

ὑπονοῶ ὑποπτεύω. Παθ. **ὑπονοοῦμαί** κατανοοῦμαι.

ὑφίσταμαι (μετ' ἀπαρμφ.) ὑπόσχομαι· **ὑφίσταμαι τινα** ἀνθίσταμαι κατά τινος· **ὑφίσταμαι τι** ἀντικρούω τι· **ὑφίσταμαι τὴν κρίσιν** προσέρχομαι, ὅπως δικασθῶ.

ὑφορδῶμαί τινα ὑποβλέπω, ὑποπτεύω τινά.

Φ

Φάβιος (Q. *Fabius Maximus Allobrogicus*) ἀντιστράτηγος ἐν Ἰβηρίᾳ τὸ 125 π. X.

φαίνω φανερώνω.

Φαλίσκοι (*Falisci*) ἔθνος Τυρρηνικόν.

Φάννιος (G. *Fannius*) Ρωμαῖος ἴστοριογάφος, κατ' ἀρχὰς μὲν φίλος, ἐπειτα δὲ ἐχθρὸς τῶν Γράκχων.

φαῦλος χυδαῖος.

φαῦλως κακῶς.

φείδομαι τινος λυποῦμαι τινα, συγχωρῶ τινα.

φέρω οὐ μετρίως=φέρω βαρέως. Παθ. **φέρομαι· φέρεται η ψῆφος** γίνεται ἡ ψηφοφορία.

φεύγω τι ἀποφεύγω τι· **φεύγω δικῆν** εἶμαι κατηγορούμενος.

φιλάνθρωπος φιλόφρων· **τὸ φιλάνθρωπον** ἡ εὐπροσηγορία.

φιλόλογος πεπαιδευμένος, λόγιος.

T. Y. F

φιλονικία φιλόνικος διάθεσις.

φιλόσοφος φιλοσοφικός.

φιλοτιμία 1) φιλοδοξία· 2) φιλονικία προερχομένη ἐκ φιλοδοξίας.

φιλοτίμως ἐπιμελῶς.

φιλοφρονοῦμαί τινα φιλοφρόνως συνδιαλέγομαι μετά τινος.

φοβερός ἐπιβλητικός.

φορτικός ἐνοχλητικός. Ἐπίq. **φορτικῶς** ἀπρεπῶς.

Φούλβιος 1) (Ser. Fulvius Flaccus) ὑπατος τὸ 135 π. Χ., ὁ παρακαλέσας τὸν Τιβέριον νὰ ἀποσύρῃ τὸν γεωμορικὸν νόμον. 2) M. Fulvius Flaccus ἀφωσιωμένος φύλος τῶν Γράκχων.

Φρέγελλα, -ας ἡ (Fregellae) πόλις τοῦ Λατίου.

φρικώδης ὁ προκαλῶν τὴν φρίκην (ἀνατριχίασμα), τ. ἔ. ὁ ἀπολαύων τόσου σεβασμοῦ, ὅστε νὰ καταλαμβάνῃ φρίκη πάντα, δοτις πλησιάζει αὐτόν.

φυλακή φύλαξις.

φυλάττομαι τι προφυλάττομαι ἀπό τι.

φύομαι τὸ πεφυκέναι καλῶς ἡ καλὴ φύσις.

φωλεδός ὁ φωλεά.

φωνασκικὸν δργανον εἶδος σφυρίκτρας πρὸς κανονισμὸν τῆς φωνῆς.

X

χαλεπός φοβερός.

χάραξ (vallum) οἱ σκόλοπες, διὰ τῶν δποίων περιεβάλλετο τὸ στρατόπεδον, συνεκδοχικῶς δὲ καὶ αὐτὸ τὸ στρατόπεδον (castra)

χαρίεις ἔντιμος, ἀγαθός.

χάρις τὸ πρὸς χάριν ὅτι συντελεῖ εἰς τὴν χάριν, τὸ χαρίεν.

χείρων οὐχ χείρον καλόν.

χιτών φεύγω ἐν τοῖς χιτῶσι φεύγω φορῶν μόνον τὸν χιτῶνα.

χρεία πρακτικὴ ὠφέλεια.

χεῦμα πρᾶγμα.

χεηματίζω καλύώ τὰς ἀρχὰς χεηματίζειν ἀπαγορεύω πᾶσαν πολιτικὴν πρᾶξιν τῶν ἀρχόντων.

χεηματισμὸς χρηματολογία.

χῶμα ἐπίχωσις.

χώρα θέσις.

χωρίον ἀγρός, ἀγροτικὸν κτῆμα.

Ψ

ψηφίζομαι ἀποφασίζω.

Ω

ῶκύπτερος τὰ **ῶκύπτερα** τὰ μακρὰ πτερὰ τῶν πτερύγων.

ῶμᾶς σκληρῶς.

ῶρα ἐποχὴ τοῦ ἔτους.

ῶς (μετ' εὐκτ.) ὅπως (εἴθε νὰ...).

Δ. 1546

ΔΗΜ. Ι. ΦΙΛΙΚΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΗΓΕΤΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ
ΤΙΒΕΡΙΟΣ ΚΑΙ ΓΑΤΟΣ ΓΡΑΚΧΟΣ
ΜΕΤΑ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ
ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΕΩΣ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Τιμᾶται μετὰ τοῦ βιβλιοσήμου καὶ φόρου δρ. **18.15**

Βιβλιόσημον καὶ φέρος Ἀναγκ. Δανείου δρ. 6.30

Ἄριθμὸς ἐγχριτικῆς ἀποφάσεως 37.434

Ἄριθμὸς ἀδείας κυκλοφορίας 56485, 24 Σεπτεμβρίου 1930

= ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΣ =
ΑΝΘΙΜΟΣ ΓΕΩΡ. ΠΡΟΕΣΤΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΠΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ,"
50-Οδός Σταδίου-50
1930

Πρωτ. 37434
Αριθ. / Διεκπ.

Ένη Αθήνας τῇ 28 Ιουλίου 1930

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Πρός

τοὺς κ. κ. Ιω. Κολλάρον καὶ Σίαν, ἐκδότας.

'Ανακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι, δι' ἡμετέρας ταινταρίθμου καὶ ἀπὸ 23 Ιουνίου 1930 Πρόξεως καταχωρισθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἄριθ. 86 τῆς 15 Ιουλίου 1930 φύλλῳ τῆς 'Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (Τεῦχος Β'), ἐνεκρίθη συμφώνως τῷ Νόμῳ 3438, τὸ ὑπὸ ὑμῶν ὑποβληθὲν πρὸς κοίτειν διδακτικὸν βιβλίον τοῦ κ. Δημ. Φιλικοῦ Πλουτάρχου Τιβέριος καὶ Γαϊος Γράκχος διὰ τὴν τετάρτην τάξιν τῶν ἔξαταξίων Γυμνασίων, διὰ τοία σχολικὰ ἐτη, ἵνα ἀπὸ τοῦ οχολικοῦ ἔτους 1930—1931 ἕως τέ λους τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1932—1933, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν αὐτοῦ ληφθῶσιν ὑπὲρ ὅψει καὶ ἐκτελεσθῶσιν αἱ ὑπὸ τῆς οἰκείας 'Ἐπιτροπῆς ὑποδειχθεῖσαι τροποποιήσεις.

·Ο ·Υπουργὸς
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

"Αρθρον 9ον τοῦ ἀπὸ 26 Ιουλίου 1929
Προεδρικοῦ Διατάγματος.

Τὰ διδακτικὰ βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρᾳ κατὰ 20 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Διατάγματος κανονισθεὶ σης ἀνευ βιλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιτιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς, τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως ἐπὶ τῆς τελευταίας σελίδος τοῦ ἔξωφύλλου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

τις ηλιάς μεσαία τα μέρια πότε
δεν γίνεται το θέαμα της φύσης
της αρχικής στον υπαρκό πάντα
διότι στην γή στον υπαρκό πάντα

ιετούσιης σημειωθέντης παφά τοῦ ιδίου ποιητοῦ.

loria al grana	Barlume
loria di fiori	abbriaco
mento un	butindine
tassili da macao	macaco

E non temere ferme,
di sgrado grav braco
ne d' Europa tut tene
da dire all' almanaco

'Nostri nell'
i: loro c' è sangue
ma' tu devo d' sangue